Як на Шклоўшчыне змагаюцца з «зялёным змеем»

СТАР. 3

Адзнака па фізкультуры: «за» і «супраць»

СТАР. 5

Свет мастака Сержука Цімохава

СТАР. 6

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

11 студзеня 2014 г. СУБОТА № 4 (27614) Кошт 1800 рублёў

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

СПАРТСМЕНЫ, АРТЫСТЫ І ЖУРНАЛІСТЫ ЎДАСТОЕНЫ ДЗЯРЖУЗНАГАРОД І ПАДЗЯК ПРЭЗІДЭНТА

За добрасумленную плённую працу, дасягненне высокіх творчых і спартыўных вынікаў, значны асабісты ўклад у развіццё сферы культуры і спорту, рэалізацыю дзяржаўнай інфармацыйнай палітыкі, актыўнасць у грамадскім жыцці дзяржаўных узнагарод Рэспублікі Беларусь удастоены 9 чалавек. Падзяка Прэзідэнта аб'яўлена рэдактару аддзела рэдакцыі газеты «Звязда» Святлане Протас і спецыяльнаму карэспандэнту ЗАТ «Другі нацыянальны тэлеканал» Марыне Цімафеевай.

Адпаведны ўказ падпісаў кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка, паведамілі БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

Медалём «За працоўныя заслугі» ўзнагароджаны члены каманды Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па хакеі Алег Антоненка, Сцяпан Панамароў і Уладзімір Цыплакоў, спартсмен-інструктар хакейнага клуба «Гомель» Леанід Грышукевіч.

Гэтай жа ўзнагародай адзначаны заслугі артыста-вакаліста Магілёўскай абласной філармоніі Іскуі Абалян.

Медаля Францыска Скарыны ўдастоены артысты-вакалісты Маладзёжнага тэатра эстрады Вікторыя Алешка і Дзмітрый Танюкевіч, аглядальнік рэдакцыі газеты «Советская Белоруссия» Аэліта Сюльжына, намеснік галоўнага дырэктара галоўнай дырэкцыі «Агенцтва тэлевізійных навін» Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Іван Эйсмант.

Кіраўнік дзяржавы таксама падпісаў распараджэнне «Аб аб'яўленні Падзякі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь».

Падзяка аб'яўлена артысту-вакалісту (салісту) Нацыянальнага акадэмічнага аркестра сімфанічнай і эстраднай музыкі Рэспублікі Беларусь Дзмітрыю Качароўскаму за высокія творчыя дасягненні і значны асабісты ўклад у развіццё беларускай культуры.

ЖЫЛЛЁМ НЕАБХОДНА ЗАБЯСПЕЧВАЦЬ ТЫХ, ХТО РЭАЛЬНА Ў ІМ МАЕ ПАТРЭБУ

Жыллём павінны быць забяспечаны, у першую чаргу, грамадзяне, якія рэальна маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў. Аб гэтым заявіў прэм'ер-міністр Беларусі Міхаіл Мясніковіч журналістам перад семінарам па пытаннях удасканалення будаўнічай галіны краіны, які праходзіў учора ў Брэсце, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Фарміраванне чаргі маючых патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў — гэта адно з пытанняў, якое абмяркоўваюць удзельнікі семінара. Найбольш вострa, паводле слоў прэм'ер-міністра, гэта праблема сёння стаіць у Мінску, следам ідзе Брэсцкая вобласць.

У той жа час прэм'ер адзначыў, што спісы неабходна пераправерыць. «Намі неаднаразова звярталася ўвага мясцовых улад на тое, што ёсць шэраг грамадзян, якія, хутчэй за ўсё, не маюць патрэбы ў паляпшэнні жыллёвых умоў, але тым не менш стаяць на чарзе», — сказаў Міхаіл Мясніковіч. Ён падкрэсліў: «У спісах павінны быць тыя людзі, якія сапраўды маюць патрэбу ў гэтым». Сёння ж, паводле слоў прэм'ера, у чаргу трапляюць часам і тыя, хто штучна пагаршае свае жыллёвыя ўмовы, а таксама выкарыстоўвае іншыя нядобрасумленныя прыёмы. «Мы ставім задачу, каб у першую чаргу вырашаліся пытанні атрымання жылля тымі грамадзянамі, якія рэальна ў гэтым маюць патрэбу», — сказаў кіраўнік урада.

Пры гэтым ён звярнуў увагу, што пакуль не заўсёды паспяхова вырашаюцца пытанні будаўніцтва жылля стандартных спажывецкіх якасцяў. «Так, хочацца, каб жыллё было павышанай камфортнасці, — сказаў прэм'ер. — Але ўсё гэта звязана з коштам квадратнага метра, які аплачваецца чалавекам. Таму трэба разгледзець пытанне аптымізацыі праектных, інжынерных рашэнняў, каб у грамадзян быў выбар. Той, хто мае абмежаваныя фінансавыя магчымасці, таксама павінен мець шанц выбраць сабе кватэру».

На парадку дня і іншыя не менш актуальныя пытанні, у прыватнасці адносна выканання даручэнняў кіраўніка дзяржавы, дадзеных ім 10 снежня 2013 года на нарадзе па вырашэнні праблемных пытанняў будаўнічай галіны. «Кіраўніком дзяржавы пастаўлены вельмі складаныя задачы і даволі сціслыя тэрміны перад урадам, аблвыканкамамі і Мінскім гарвыканкамам па навядзенні парадку і ўдасканаленні дзейнасці будаўнічай галіны, — нагадаў прэм'ер-міністр. — Як і было даручана кіраўніком дзяржавы, на 1 студзеня сфарміравана ўся неабходная нарматыўна-прававая база (гэта 21 нарматыўна-прававы акт усіх узроўняў). Такім чынам, першы этап зроблены, цяпер неабходна практычная работа для таго, каб забяспечыць вырашэнне пастаўленых задач».

Міхаіл Мясніковіч адзначыў, што ў будаўнічым комплексе Брэсцкай вобласці, якую ён наведаў, ёсць як пэўныя поспехі, так і шэраг праблемных момантаў. «Вельмі шмат неарганізаванасці, якая заключаецца ў тым, што работа выканкамаў (як раённых, гарадскіх, так і аблвыканкама) будуецца па прынцыпе «пачынай, будуй, а грошы потым знойдуцца», — канстатаваў прэм'ер. У выніку гэтага фарміруецца неарганізаваны падыход, будаўнікі вымушаны спыняць будаўніцтва, зацягваюцца тэрміны, што не можа не паўплываць на якасць аб'ектаў, якія будуюцца.

У сувязі з гэтым удзельнікі семінара разгледзяць таксама пытанні, якія датычацца працэсу падрыхтоўкі праектна-каштарыснай дакументацыі, фінансавання. Акрамя таго, паводле слоў Міхаіла Мясніковіча, наспела неабходнасць выпрацоўкі новых падыходаў да работы будаўнічай галіны. Ён лічыць, што тут патрэбны інавацыйны падыход.

КЛЮЧ АД ШЧАСЦЯ

Пра што можа марыць вялікая сям'я, у якой гадуецца шмат прыёмных дзяцей? Найперш пра вялікі дом.

Жыхарка Чачэрска Галіна Родзіч яшчэ не пазбавілася колішніх адчуванняў, калі цэлых 17 гадоў марыла пра ўласны дом, у якім будзе хапаць месца і сваім шасцярым, і шаснаццаці прыёмным дзецям. Цяпер не ўтойвае радасці, што яе запаветная мара збылася: зусім нядаўна для дзіцячага дома сямейнага тыпу, гаспадыняй якога з'яўляецца Галіна Родзіч, быў пабудаваны двухпавярховы катэдж. Як не радавацца, калі ў доме 11 пакояў, газавае ацяпленне, ванны і душавы пакоі, вялікая кухня? Агульная плошча складае 320 квадратных метраў. У пакоях — прыгожая мэбля. Ёсць пакой з тэнісным сталом, арэлямі і спартыўнымі снарадамі. На кухні — сучаснае абсталяванне. У параўнанні з кватэрай, у якой раней жылі Родзічы (мне і маім калегам-звяздоўцам даводзілася ў ёй неаднойчы бываць), гэтыя апартаменты — сапраўдны палац. Побач на ўчастку ўзведзены і гаспадарчыя пабудовы.

Праект здзейснены пры фінансавай падтрымцы Беларусбанка. Яго кошт складае 3 мільярды 200 мільёнаў рублёў. Галіна Аляксееўна і яе муж Васіль Мікалаевіч з удзячнасцю кажуць пра клопат мясцовай улады і асабліва старшыні райвыканкама Віктара Дарашэвіча. А таксама ўдзячны яны і Гомельскаму абласному аддзяленню Беларускага фонду міру, і нямецкай дабрачыннай арганізацыі: з іх дапамогай набыты мэбля, абсталяванне, гульнявы і спартыўны інвентар, бялізна.

Першае прыёмнае дзіця з'явілася ў сям'і Родзічаў яшчэ ў 1996 годзе. Пазней штогод Галіна Аляксееўна брала пад апеку ўсё новых і новых дзетак, у якіх родныя бацькі былі пазбаўлены правоў. Дарэчы, на Гомельшчыне гэта быў другі, пасля рэчыцкага, дзіцячы дом сямейнага тыпу. Калі адны дзеці выраслі, Родзічы бралі новых, пераважна зусім маленькіх, імкнуліся, каб дзеці былі з адной біялагічнай сям'і. Цяпер большасць выхаваных Родзічамі дзяцей — дарослыя, маюць свае сем'і, гадуюць дзяцей. Але яны сваіх прыёмных бацькоў не забываюць і называюць іх не інакш як мама і тата. Пра што яшчэ можна марыць? І ўсё ж...

— Адзіная ў мяне цяпер мара, каб стол на кухні быў вялікі-вялікі — для ўсіх нашых дзяцей, — усміхаецца Галіна Аляксееўна.

Няцяжка падлічыць усіх Родзічаў: бацькоў — 2, дзяцей — 22, унукаў — 7, нявестак і зяцёў — за тры дзясяткі пераваліць... У новым доме такі стол якраз і будзе дзе паставіць.

На фотаздымку: *першае чаяпіцце (праўда не ў поўным сямейным складзе) у новым доме. Трохгадовая Ксенія дэманструе ключ, які стаў сімвалам здзяйснення дзяржаваю важнага сацыяльнага праекта. Чым не ключ для шчасця?*

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

г. Чачэрск.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЦЫТАТА ДНЯ

Жанна РАМАНОВІЧ, старшыня камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама:

«У сталіцы актыўна развіваецца сфера сацабслугоўвання грамадзян, якія маюць у гэтым патрэбу: адзінокіх людзей пажылога ўзросту, інвалідаў, а таксама шматдзетных, няпоўных сем'яў. Сёлета на сацыяльную абарону ў Мінску будзе накіравана больш за 900 млрд рублёў. Гэтыя сродкі прызначаны для выплаты дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі, рэалізацыі сацыяльных праграм па развіцці сацабслугоўвання, паляпшэнні ўмоў і аховы працы, садзейнічання занятасці насельніцтва, фарміравання камфортнага асяроддзя для жыццядзейнасці інвалідаў і іншых фізічна аслабленых асоб, дэмаграфічнай бяспекі. Сродкі будуць накіраваны таксама на ўмацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы стацыянарных устаноў сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 11.01.2014 г.

Долар ЗША	9540,00	■
Еўра	12980,00	▲
Рас. руб.	287,50	■
Укр. грыўня	1153,57	▼

■ Мацярынства

НА ЭКА ПАЧНУЦЬ ВЫДАВАЦЬ ІЛЬГОТНЫ КРЭДЫТ

З першых дзён года ўступіў у сілу Указ Прэзідэнта Беларусі ад 27 снежня 2013 года №574 «Аб прадастаўленні грамадзянам Рэспублікі Беларусь крэдытаў на льготных умовах для аплаты экстракарпаральнага апладнення», паведамілі рэдакцыі ў прэс-службе Беларусбанка.

Права на атрыманне льготнага крэдыту маюць жанчыны, якія з'яўляюцца грамадзянкамі нашай краіны і якім аказваецца такая медыцынская дапамога па лініі ЭКА. Крэдыт даецца Беларусбанкам у беларускіх рублях, тэрмінам да 5 гадоў, з выплатай працэнтаў за карыстанне ім у памеры 50 працэнтаў стаўкі рэфінансавання Нацыянальнага банка (на 8 студзеня — 11,75% гадавых) шляхам пералічэння грашовых сродкаў на бягучыя (разліковыя) рахункі арганізацый аховы здароўя.

Максімальная сума льготнага крэдыту не павінна перавышаць 300 базавых велічынь, устаноўленых на дату заключэння крэдытнага дагавора. На перыяд атрымання самой жанчынай або яе мужам дапамогі па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да трох гадоў, які нарадзіўся з ужываннем ЭКА, грамадзяне маюць права атрымаць адтэрміноўку ў пагашэнні запазычанасці па льготным крэдыце, уключаючы працэнты за карыстанне ім.

Сяргей КУРКАЧ.

■ Жыллё

ДОЛЕВАЕ БУДАЎНІЦТВА ПАД ПІЛЬНЫМ КАНТРОЛЕМ

У нашай краіне падрыхтаваны поўны цыкл нарматыўнага рэгулявання долевага будаўніцтва з улікам практыкі яго рэалізацыі, паведаміла начальнік аддзела рэгулявання жыллёвай палітыкі Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва Беларусі Таццяна ЗАТУРЭНСКАЯ.

Па гэтай лініі будаўніцтва прынята дастаткова дакументаў, якія накіраваны на абарону правоў дольшчыкаў і прадугледжваюць рэгламентацыю абавязкаў забудоўшчыкаў. У першую чаргу трэба адзначыць указ №263, якім зацверджаны новыя правілы долевага будаўніцтва аб'ектаў для ўсіх забудоўшчыкаў, падрадчыкаў, мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў. Для ўдакладнення пэўных нормаў указа прыняты пастановы Савета Міністраў №1006 і №1007. Тут вызначаецца адзіны парадак супастаўлення кошту будаўніцтва жылля і ўнесеных дольшчыкамі плацяжоў, устаноўлены патрабаванні па фінансавай устойлівасці забудоўшчыкаў.

Таццяна Затурэнская паведаміла, што ў Беларусі ўжо цяпер дзейнічае палажэнне аб долевым будаўніцтве, дзе зацверджана форма тыпавога дагавора, абавязковая да ўжывання, калі будаўніцтва ажыццяўляецца з дзяржпадтрымкай і калі забудоўшчык мае абмежаваны прыбытак. Упершыню прадугледжаны абавязак забудоўшчыка накіроўваць частку свайго прыбытку падрадчыку пасля завяршэння будаўніцтва аб'ектаў на камерцыйнай аснове і правядзення з усімі бакамі ўзаемаразлікаў. Такая мера дасць магчымасць у большай ступені зацікавіць падрадчыка ў хуткім і якасным выкананні работ па дагаворы падраду. Істотна ўзмоцнена адказнасць забудоўшчыка пры зрыве тэрмінаў уводу аб'ектаў у эксплуатацыю. СТАР. 2

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

СНОЎДЭН СКРАЎ У АНБ 1,7 МІЛЬЁНА САКРЭТНЫХ ФАЙЛАЎ

У распараджэнні былога супрацоўніка амерыканскіх спецслужбаў Эдварда Сноўдэна апынулася каля 1,7 мільёна файлаў, якія маюць дачыненне да разведвальных аперацый узброеных сіл ЗША.

Такія звесткі сакрэтнага даклада Пентагона. Большая частка файлаў мае дачыненне да бягучых аперацый амерыканскай арміі, ваенна-марскіх і ваенна-паветраных сіл ЗША. Публікацыя шэрагу дакументаў нанесла сур'ёзны ўрон разведвальнай дзейнасці ЗША.

Як вядома, ЗША настойваюць на вяртанні свайго грамадзяніна на радзіму, дзе ён павінен будзе па законе адказаць за крадзеж і выдаванне сакрэтных звестак. У залежнасці ад таго, якое абвінавачанне яму могуць прад'явіць, Сноўдэну можа пагражаць пакаранне аж да пажыццёвага пазбаўлення волі, а тое і смяротнае пакаранне.

АД УДАРУ МАЛАНКІ ЗАГІНУЛІ ТРЫ ЧАЛАВЕКІ І ПАЦЯРПЕЛІ 22

У Аргенціне ў курортным горадзе Вілья-Хесэль 3 чалавекі загінулі і яшчэ 22 атрымалі раненні ў выніку ўдару маланкі на адным з пляжаў. Падчас навальніцы маланка нечакана ўдарыла па адным з тэнтаў, пад якім ад дажджу хаваліся адпачывальнікі. Тры чалавекі (ва ўзросце 17, 19 і 21 года) памерлі на месцы, дзве жанчыны знаходзяцца ў цяжкім стане. Вілья-Хесэль — адзін з курортных гарадкоў на атлантычным узбярэжжы каля аргенцінскай сталіцы.

ISSN 1990 - 763X

9 771990 763008 14004>

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

НАРВЕЖСКІЯ АЛЕНІ АТРЫМАЮЦЬ НА РОГІ СВЯТЛОАДБІВАЛЬНІКІ

Улады Нарвегіі вырашылі прымацаваць да рагоў мясцовых аленяў адмысловыя святлоадбівальныя манжэты, каб жывёлы сталі больш прыкметнымі на дарогах: такім чынам адміністрацыя дарог агульнага карыстання Нарвегіі спадзяецца знізіць колькасць аварый з удзелам капытных.

Манжэты зроблены з кукурузнай сыравіны, яны распадуцца на элементы, і таму бяспечныя для саміх жывёл і навакольнага асяроддзя. Пазначанымі будуць каля дзесяці тысяч аленяў, усяго ж у Нарвегіі налічваецца іх каля 200 тысяч. Пазначыць не ўсіх было вырашана таму, што гэтыя капытныя, як і многія іншыя іх суродзічы, жывуць у статку, таму ў групе досыць вылучыць усяго пару асобін, каб тыя сталі прыкметнымі. Раней на аленяў спрабавалі мацаваць святлоадбівальны скотч, але клей, які выкарыстоўваўся для яго, станавіўся неэфектыўным на холадзе. Затым іх спрабавалі апырскваць святлоадбівальным спрэем, але ён зніжаў якасць аленевых шкур і тыя грэлі жывёл горш.

КОРАТКА

Беларусы ў 2013 годзе прадалі валюты на \$8 млрд 295,9 млн у эквіваленце, а купілі на \$10 млрд 675,9 млн. Чыстая купля замежнай валюты за 2013 год склала \$2 млрд 380 млн.

Прыкладна 1,5 тыс. работнікаў гандлю павінны вывучыць замежныя мовы да ЧС-2014. Таксама падчас чэмпіянату будзе рэалізавана тэхналогія арганізацыі грамадскага харчавання, арыентаваная на хуткае абслугоўванне праз буфеты, бары, рэстараны.

Агенцтва тэленавін Белтэлерадыёкампаніі рыхтуе цыкл дакументальных фільмаў пра беларускую шляхту. Цыкл стане працягам такіх альтэрнатыўных расследаванняў і адкрыццяў, як праекты «Радзівілы. Тайны сям'і» і «Слуцкія паясы. Тайныя знакі».

■ Пакланіцца святыні

ДАРЫ ЛЮДЗЕЙ БОГУ ВЯРТАЮЦЦА ДА ЛЮДЗЕЙ

Праз тыдзень у Мінск прыбудзе адна з найвялікшых святыняў хрысціянскага свету — Дары валхвоў

Так, менавіта тыя самыя Дары, якія, згодна з Біблейскім паданнем, прынеслі немаўляці Ісусу з усходу, ідучы на святло Віфлеемскай зоркі, што абвяшчала аб нараджэнні Збавіцеля.

Евангельскія тэксты сведчаць, што валхвы ішлі на пошук нованароджанага Месіі па загадзе цара Ірада, які нібыта жадаў пакланіцца боскаму дзіцяці, а на самой справе хацеў знішчыць яго, бо было яму прадказана разам з нараджэннем гэтага дзіцяці заняпад яго царства. Валхвы выканалі загад цара — знайшлі той хлеў, дзе ў яслях нарадзіўся Хрыстос. Але, як сведчыць Біблія, убачыўшы Ісуса, «паўшы, пакланіліся Яму і, адкрыўшы скарбы свае, прынеслі Яму дары: золата, ладан і смірну». Кожны з гэтых дароў, як тлумачыць сёння Царква, меў сімвалічнае значэнне. Золата было прынесена Ісусу як Цару Іўдзейскаму, ладан (араматычная смала ўсходняга дрэва) — як Богу, смірна (таксама араматычнае рэчыва) — як чалавеку, якога чакаюць мукі і пахаванне. У Свяшчэнным Пісанні не сказана, колькі было валхвоў, але прынята лічыць, што іх было трое — па колькасці дароў. У адной з багаслоўскіх прац VIII стагоддзя названы іх імёны — Каспар, Мельхіёр і Валтасар. У іншых апавяданнях нават апісваецца іх знешнасць: Каспар — «безбароды юнак», Валтасар — «барадаты старац», а Мельхіёр — «цемнаскуры», родам з Эфіопіі. Назад да Ірада валхвы не вярнуліся: яны «атрымалі ў сне адкрыццё» і, абмінуўшы Ерусалім, вярнуліся ў свае землі. Пасля яны сталі хрысціянамі і прапаведнікамі. Сёння залатыя каўчэжац з іх мошчамі знаходзіцца ў Кёльнскім саборы.

Пагадзіцеся, дзіўным і амаль нерэальным здаецца тое, што Дары валхвоў — сведкі больш чым 2000-гадовай гісторыі — дажылі да нашых дзён. Але іх «летапіс», які захаваўся ў пісьмовых крыніцах, настолькі падрабязны, што не пакідае ніякіх сумненняў.

Згодна з царкоўным паданнем, Дары Божая Маці захоўвала ўсё жыццё. А пасля незадоўга да свайго Успення разам з поясам і рызай, якія належалі ёй, перадала Іерусалімскай царкве, дзе яны і захоўваліся да 400 года. Пры імператары Аркадзіі іх перанеслі ў Канстанцінопаль. Але ў 1453 годзе султан Мехмед II асадзіў і захапіў сталіцу праваслаўнай веры. Выратаваць многія хрысціянскія святыні ад знішчэння мусульманамі змагла... маці султана — былая сербская прынцэса Марыя Бранкавіч. Каб аблегчыць сваё існаванне пад асманскім ігам, сербскі правіцель Георгій аддаў яе замуж за султана Мурада. Яна здолела не толькі захаваць сваю праваслаўную веру, але і мела вялікі ўплыў на сына, які дазволіў ёй зберагчы многія хрысціянскія святыні і ўзяць пад асабістую апеку і абарону Святую гару Афон.

СТАР. 2

■ Курсавая розніца

Палітыка Нацбанка будзе жорсткай

Новы год усе ўжо адсвяткавалі. Жадалі адно аднаму ўсяго, што толькі магчыма, новага. Аднак ёсць такія непахісныя, кансерватыўныя рэчы, якія застаюцца старымі амаль заўсёды. Напрыклад, грошы. Так адбылося і на гэты раз. А разам з грашыма засталіся і ўсе ранейшыя эканамічныя праблемы носьбітаў сусветных валют.

Пасля соннага і лянотнага часу свят на валютны рынак вярнуліся гучныя баталіі. І нават не столькі за «рознакаляровыя паперкі», колькі за думкі. Пачатак года заўсёды багаты на прадказанні. Дык вось цяпер эксперты сцвярджаюць, што год будзе вельмі неспрыяльным для долара. Прычына таму — жорсткасць пазіцыі Еўрасаюза і пэўная «мяккацеласць» Злучаных Штатаў. Прагназуецца, што амерыканская валюта будзе слабець (а еўра, адпаведна, мацнець) на фоне зніжэння аб'ёму рэзерваў цэнтральных банкаў у доларах і павелічэння долі еўра. Акрамя таго, большую даходнасць цяпер даюць рынкі, якія развіваюцца. І некаторыя кажуць, што можа адбыццаператок капіталу, напрыклад, у Індыю. Так гэта будзе ці не, сказаць цяжка. Але еўра і сапраўды адчувае сябе пакуль што лепш. Увогуле, еўрапейская эканоміка падобна да канцлера Германіі Ангелы Меркель. Нядаўна яна атрымала сур'ёзную траўму, катаючыся на лыжах, але гэта нязначна паўплывала на яе працу — таксама і еўра нават у цяжкія часы трымаўся годна.

Што ж да нашай краіны, то Нацыянальны банк у 2014 годзе таксама не збіраецца змякчаць грашова-крэдытную палітыку на фоне дасягнутых дамоўленасцяў па прыцягненні неабходных аб'ёмаў знешніх запазычанняў для папаўнення дзяржаўных золатавалютных рэзерваў. У галоўным банку сцвярджаюць, што рэалізацыя захадаў па павышэнні эфектыўнасці банкаўскага крэдытавання дазволіць сёлета ў І квартале абмежаваць прырост патрабаванняў да эканомікі на ўзроўні да 0,7 працэнта ў сярэднім за месяц. «Такія тэмпы крэдытавання адпавядаюць гадавому прагнозу, дазваляюць забяспечваць неабходнае развіццё эканомікі без негатыўнага ўплыву на макраэканамічную збалансаванасць, — паведамляе ўпраўленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў Нацбанка. — Падыходы да рэфінансавання банкаў таксама зробяцца больш жорсткімі, стымулюючы банкі забяспечваць правядзенне актыўных аперацый строга ў адпаведнасці з наяўнымі рэсурснымі магчымасцямі. Стаўка рэфінансавання ў студзені захаваецца на ранейшым узроўні, а ў далейшым яе змены будуць ажыццяўляцца ў залежнасці ад дынамікі інфляцыі і сітуацыі на фінансавым рынку і мець плаўны характар». Аднак пры гэтым базавым прынцыпам працэнтнай палітыкі сёлета застанецца «падтрыманне даходнасці па рублёвых інструментах, якая перавышае даходнасць захоўвання сродкаў у замежнай валюце і забяспечвае надзейную абарону зберажэнняў ад інфляцыі». Гэта можа пасадзейнічаць умацаванню даверу да нацыянальнай валюты і дэдаларызацыі эканомікі.

Адносна курсаў валют Нацбанк збіраецца прадоўжыць правядзенне палітыкі, якая забяспечвае фарміраванне абменнага курсу беларускага рубля на аснове попыту і прапановы. «Пры гэтым Нацыянальны банк не дапусціць рэзкіх ваганняў курсу, згладжваючы іх сваімі інструментамі».

Пакуль жа еўра зноў здаў пазіцыі адносна беларускага рубля — патаннеў на 20 рублёў (мінус 0,1%) да 12980. Долар, у сваю чаргу, падняўся трошкі яшчэ — на 20 рублёў (плюс 0,2%) да 9540. Наш сусед расійскі рубель таксама знізіўся — на 2,5 грашовай адзінкі (мінус 0,9%) да 287,5.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

■ Падрабязнасці

АНЕСТЭЗІЁЛАГ «ЭКАМЕДЦЭНТРА» ПАСЛЯ НЯЎДАЛАЙ АПЕРАЦЫІ ПАЕХАЎ У МАСКВУ

Пластычную аперацыю пацыентцы медыцынскага цэнтра «Экамедсэрвіс» Юліі Кубаравай праводзілі на загадзя няспраўным абсталяванні. Аб гэтым у судзе Кастрычніцкага раёна Мінска паведаміў дзяржаўны абвінаваўца.

Па словах дзяржабвінаваўцы, апарат для правядзення анестэзіі і штучнай вентыляцыі лёгкіх меў шматлікія няспраўнасці. Таму не дзіўна, што падчас аперацыі Юліі Кубаравай ён даў збой. Урач-анестэзіёлаг спрабаваў выправіць сітуацыю: выключыў апарат і потым зноў уключыў. Аднак той зноў выдаваў тэхнічную памылку... У гэты час у пацыенткі адбылося кароткачасовае спыненне сэрца, таму спецыялісты часова спынілі аперацыю. Перавялі дзяўчыну на ручную вентыляцыю лёгкіх і ўвялі неабходныя медыцынскія прэпараты. Калі стан пацыенткі палепшыўся, аперацыю працягнулі.

Пасля аперацыі стан дзяўчыны пагоршыўся. Яе адвезлі ў 4-ю гарадскую клінічную бальніцу. Там лячэнне, па словах дзяржабвінаваўцы, праводзілася правільна, аднак гэта не дапамагло пазбегнуць фатальнага зыходу.

Анестэзіёлаг жа, паводле слоў пракурора, замест таго, каб кантраляваць стан пацыенткі, адразу пасля аперацыі, якая прайшла з ускладненнямі, паехаў на некалькі дзён у Маскву. Праводзіў там іншую аперацыю...

Цяпер ён знаходзіцца на лаве падсудных і прызнае сваю віну ў смерці Юліі Кубаравай, але часткова. Урач не адмаўляе таго, што не ў поўнай меры кантраляваў стан сваёй пацыенткі пасля аперацыі. Ён таксама пацвердзіў, што неадкладна не паведаміў кіраўніцтву аб ускладненнях, якія адбыліся. Разам з тым, абвінавачаны сцвярджае, што не ведаў аб тэхнічных няспраўнасцях дыхальнага апарата. Маўляў, да аперацыі Юліі Кубаравай ніякіх заўваг да гэтага абсталявання не было ні ў яго, ні ў іншых супрацоўнікаў медцэнтра. Тым не менш, паводле слоў дзяржабвінаваўцы, апарат быў далёка не новы: эксплуатаваўся з 2007 года і прафесійна не абслугоўваўся.

Дарэчы, суд задаволіў іскавае патрабаванне бацькоў памерлай дзяўчыны аб кампенсацыі маральнай і матэрыяльнай шкоды. І пастанавіў накласці арышт на маёмасць «Экамедсэрвіса» на суму больш за 10 млрд рублёў.

Надзея ПАЎЛАВА

■

НЕФАРМАЛЬНЫ ПАДЫХОД

У Магілёве адбыўся семінар ідэалагічных работнікаў вобласці з удзелам першага намесніка кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Аляксандра РАДЗЬКОВА.

Фота БЕЛТА.

Галоўнай тэмай мерапрыемства, якое сабрала больш за 160 чалавек, стала абмеркаванне актуальных пытанняў ідэалагічнай работы ў сучасных умовах.

— Ідэалогія неаддзельная ад эканамічнага або сацыяльнага жыцця, — адзначыў **намеснік старшыні аблвыканкама Валерый МАЛАШКА**. — Але, якія б задачы мы ні ставілі, якіх бы паказчыкаў ні спрабавалі дасягнуць, без акцэнтавання ўвагі на розныя сацыяльныя групы, канкрэтнага чалавека не абысціся. Пры гэтым асноўнымі крытэрыямі адзнакі работы былі і застаюцца апярэджанне падзей, фарміраванне грамадскай думкі.

У вобласці існуе інстытут рэгіянальных сацыяльна-палітычных даследаванняў, які дазваляе назапашваць навуковы вопыт, сацыяльную інфармацыю аб жыцці рэгіёна на працягу многіх гадоў. Гэта дае магчымасць не толькі валодаць сённяшняй сітуацыяй, але і прагназаваць будучыню.

— Вывучэнне настрою людзей перад сацыяльна значнымі кампаніямі дазваляе выпраўляць становішча на праблемных участках, — падкрэсліў Валерый Малашка. — Абавязковай умовай для прафесійнага росту ідэалагічных кадраў з'яўляецца інавацыйны падыход да арганізацыі навучання. Па ініцыятыве ўпраўлення ідэалагічнай работы вобласці распрацавана індывідуальная схема навучання на 13 інавацыйных пляцоўках раёнаў і гарадоў. За час іх існавання падрыхтоўку прайшло каля 600 работнікаў. Задача сучаснага кіраўніка — даць магчымасць работніку працаваць якасна, суадносна са сваімі здольнасцямі. На Магілёўшчыне ёсць прадпрыемствы, якія створаны прыватным бізнесам і кіруюцца эканамічна адукаванымі людзьмі. Яны адпавядаюць тым якасцям, якія патрабуе час і кіраўніцтва дзяржавы, — гэта хуткасць, гнуткасць і творчасць.

— У сваёй рабоце мы стараемся пазбягаць фармальнасці і фальшу, — падзялілася **начальнік упраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Магілёўскага гарвыканкама Ала ГАЛУШКА**. — Рэагуем на змяненні ў заканадаўстве, праводзім навучальныя семінары, працуем у цеснай звязцы з грамадскімі аб'яднаннямі.

Вопытам прыцягнення дзяцей да стварэння праграмных прадуктаў падзялілася завуч магілёўскай школы № 34 Галіна Бяляева. На базе гэтай школы працуе рэспубліканская інавацыйная пляцоўка па распрацоўцы інфармацыйных сродкаў навучання. З дапамогай навучэнцаў тут ствараюцца электронныя рэсурсы па гісторыі Магілёва, а віртуальны музей баявой славы, які знаходзіцца на сайце школы, наведваюць ад 500 да 1000 чалавек у дзень.

Тое, што ідэалогія і гісторыя — гэта адно цэлае, нагадаў дырэктар музея гісторыі Магілёва Аляксей Бацюкоў. Дарэчы, адзіны ў краіне Статут ВКЛ на беларускай мове захоўваецца ў фондах гэтай установы. Яго дапамаглі выкупіць у прыватнай асобы жыхары горада.

Удзельнікі семінара пабывалі на вядучых прадпрыемствах Магілёва (холдынгу «Група Кампаній Протас» і на навукова-вытворчым прадпрыемстве «Тэхналіт») ацанілі развіццё прыдарожнага сэрвісу і аграэкатурызму на тэрыторыі Магілёўскага раёна, азнаёміліся з вопытам работы інфармацыйнага агенцтва «Магілёўскія ведамасці». Яны таксама ўсклалі кветкі да Вечнага агню на Савецкай плошчы ў Магілёве і наведалі мемарыяльную капліцу ў памяць аб Айчыннай вайне 1812 года ў вёсцы Салтанаўка.

На пленарным пасяджэнні разглядалася арганізацыя ідэалагічнай работы з насельніцтвам на прыкладзе Кастрычніцкага раёна горада Магілёва, вопыт супрацоўніцтва прафсаюзнай арганізацыі студэнтаў універсітэта і грамадскай арганізацыі «Белая Русь».

— Трэба быць кампетэнтным ва ўсіх сферах і пытаннях, — адзначаў падчас размовы з журналістамі Аляксандр Радзькоў. — Трэба, каб ідэолаг быў перакананы ў тым, з чым ён ідзе да людзей, як развіваецца грамадства, эканоміка, турызм, сацыяльная сфера, каб ён гэта непасрэдна адчуваў і нават удзельнічаў у гэтым. Гэты год — гасціннасці, і вобласці ёсць што паказваць. Але трэба падумаць, як гэта ўсё падаць. Трэба хварэць душой за тое, чым займаешся. Як тая настаўніца з 34-й школы, якая распавядала сёння пра абарону Магілёва. Калі ідэолаг разумее, чым дыхае вытворчасць, як развіваецца тая ці іншая сфера, ён зможа пераканаць і іншых.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

■ Пытанне — адказ

ЯК ТРАПІЦЬ У АДДЗЯЛЕННЕ ПАВЫШАНАЙ КАМФОРТНАСЦІ ДОМА-ІНТЭРНАТА

Я працую ў Маскве. Дома застаўся старэнькі бацька, прыглядваць за ім цяпер няма каму. Чула, што ў некаторых дамах-інтэрнатах створаны аддзяленні павышанай камфортнасці для пажылых людзей. Куды трэба звярнуцца, каб размясціць там майго бацьку?

Якімовіч М.С., *Мінская вобл.*

Як нам паведаміў **намеснік начальніка ўпраўлення стацыянарных устаноў сацыяльнага абслугоўвання і капітальнага будаўніцтва Мінпрацы і сацыяльнай абароны Беларусі Мікалай АРОЛ,** сёння аддзяленні павышанай камфортнасці створаны ў 6 дамах-інтэрнатах рэспублікі. У іх пражывае 127 чалавек. У такіх аддзяленнях сацыяльныя паслугі прадастаўляюцца на платнай аснове, пастаянна або часова. Тут ствараюцца палепшаныя ўмовы пражывання, забяспечваецца догляд на сучасным узроўні, у тым ліку па індывідуальнай праграме, з улікам патрэб кожнага чалавека.

Вось пералік устаноў з такімі аддзяленнямі:

— Рэспубліканскі інтэрнат ветэранаў вайны і працы ў пасёлку Ждановічы Мінскага раёна;

— Мінскі гарадскі дом-інтэрнат для ветэранаў вайны і працы «Світанак»;

— Старадарожскі дом-інтэрнат для састарэлых і інвалідаў у Мінскай вобласці;

— Дом-інтэрнат для ветэранаў вайны, працы і інвалідаў «Васільеўка» ў Гомельскай вобласці;

— Гродзенскі дом-інтэрнат для састарэлых і інвалідаў;

— Жухавіцкі дом-інтэрнат для састарэлых і інвалідаў у Гродзенскай вобласці.

Акрамя таго, у першым паўгоддзі 2014 года плануецца адкрыццё такога аддзялення ў Віцебскім доме-інтэрнаце для састарэлых і інвалідаў.

Па пытаннях размяшчэння бацькі ў аддзяленне павышанай камфортнасці трэба звяртацца ва ўпраўленне па працы, занятасці і сацыяльнай абароне свайго рэгіёна.

❒❒❒

Неабходна таксама адзначыць, што Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі зацікаўлена ў пашырэнні сеткі такіх інтэрнатаў. У прыватнасці, **міністр працы і сацыяльнай абароны Марыяна ШЧОТКІНА** ў канцы мінулага года заявіла: «Калі раней мы казалі толькі пра тое, што органы сацыяльнай абароны павінны канцэнтравацца на аказанні дапамогі адзінокім людзям, то сёння іх мэтавая аўдыторыя пашыраецца за кошт тых людзей, чые дзеці працуюць за межамі Беларусі. Таму мы зацікаўлены ў тым, каб бізнес заняў гэтую нішу. Мы можам стварыць высокакамфартабельныя пансіянаты, але гэта павінен зрабіць бізнес. І знойдуцца людзі, якія заплацяць добрыя грошы для таго, каб размясціць сваіх бацькоў у гэтых пансіянатах».

Усяго ў 79 стацыянарных установах сацыяльнага абслугоўвання зараз пражываюць 18,2 тысячы чалавек, якія маюць патрэбу ў пастаянным доглядзе з-за сталага ўзросту, праблем са здароўем, у тым ліку тыя, хто пакутуе на псіхічныя захворванні.

Святлана БУСЬКО

■

ДАРЫ ЛЮДЗЕЙ БОГУ ВЯРТАЮЦЦА ДА ЛЮДЗЕЙ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Менавіта туды ў 1470 годзе Марыя вырашыла пераправіць выратаваныя святыні, у тым ліку і Дары валхвоў. Паплыла яна туды сама, нягледзячы на забарону з'яўляцца на Афоне жанчынам. Але, калі сышла з карабля, голас з нябёсаў спыніў яе: маўляў, тут пачынаецца іншае царства — Багародзіцы. Султанша ўпала на калені і стала прасіць прабачэння, а з манастыра святога Паўла выйшаў ігумен з браціяй і прыняў у яе святыні. З таго часу Дары валхвоў знаходзяцца на Святой гары ў манастыры, а на месцы, дзе малілася Марыя Бранкавіч, стаіць крыж, што завецца Царыцыным...

Дары, якія захаваліся да сённяшняга дня — гэта 28 невялікіх залатых пласцін-падвесак у форме трапецый, чатырохвугольнікаў і многавугольнікаў, упрыгожаным адмысловым арнаментам. Малюнак ні на адной з пласцінак не паўтараецца. Ладан і смірна, прынесеныя валхвамі асобна, калісьці былі сплаўлены ў невялікія, з масліну, шарыкі цёмнага колеру — іх захавалася каля 70. З іх зробленыя пацеры на сярэбраных нітках, што мацуюцца да залатых пласцін. Захоўваюцца Дары ў дзесяці спецыяльных каўчэгах.

Адзін з гэтых каўчэгаў з трыма пласцінамі ўпершыню за больш чым пяцьсот гадоў пакінуў гару Афон. На спецыяльным самалёце, у суправаджэнні дэлегацыі манахаў на чале з настаяцелем манастыра святога Паўла архімандрытам Парфеніем ён быў дастаўлены ў Маскву, у храм Хрыста Збавіцеля. Зараз да яго стаяць тысячы паломнікаў — людзі цярпліва чакаюць у чарзе каля дзесяці гадзін. 14 студзеня Дары прыбудуць у Санкт-Пецярбург, а 18-га, перад святам Хрышчэння Гасподняга, іх прывязуць у Мінск. Святыня будзе знаходзіцца ў Доме Міласэрнасці па 24 студзеня, а затым накіруецца на пяць дзён у Кіева-Пячэрскую лаўру і вернецца на Афон.

Паглядзець на яе, дакрануцца да яе сапраўды варта. Каб вылечыцца ад душэўнай і фізічнай немачы: ёсць шматлікія сведчанні аб дзівосных пазбаўленнях ад розных хвароб. Каб спрычыніцца да жывой Гісторыі, якой ужо больш за дзве тысячы гадоў, і да Дзіва: манахі кажуць, што Дары распаўсюджваюць дзівосны водар, а некаторыя вернікі сведчаць, што чуюць ад пласцінак незямны звон, які расказвае аб таямніцы Нараджэння Збавіцеля. Каб проста быць удзельнікам і сведкам таго, што адбываецца ўпершыню за паўтысячы гадоў. Адбываецца на нашай зямлі і для нас.

Эмілія ШЭЛЕСТ.

ДЗЕСЯЦЬ ДЗЁН СТУДЗЕНЯ: САМАЕ ЦІКАВАЕ Ў ГЕАПАЛІТЫЦЫ

З цікавых геапалітычных навін студзеня можна назваць зробленае Джымам О'Нілам, аналітыкам банка Goldman Sachs, прадказанне, што ў бліжэйшы час можна чакаць з'яўлення новага інтэграцыйнага ўтварэння — «МІНТ».

Гэты аналітык вядомы тым, што ў свой час прыдумаў абрэвіятуру БРІК (па першых літарах такіх краін, як Бразілія, Расія, Індыя і Кітай) і прадказаў гэтым дзяржавам перспектывы засланіць сабой Захад па сукупнай эканамічнай магутнасці праз некалькі дзесяцігоддзяў. Цікава, што праз некалькі гадоў пасля гэтага прадказання кіраўнікі вышэйзгаданых дзяржаў сапраўды стварылі сумесны блок, а пасля да іх далучылася і Паўднёвая Афрыка, у сувязі з чым назва блока змянілася на БРІКС.

Якія ж краіны ўвойдуць у новы блок пад назвай «МІНТ», на думку Джыма О'Ніла? Гэта Мексіка, Інданезія, Нігерыя і Турцыя, насельніцтва якіх, разам узятае, дасягнула планкі ў 616 мільёнаў чалавек і будзе працягваць імкліва павялічвацца ў бліжэйшыя гады. Калі прагноз аналітыка спраўдзіцца, у БРІКС з'явіцца новы магутны саюзнік, які зробіць завяданне магутнасці заходняга свету на глабальнай арэне яшчэ больш хуткім.

Кітай выйшаў на першае месца ў свеце па аб'ёме свайго знешняга гандлю, які дасягнуў па выніках 2013 года вялізнай лічбы ў 4,16 трыльёна долараў. Пры гэтым тэмпы росту гэтага паказчыка перавысілі звесткі 2012 года, што сведчыць аб станоўчай дынаміцы росту тавараабароту КНР.

Што азначае гэта падзея з пункту гледжання сусветнай палітыкі? Лідарства Кітая ў імпарце і экспарце на глабальнай арэне азначае ўсё большы інтарэс да яго з боку як самых уплывовых сусветных экспарцёраў, так і імпарцёраў. Гэтыя бізнес-структуры ўсё больш зацікаўлены ў спрыяльным супрацоўніцтве з Кітаем для ўласнага працвітання. І, натуральна, яны маюць вялізны ўплыў на палітыкаў у сваіх краінах. Таму палітычныя эліты многіх краін свету, якія залежаць ад прыхільнасці да іх прадпрымальніцкай супольнасці ў сваёй палітычнай дзейнасці, вымушаны лічыцца з Кітаем з кожным годам усё ў большай ступені. І гэта, зразумела ж, выкарыстоўваецца ўрадам Кітая для росту магутнасці краіны на сусветнай арэне.

2014 год цікавы для большасці экспертаў па геапалітыцы тым, што адбудзецца з Афганістанам пасля вываду адтуль кааліцыйных сіл, асноўную масу якіх складаюць амерыканскія салдаты. На гэтым фоне **чарговае абвастрэнне адносін Кабула і Вашынгтона** не магло застацца незаўважаным. Прычына гэтага дастаткова дзіўная на фоне імкнення ЗША пазіцыянаваць сябе як вядучую праваабарончую дзяржаву ў свеце.

Праблема ў тым, што ўрад Афганістана вырашыў адпусціць частку з арыштаваных амерыканцамі вязняў, якія ўтрымліваюцца на ваеннай базе Баграм, толькі нядаўна перададзенай амерыканцамі ў распараджэнне ўлад Афганістана. Гэта тлумачыцца тым, што ў дачыненні да іх няма ніякіх доказаў, якія пацвярджалі б іх злачынную дзейнасць. У Вышангтоне ж запэўніваюць, што гэта небяспечныя тэрарысты, і няхай ніякіх цвёрдых доказаў і няма, іх трэба трымаць гадамі пад арыштам або аддаць пад суд. І пагражаюць пагаршэннем адносін ЗША з Афганістанам, калі гэтыя вязні будуць вызвалены. Ці не праўда, цікавая пазіцыя ў дачыненні да абароны правоў чалавека па-амерыканску?

10 студзеня **завяршыўся скандал паміж Індыяй і ЗША**, які пачаўся яшчэ ў снежні па прычыне арышту амерыканскай паліцыяй намесніка кіраўніка генконсульства Індыі Дэвіяні Кхабрагадэ ў Нью-Ёрку. Ёй дазволілі паехаць дамоў у Індыю. Нягледзячы на дыпламатычны імунітэт, амерыканская паліцыя арыштавала 12 снежня 2013 года Дэвіяні Кхабрагадэ на вуліцы і дастаткова пагардліва абыходзілася з ёй, абвінаваціўшы ў махлярстве пры афармленні візы для сваёй хатняй работніцы і пратрымаўшы некалькі гадзін у камеры з наркаманамі.

Абурэнне індыйскага ўрада было такім вялікім, што амерыканцам давялося ў выніку адступаць. Гэтаму садзейнічалі і меры, прынятыя Індыяй: каля пасольства ЗША ў Нью-Дэлі знялі загароду, а ў супрацоўнікаў консульскага аддзела пасольства ЗША і амерыканскіх генеральных консульстваў у Індыі ануляваліі ідэнтыфікацыйныя карткі, без якіх іх далейшае знаходжанне ў краіне аказалася пад пытаннем. З якой мэтай амерыканцы сапсавалі свае дастаткова неблагія да гэтага адносіны з Індыяй, абыходзячыся з дыпламатам такім варварскім чынам, так і засталося загадкай. Магчыма, уся справа ў банальным адчуванні ўсёдазволенасці і беспакаранасці, дамінуючым у некаторых чыноўнікаў ЗША за гады панавання амерыканцаў на сусветнай арэне.

Заканамерны кірунак набылі **падзеі ў Сірыі**: фарміраванні баевікоў, якія ўжо больш за два гады ваююць з законным урадам, перасварыліся паміж сабой і пачалі поўнамаштабныя ваенныя дзеянні. Бітва вядзецца паміж групоўкамі «Ісламскі фронт» і «Ісламская дзяржава Ірака і Леванта». Яшчэ адной сірыйскай сенсацыяй студзеня стала рэзкае змяненне былой пазіцыі Турцыі па сірыйскім пытанні. 9 студзеня ў інтэрв'ю міністра замежных спраў Турцыі Ахмет Давутаглу прагучала, што рэжым Башара Асада можна назваць «меншым злом» у параўнанні з няправільнымі метадамі дзеянняў радыкальных груповак у Сірыі.

Сяргей КІЗІМА,
доктар палітычных навук.

ДОЛЕВАЕ БУДАЎНІЦТВА ПАД ПІЛЬНЫМ КАНТРОЛЕМ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Акрамя таго, сёння спецыялістамі падрыхтаваны праект пастановы аб парадку вяртання сродкаў грамадзян пры спыненні будаўніцтва з удзелам дольшчыкаў. Гэта дазволіць удакладніць парадак прымянення індэксаў будаўніча-мантажных работ і шэраг іншых мер, якія дадуць магчымасць стварыць поўны цыкл нарматыўнага рэгулявання долевага будаўніцтва ў Беларусі. Мяркуецца, што вышэйназваны дакумент будзе падпісаны ў бліжэйшы час.

Эксперты міністэрства будуць і надалей ажыццяўляць аналіз функцыянавання прынятых дакументаў, пасля чаго ацэньваць наяўнасць у сферы долевага будаўніцтва іншых праблемных момантаў, якія патрабуюць дадатковай дапрацоўкі.

Кіраўніцтва Мінбудархітэктуры ўпэўнена, што прыняты комплекс мер дасць магчымасць у значнай ступені засцерагчы простых грамадзян, якія ў якасці дольшчыкаў удзельнічаюць у будаўнічым працэсе. Гэта дазволіць адсеяць недастаткова кваліфікаваных і нядобрасумленных забудоўшчыкаў, якім цяпер давядзецца працаваць па новых, выразна вызначаных правілах.

Сяргей КУРКАЧ.

НАВІНЫ ПАДЗЕІ ФАКТЫ

АД СЭРЦА — ДА СЭРЦА

У Маскоўскім раёне Брэста прайшла чарговая калядная акцыя «Ад сэрца — да сэрца з дабрынёй». На вечарыне ў школе №15 уручылі канверты з грашовай дапамогай малазабяспечаным сем'ям. Сродкі сабраў папячыцельскі савет раёна, у склад якога ўваходзяць прадстаўнікі буйных прадпрыемстваў.

Цікава, што акцыя вырасла з мерапрыемства адной кампаніі — будтрэста № 8. Найбуйнейшая ў вобласці будаўнічая арганізацыя збірала добраахвотныя ахвяраванні ў калектывах сваіх супрацоўнікаў, каб дапамагчы тым, хто асабліва мае патрэбу. Пазней геаграфія добрай справы пашырылася на ўвесь раён. І сёлета папячыцельскі савет сабраў да Каляд рэкордную суму — 100 мільёнаў рублёў. Грошы былі ўручаны бацькам шматдзетных, прыёмных сем'яў, тым, хто выхоўвае дзяцей-інвалідаў. Кіраўнік адміністрацыі Маскоўскага раёна Брэста Аляксандр РАГАЧУК сказаў, што акцыя абавязкова будзе працягвацца.

Яна СВЕТАВА.

«ПАДАРЫ ДЗЕЦЯМ НОВЫ ГОД»

Пад такой назвай магілёўскія паштавікі правялі дабрачынную акцыю ў Дрыбінскім раёне.

Падарункі, у склад якіх увайшлі цукеркі, цацкі «зрабі сам» і пісьмо ад Дзеда Мароза, атрымалі выхаванцы Раснянскай дапаможнай школы-інтэрната, дзе жывуць і вучацца дзеці-сіроты і дзеці, якія засталіся без апекі бацькоў. Як паведаміла намеснік дырэктара Магілёўскага філіяла РУП «Белпошта» Галіна Марчанка, навагоднія камплекты былі ўручаны дзецям падчас навагодніх свят у гэтай установе.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ФЕСТЫВАЛЬ КЛАСІЧНАЙ МУЗЫКІ

Міжнародны фестываль «Студзеньскія музычныя вечары» праходзіць у Брэсце з 9 па 12 студзеня.

На свята прыехалі музыканты з 10 краін свету. У дзень адкрыцця на сцэне Брэсцкага акадэмічнага тэатра драмы саліравалі ў асноўным вакалісты. Вечар распачаў Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр Беларусі пад кіраўніцтвам Аляксандра Анісімава. Значнай падзеяй фестывалю ўжо названы выступленні народнай артысткі Расіі, салісткі Марыінскага тэатра оперы і балета Ірыны Багачовай, а таксама любіміцы брэсцкай публікі Саламіі Прыймак з Кіеўскага акадэмічнага тэатра аперэты.

Цікава, што сёлета адбылося і неафіцыйнае адкрыццё «Вечароў». 8 студзеня ў Свята-Мікалаеўскім гарнізонным саборы Брэсцкай крэпасці прайшоў канцэрт галандскага хору «Cantatrix». Хор выканаў месу, прысвечаную абаронцам Брэсцкай крэпасці і галандскага горада Кувордэна.

Яна СВЕТАВА.

ПЛАТНЫ ТАЛОНЧЫК — ПА НУМАРЫ 131

Медыцынская даведачная служба 131 пачала працаваць у тэставым рэжыме ў беларускай сталіцы.

Даведачная служба ўяўляе сабой call-цэнтр, які працуе на базе адкрытага акцыянернага таварыства «Медыцынская ініцыятыва». Патэлефанаваўшы па нумары 131, можна, напрыклад, заказаць талон на ўсе віды УГД-дыягностыкі ва ўсе ўстановы, што знаходзяцца ў падпарадкаванні Камітэта па ахове здароўя Мінгарвыканкама, атрымаць інфармацыю аб платных медыцынскіх паслугах, якія там аказваюцца насельніцтву, а таксама выклікаць медыцынскае таксі.

Пакуль што даведачная служба працуе ў тэставым рэжыме ў будныя дні з 8.30 да 17.00. Гэты праект мае пакрокавую стратэгію развіцця. У далейшым пералік інфармацыйных паслуг плануецца пашырыць. У яго ўвойдуць кансультацыі па іншых запатрабаваных у насельніцтва пытаннях медыцынскага характару.

Паколькі медыцынская даведачная служба працуе ў тэставым рэжыме, званок на нумар 131 будзе бясплатны. У будучым інфармацыйныя паслугі стануць платнымі, але з улікам сацыяльнай значнасці праекта яны ўсё роўна застануцца даступнымі для насельніцтва.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ДОМРАЧАВА З «СЕРАБРОМ»

Чацвёртая гонка запар завяршаецца для Дар'і Домрачавай подыумам.

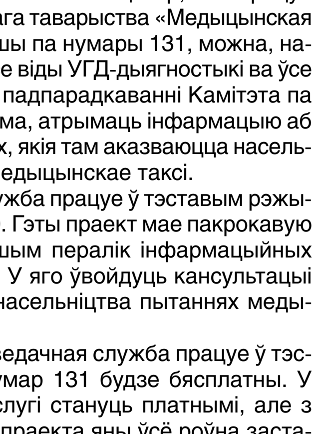

На этапе Кубка свету ў Рупольдынгу лідар нашай жаночай зборнай даволі ўдала правяла індывідуальную гонку, дапусціўшы на чатырох агнявых рубяжах два промахі. Гэтага выніку хапіла, каб фінішаваць у выніковым пратаколе на другім радку. Пераможцай гонкі стала чэшка Габрыэла Соўкалава, «бронза» на рахунку яшчэ адной чэшскай біятланісткі — Вяронікі Віткавай. Другі нумар беларускай зборнай Надзея Скардзіна фінішавала на сёмай пазіцыі. Па выніках індывідуальнай гонкі правядуць пас'ют, які адбудзецца ў нядзелю.

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ.

ПРАКАЦІ НАС, КІРОЎЦА... У БАГАЖНІКУ!

Моладзь з Лоеўшчыны вырашыла наведаць абласны цэнтр на аўтамабілі «Toyota». Яго кіроўцу супрацоўнікі ДАІ спынілі каля трох гадзін ночы ў Гомелі на Рэчыцкім праспекце.

Калі з салона выйшлі 5 чалавек, аўтамабіль меў занадта нізкую пасадку, што прымусіла праваахоўнікаў папрасіць адчыніць багажнік. Адтуль... вылезлі дзве дзяўчыны. Як расказалі ў абласной ДАІ, маладыя людзі, калі збіраліся ў начную паездку, зразумелі, што ўсім ахвотным месца ў салоне не хапае. Не доўга разважаючы, дзвюх прыгажунь пагрузілі ў багажнік... Праваахоўнікі нагадваюць, што ў багажны адсек трапляюць выхлапныя газы, а прытоку свежага паветра няма, таму дзяўчатам пашчасціла, што яны не атруціліся. У выніку кіроўца быў прыцягнуты да адміністрацыйнай адказнасці за парушэнне правілаў перавозкі пасажыраў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

МАРОЗ, МАРОЗ, ХАДЗІ КУЦЦЮ ЕСЦІ!

Калядныя звычаі Лельчыцкага раёна

Нездарма ў нас кажуць: «Што ні край — то свой звычай». На Убарцкім Палессі, а дакладней у Лельчыцкім раёне, шмат звычаяў, якія перадаюцца з пакалення ў пакаленне, і, нягледзячы на тое, што па планеце крочыць XXI стагоддзе, дагэтуль моцна іх прытрымліваюцца. Найбольш адметныя тут калядныя звычаі.

У вёсцы Іванава Слабада ўвечары напярэдадні старога Новага года — часу Шчодрай куцці, рыхтуючы калядны стол, гаспадар кажа ў акно альбо дзверы: «Мароз, Мароз, хадзі куццю есці! Бо як прыйдзеш на раллю, я табе пугаю вушы адаб'ю!»

На стол кладзецца сена. І зусім не абавязкова пад абрус — каб вялася гаспадарка, каб карова дадому ішла, на свіннях сала расло, каб у агародзе буяла.

Жыхарка вёскі Ніна Шкарпінская прыгадвае: «У 12 гадзін апоўначы мы ідзём у хлеў паглядзець карову: калі яна ляжыць рагамі на ўсход — значыць, ацеліцца ўдзень. Калі павернута на поўдзень — ацёл будзе ноччу. Калі першым госцем на Раство будзе мужчына — у каровы будзе бычок, а калі жанчына — чакай цялушку».

Пра курэй Ніна Васільеўна кажа: «Трэба ў куратніку пасыпаць попелам з печы, каб куры несліся дома і не хадзілі да суседзяў. Калі калядні́кі, шчадруючы, сыплюць у акно зерне і пытаюцца: «Гаспадар, дзе вашы куры нясуцца?» — трэба адказваць: «У суседа грабуцца, а дома нясуцца!»

У вёсцы Тонеж раніцай 14 студзеня курам сыплюць зерне ў абруч ад бочкі альбо на нешта іншае круглай формы — каб несліся ў адным месцы.

Марыя Маркевіч, старэйшая жыхарка вёскі Іванава Слабада, раіць: «Калі прыходзяць калядні́кі і спяваюць пад акном, ім трэба абавязкова нешта даць. Бо калі не дасі, яны кажуць: «Святое Раство, каб вам хату разнясло!»

У Лельчыцкім рэгіёне распаўсюджаны звычай абвязвання саломаю дрэў у садзе: з 13 на 14 студзеня гаспадар ідзе ў сад абвязваць дрэвы звітай саломай — каб не памерзлі ад маразоў.

Гаспадыні вёсак Тонеж і Іванава Слабада прытрымліваюцца абавязковага звычаю класці пад стол з куццёю агародніну (бульбу, бурак, цыбуліну, часнок, моркву, гарбузікі і семкі) — каб быў добры ўраджай. Прыгаворваюць: «Зарадзі, Божа, на ўсякага долю!»

Вольга Карась, работнік культуры з гэтай вёскі, распавядае пра варажбу незамужніх дзяўчат на блінах: «Трэба ўзяць першы блін, пакласці пад паху і выйсці на вуліцу. Каго сустрэнеш першым — нарачоны будзе з гэткім жа іменем. У лёсе самой Вольгі выйшла менавіта гэтак: першым ёй трапіў мужчына з іменем Рыгор. Пазней лёс звёў з маладым гарманістам Рыгорам.

У лельчыцкіх палешукоў прынята на Шчадраца рабіць традыцыйныя стравы: куццю з ячных круп альбо грэчкі, калбасу мясную, крывянку, захалод (халоднае), боршч, бліны, смажаную рыбу, пампушкі. Пад стравы падкладваюць грошы — каб не пераводзіліся.

— Цяпер, дзякуй Богу, у нас усё ёсць, — кажуць людзі старэйшага пакалення ў Тонежы і Слабадзе. Гэта пасля вайны калядавалі, бо есці не было чаго. Мо таму і добра жывём, што Каляду спраўляем?

Анатоль КЛЯШЧУК.
Фота аўтара.

■ Прыемная навіна

«ДОМІК БАРБІ» — ЮНЫМ ПАЛАЧАНАМ

Добрым перадсвяточным падарункам для жыхароў Полацка стаў новы дзіцячы садок незвычайнай архітэктурнай формы. Ён вельмі падобны на домік любімай многімі дзяўчынкамі лялькі Барбі.

Полацкі яслі-сад № 32 гасцінна расчыніў свае дзверы напярэдадні каталіцкага Раства — у самым вялікім па колькасці насельніцтва мікрараёне горада — Аэрапорт.

Прыемнай падзеяй для дзятвы, якая ўжо наведвае садок, стаў візіт губернатара Віцебшчыны. Ён прыехаў з рознымі падарункамі — для садка ў цэлым і кожнага хлопчыка і дзяўчынкі — паасобку. Ганаровы госць падкрэсліў, што пры будаўніцтве новых мікрараёнаў трэба паралельна ўзводзіць дзіцячыя дашкольныя ўстановы, школы, аб'екты для адпачынку і забаў.

Аб уладкаванні дзяцей у новы полацкі садок можна марыць. На будаўніцтва звонку насамрэч казачнага вялікага «доміка Барбі» вышынёй у тры паверхі патрачана больш як 30 мільярдаў рублёў. Адначасова ён можа прыняць 215 дзяцей. Для іх сярод іншага — басейн, так званыя «сухія» басейны, утульныя фізкультурная, гульнявая зала, пакой эстэтычнага выхавання... У кожнай з 12 груп — буфет. І на прылеглай тэрыторыі ўсё прадумана: ёсць веранды і ценявыя навесы, пляцоўкі для гульняў.

— Сёння ў Віцебскай вобласці ўзводзяцца новыя садкі для прыкладна 1,1 тысячы юных грамадзян. Каля 50 тысяч дзяцей наведваюць 630 дашкольных устаноў. Дзяржава надае самую пільную ўвагу паляпшэнню іх матэрыяльна-тэхнічнай базы. Трэба зрабіць так, каб з аднаго ў другі канец горада бацькі не вазілі дзіця ў садок, а трацілі на гэта максімум 15 хвілін, — сказаў Аляксандр Косінец, старшыня Віцебскага аблвыканкама.

Новыя садкі ў бліжэйшай перспектыве прымуць дзятву ў Віцебску (у мікрараёне Білева), Оршы, Аршанскім раёне, Наваполацку і ў Полацку.

— Сёлета ў горадзе нарадзілася больш за тысячу дзяцей. Таму распрацоўваецца праектна-каштарысная дакументацыя для ўзвядзення таксама ў мікрараёне Аэрапорт яшчэ адной установы дашкольнай адукацыі, — падзяліўся планамі Пётр Пяткевіч, намеснік старшыні Полацкага райвыканкама па сацыяльных пытаннях.

Старажытны Полацк і яго малады сусед Наваполацк упэўнена набліжаюцца адзін да аднаго. Каб іх яшчэ больш аб'яднаць, у планах — будаўніцтва новага моста цераз раку Заходняя Дзвіна. Каб задаволіць попыт на жыллё, па падліках спецыялістаў, штогод у гэтых двух гарадах трэба ўводзіць больш як 100 тысяч жылых квадратных метраў. І, безумоўна, спатрэбяцца новыя «дамы Барбі» для будучых маленькіх навасёлаў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. Фота аўтара.

Полацк — Віцебск.

Установа адукацыі
«БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ КУЛЬТУРЫ І МАСТАЦТВАЎ»

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС
на замяшчэнне наступных пасад:

- кафедра фізічнага выхавання і спорту: старшы выкладчык, дацэнт, прафесар;
- кафедра тэорыі і гісторыі інфармацыйна-дакументных камунікацый: старшы выкладчык, дацэнт;
- кафедра культуралогіі: дацэнт;
- кафедра этналогіі і фальклору: старшы выкладчык;
- кафедра рускай мовы як замежная: выкладчык, загадчык кафедры;
- кафедра псіхалогіі і педагогікі: старшы выкладчык;
- кафедра менеджменту інфармацыйна-дакументнай сферы: дацэнт;
- кафедра гісторыі Беларусі і музеязнаўства: выкладчык, дацэнт;
- кафедра беларускай філалогіі і сусветнай літаратуры: дацэнт;
- кафедра замежных моў: старшы выкладчык, дацэнт;
- кафедра менеджменту сацыяльна-культурнай дзейнасці: выкладчык (2), дацэнт (2), прафесар;
- кафедра беларускай і сусветнай мастацкай культуры: старшы выкладчык;
- кафедра інфармацыйных тэхналогій у культуры: старшы выкладчык;
- кафедра мастацтва эстрады: выкладчык (4), старшы выкладчык, дацэнт (2);
- кафедра харавога і вакальнага мастацтва: выкладчык (2), прафесар;
- кафедра духавой музыкі: старшы выкладчык;
- кафедра рэжысуры эстрады: дацэнт;
- кафедра тэатральнай творчасці: выкладчык;
- кафедра рэжысуры абрадаў і святаў: прафесар, загадчык кафедры;
- кафедра народнага дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва: выкладчык, старшы выкладчык, дацэнт;
- кафедра харэаграфіі: выкладчык, загадчык кафедры.

Наш адрас:
220001 г. Мінск, вул. Рабкораўская, 17.
Аддзел кадраў.

УНН 100286677

■ Спадчына

МІНУЛАЕ — ДЛЯ НАШЧАДКАЎ

Славутая школа расійскага балета пачыналася ў Ружанах

Рэканструкцыя Ружанскага палаца Сапегаў — гэта законная падстава ганарыцца ўсім, хто мае хоць нейкае дачыненне да ажыццяўлення праекта. А колькі было скептыкаў! Казалі, напрыклад: навошта траціць грошы? Дастаткова закансерваваць гэтыя руіны і паказваць іх рэдкім турыстам з акна аўтобуса: тут, маўляў, меў сваю рэзідэнцыю аўтар «Статута Вялікага Княства Літоўскага» і жылі яго нашчадкі. Але ж адолелі, адрэстаўравалі першую частку палаца — уязную браму. За год-другі ў музеі сабраліся экспанаты. І цяпер у яго не сорамна запрашаць турыстаў.

Вядома, большасць кніг, карцін, іншых каштоўных рэчаў з палаца захоўваецца ў краінах блізкага і далёкага замежжа. У фондзе новага музея адна сапраўдная пячатка Сапегаў ёсць. Але і ёй ганарыцца дырэктар установы Руслан Кніга. Яго экскурсіі заўсёды цікавыя, заўсёды дазнаешся пра нешта новае. Напрыклад, колькі разоў даводзілася чытаць пра тое, якая знакамітая балетная трупа працавала ў Ружанскім палацы, як цаніў гэты балет кароль Станіслаў Аўгуст Панятоўскі. Аказваецца, у часы Расійскай імперыі, калі палац па вядомых прычынах канфіскавалі ў гаспадароў, трупа не перастала існаваць, прыгонныя акцёры не пайшлі працаваць на птушыны двор. Яны выехалі ў Пецярбург. Гэтая трупа стала асновай расійскага балета, які праславіўся лепшай у свеце балетнай школай. «А пачыналася гэтая балетная школа вось тут, у Ружанах», — з непрыхаваным гонарам гаворыць Руслан Кніга.

Не менш захапляльную экскурсію па Ружаншчыне для прадстаўнікоў СМІ арганізавала галоўны захавальнік фондаў музея «Пружанскі палацык» Наталля Пракаповіч. Магілёўцы, Лыскава, Баяры, Асошнікі — тут сапраўды ўсё дыхае гісторыяй. Дзве апошнія вёскі з пераліку заснавалі прывілеяваныя сяляне — ахоўнікі Белавежскай пушчы. Такіх паселішчаў абапал новай аб'язной дарогі шмат. А былое мястэчка Лыскава — радзіма магнатаў-асветнікаў. Тут жыў і быў пахаваны Францішак Карпінскі, паэт, перакладчык, педагог. А вяльможы ВКЛ і Рэчы Паспалітай Быхаўцы пабудавалі некалі манастыр місіянераў і прыгожы касцёл. Касцёл гэты чакае сваіх фундатараў і можа стаць яшчэ адной турыстычнай цікавінкай Ружанскага рэгіёна. Дарэчы, Ружаншчына — край унікальны яшчэ і тым, што па ёй праходзіць некалькі ўмоўных межаў. Напрыклад, моўна-этнаграфічных рэгіёнаў. Калі для вёсак на поўначы ад Ружан характэрна цэнтральна-беларуская гаворка, то на поўдні жыхары ўжываюць палескія дыялекты. Зноў жа на поўначы рэкі адносяцца да басейна Балтыйскага мора, а паўднёвыя цякуць у мора Чорнае.

Захаванне гісторыка-культурнай спадчыны — клопат улад. Старшыня Брэсцкага аблвыканкама Канстанцін СУМАР на пытанне карэспандэнта «Звязды» аб перспектывах далейшай работы па адраджэнні гісторыка-культурнай спадчыны ў рэгіёне адказаў, што работа, несумненна, будзе працягвацца. У 2005 годзе ў вобласці быў створаны каардынацыйны савет па ахове матэрыяльнай і духоўнай спадчыны, куды ўвайшлі гісторыкі, навукоўцы, рэстаўратары. Паступова сталі выдзяляцца сродкі на рэстаўрацыйныя праекты. І сёння можна бачыць вынікі шэрагу паспяховых праектаў. Як вядома, першыя спробы аднавіць былую рэзідэнцыю Сапегаў рабіліся яшчэ пры Савецкім Саюзе. Але падзеі пачатку 1990-х адсунулі працу на многія гады. І толькі ў 2009 годзе ў Ружаны прыйшлі рэстаўратары. І вось ужо маем два будынкі былога палаца з прыстойным музеем, з віртуальнай бібліятэкай роду Сапегаў, якую ўдалося сабраць намаганнямі нашых бібліятэкараў пры падтрымцы бюро ЮНЕСКА ў Маскве.

Яшчэ адным набыткам на гэтым шляху стаў палац Нямцэвічаў у вёсцы Скокі Брэсцкага раёна. У сядзібе, узведзенай прыкладна ў 1770-я гады жыў Юльян Урсын Нямцэвіч, пісьменнік, дзяржаўны дзеяч, ад'ютант Тадэвуша Касцюшкі, адзін з аўтараў першай Канстытуцыі ў Еўропе. А яшчэ гэтыя сцены памятаюць значную гістарычную падзею. Менавіта тут 15 снежня 1917 года быў падпісаны пратакол аб ваенным перамір'і паміж Савецкай Расіяй і Германіяй, што паклала пачатак спыненню Першай сусветнай вайны на ўсходзе. Па сутнасці, гэты палац поўнасцю адбудаваны. За сем гадоў з бюджэту выдаткавана больш за восем мільярдаў рублёў.

Працягваюцца работы па аднаўленні Косаўскага палаца Пуслоўскіх. Кіраўнік вобласці заўважыў, што ў бліжэйшыя год-два не плануецца выдзяляць сродкі на тое, каб распачынаць новыя аб'екты. Трэба давесці да поўнага завяршэння пачатыя. Адны адрэстаўраваныя сцены трэба напоўніць зместам, дзе-нідзе патрабуецца добраўпарадкаванне тэрыторый. А каардынацыйны савет будзе распрацоўваць новыя праграмы. Гэта работа не аднаго года, не аднаго дзесяцігоддзя. Але яна патрэбна для нашчадкаў.

Святлана ЯСКЕВІЧ

Фота слова Яўгена Пясецкага

Спазнілася зіма — не чую маразоў.
Відаць, з калядных дзён вясна пачнецца,
І вернуцца шпакі з далёкіх берагоў,
І ручаінка песняй адгукнецца.

Спазнілася... Але, усе календары
І той адзін, што сонцу скон прарочыў,
Склікаюць адусюль сцюдзёныя вятры,
Каб край забыўся у завейнай ночы.

Чарга зімовых дзён разнеслася, як дым,
І час паперам не адпавядае —
Ілгуць календары, а ісціна — у тым,
Што перад сонцам сцюжа адступае.

■ Соцыум

НЕ ЗГУБІЦЬ ЧАЛАВЕЧАЕ АБЛІЧЧА

Спачатку яны нават выклікалі ў мяне спачуванне: сціплыя, стаяць з вінаватым выглядам, баяцца грознага папярэджання трапіць у ЛПП. Але, калі пачула «дасье» на кожнага з гэтых «ціхонь», уражанні хутка змяніліся. Нездарма ж кажуць, што ў ціхім балоце чэрці водзяцца.

Дарэчы, па статыстыцы, Шклоўскі раён па п'янстве адзін з лідараў. Па звестках абласнога наркадыспансера, летась за 9 месяцаў ён пры сярэднестатыстычных 7,7 літра спірту на душу насельніцтва па Магілёўшчыне «выпіваў» ажно 9,7 літра. І значыўся другім сярод 21 раёна пасля Круглянскага, дзе лічба наогул жахлівая — 13 літраў на кожнага жыхара. Але нельга казаць, што ў Шклоўскім раёне нічога не робіцца, каб выправіць становішча. Пры райвыканкаме створаны грамадскі пункт аховы парадку, які сістэматычна разглядае справы тых, якія вызначыліся падчас злоўжывання спіртнымі напоямі. На адным такім пасяджэнні я і пабывала.

Камісія, у якую ўвайшлі супрацоўнікі раённага аддзела ўнутраных спраў, аддзела па надзвычайных сітуацыях, урач-нарколаг, узначаліў начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі райвыканкама Сяргей Артамонаў. Планавалі разгледзець справы 23 выпівох, але не ўсе аматары гарэлкі да гэтай сустрэчы падрыхтаваліся. Адзін і зусім ледзьве трымаўся на нагах. Прыйшлося адкласці выхаваўчы працэс.

У пакой заходзіць мужчына, узрост якога за 60. На від — сціплы, спакойны, ад сораму гатовы скрозь зямлю праваліцца.

Я нават вушам не веру, калі пачынаюць пералічваць яго «заслугі». «16 снежня падчас сваркі з жонкай нанёс ёй 2 удары драўлянай ручкай па галаве і па плячы. 20 снежня на лесвічнай пляцоўцы дома крычаў, лаяўся, на заўвагі не рэагаваў...»

— Пасля гэтага ён зноў паспеў з жонкай пасварыцца, — дадае начальнік РАУС Аляксандр Піменаў. — Зноў затрымлівалі яго, разбіраліся.

«А калісьці быў добрым майстрам, меў сям'ю, але з-за гарэлкі ўсё страціў. Быў асуджаны за катаванне жонкі і сына. Калі піць пачынае, становіцца зверам. У апошні час тэрарызуе сваіх бацькоў. Маці, калі бачыць на парозе дома свайго сына, тэлефануе ў міліцыю: маўляў, ратуйце».

«Герой» пакорліва ківае галавой, разводзіць рукамі: маўляў, чорт паблытаў. Потым вінавата мямліць: «Я больш не буду».

Дарэчы, «ціхоня» нават стаіць на ўліку ў нарколага. Члены савета прыходзяць да выніку, што буйнага пенсіянера было б нядрэнна на год адправіць у ЛПП. Мужчына жаласна просіць: маўляў, не трэба. А калі начальнік РАУС абяцае завесці на яго крымінальную справу па артыкуле «Катаванне» за сістэматычныя здзекі з жонкі, на твары аматара выпіць і пабуяніць з'яўляецца непадзельны спалох. «Гэтым артыкулам прадугледжана да 3 гадоў пазбаўлення волі», — словы з вуснаў міліцыянера гучаць для старога як прысуд. Ён маўчыць і толькі нервова ківае галавой. Не вельмі хочацца на старасці гадоў садзіцца ў турму на 3 гады. Але калі да канца месяца не возьмецца за розум, гэта можа спраўдзіцца.

Чарговы кліент — 37-гадовы мужчына. Разам з сястрой ён мае слабіну да «зялёнага змея». Сястра дапілася да таго, што трапіла ў ЛПП. Брат таксама мае ўсе шанцы рушыць услед за ёй.

«20 снежня ў 18.30 знаходзіўся ў доме ў нецвярозым стане, хістаўся, з рота ішоў непрыемны пах», — зачытвае радкі з пратакола аб адміністрацыйным правапарушэнні Сяргей Артамонаў.

І гэта не першы выпадак у жыцці мужчыны. Апошні раз ён нават атруціўся гарэлкай і трапіў у рэанімацыю. Члены савета спрабуюць падлічыць, колькі яго лячэнне абышлося дзяржаве. Паўмільёна, не менш. «А колькі вы зарабілі за гэты месяц?» — пытаюцца ў выпівохі.

— Нiколькі, — разводзіць рукамі ён. — Я яшчэ працу сабе не знайшоў. Так, калым нейкі, каб было на што паесці.

— Гэта не справа, — не стрымлівае абурэння Сяргей Артамонаў. — Ведаю я гэтую падзёншчыну. Расплата за яе — кавалак хлеба і шклянка гарэлкі, каб горла не шчыміла. Трэба такая праца, ад якой і вам, і дзяржаве была б пэўная карысць.

Высвятляецца, што беспрацоўны — слесар-сантэхнік. «У раёне хапае вакансій па вашай спецыяльнасці, — кажа супрацоўнік райвыканкама. — Чаму ж не працуеце?» Каб пазбегнуць ЛПП, мужчына павінен на працягу трох тыдняў працаўладкавацца і кадзіравацца. Ён спрабуе спрачацца наконт кадзіравання: маўляў, грошы яшчэ не зарабіў. «Калі вы возьмецеся за розум, вам пойдуць насустрач і райвыканкам, і РАУС, і МНС, — абяцае Сяргей Артамонаў і заклікае да сумлення. — Вы ж яшчэ не страчаны для грамадства чалавек».

Члены камісіі ўдакладняюць, ці выканаў мужчына прадпісанні ратавальнікаў наконт пажарнай бяспекі? Ці перастаў курыць у ложку? На жаль, гэта самыя распаўсюджаныя прычыны пажараў у кватэрах такіх гора-жыхароў. Але суразмоўца клятвенна запэўнівае, што тут ён выправіўся.

Калі заходзіць яшчэ адзіны кліент, «кактэйль» з пахаў бруднага адзення і шматдзённага запою шыбае ў нос. Пад вокам — сіняк. Мужчыну 35 гадоў.

— А калісьці быў добрым майстрам, меў сям'ю, але з-за гарэлкі ўсё страціў, — канстатуе начальнік РАУС. — Быў асуджаны за катаванне жонкі і сына. Калі піць пачынае, становіцца зверам. У апошні час тэрарызуе сваіх бацькоў. Маці, калі бачыць на парозе дома свайго сына, тэлефануе ў міліцыю: маўляў, ратуйце. Дарэчы, таксама вялікая аматарка выпіць.

Афіцыйна мужчына нідзе не працуе, ездзіць на заробкі ў Маскву. «Сёння нават кроплі ў рот не браў», — запэўнівае ён, спасылаючыся на тое, што хадзіў у паліклініку. Скардзіцца на дрэннае здароўе, хворы пазваночнік. «Мяне кладуць у бальніцу. А пасля таго, як падлячуся, уладкуюся на працу», — абяцае ён. «Калі вас нарад міліцыі сустрэне на вуліцы п'яным, пойдзеце пад суд», — папярэджвае Сяргей Артамонаў.

Бываюць і кур'ёзныя здарэнні. Пенсіянер страціў тэлефон, а стрыечны брат, з якім ён выпіваў, параіў схадзіць у РАУС. Ён пад хмяльком і пайшоў. «Чорт паблытаў, — здзіўляўся з сябе стары. — Сам на сябе заяву напісаў. Ну не дурань?» «А ўсё таму, што гарэлку пілі, — кажуць члены камісіі. — Былі б цвярозымі, ніякіх прыгод не было б». Слабасць да выпіўкі яшчэ і на здароўе адбіваецца: мужчына перанёс аж 5 інфарктаў. Але адмаўляцца зусім ад спіртнога ён, між тым, не збіраецца. «Я толькі ў лячэбных дозах», — просіць дазволу ён. Але камісія не збіраецца ісці на ўступкі і дае пенсіянеру апошняе папярэджанне.

На жаль, саскочыць са шклянкі не так проста. Нарколагі нават лічаць гэтых людзей хранічнымі хворымі, як, напрыклад, сардэчнікаў. Можа наступіць устойлівы перыяд рэмісіі, але 100% гарантыі, што чалавек зноў не возьмецца за старое, няма. Але без гэтых «чыстак», становішча было б зусім дрэнным.

— Дастаткова аднаго правапарушэння, каб трапіць на разгляд камісіі, — кажа начальнік Шклоўскага РАУС Аляксандр Піменаў. — Калі чалавек трапіў сюды ўпершыню, гэта мае вельмі вялікі эфект. Самі ж бачылі, у некаторых стаялі слёзы на вачах, ім было сапраўды сорамна. А прыводзілі неяк маладога чалавека, справу якога неаднойчы разглядалі на камісіі, яму ўсё «да лямпачкі». Але мы павінны рабіць усё, каб палепшыць становішча. Асноўная прычына крыміногеннай сітуацыі ў раёне — гэта п'янства. Найбольшая колькасць асабліва цяжкіх злачынстваў здзейснена менавіта на глебе злоўжывання алкаголем. У канцы мінулага года адна звар'яцелая ад гарэлкі жыхарка Шклова, якую і жанчынай можна назваць умоўна, падпаліла дом з людзьмі — там знаходзілася трое яе сабутэльнікаў. Усе яны загінулі. А колькі сямейных драм, пабітых, пакалечаных лёсаў, сцэн сямейнага гвалту! І гэта ўсё алкаголь...

Гэтыя пасяджэнні і праводзяцца дзеля таго, каб заклікаць людзей да розуму, прыняць дадатковыя меры, акрамя міліцэйскіх, прымусіць людзей задумацца над сваімі паводзінамі — прайсці курс медыцынскай рэабілітацыі, а потым працаўладкавацца і прыносіць карысць дзяржаве і сабе. «За апошнія 2 гады мы змаглі вярнуць да нармальнага жыцця 3 жанчын-маці, — кажа Аляксандр Аляксандравіч. — Калі паўстала пытанне адправіць іх у ЛПП, яны закадзіраваліся і пайшлі працаваць. Усім вярнулі дзяцей, і зараз яны паўнапраўныя члены грамадства. Значыць, тое, што мы робім, — гэта не дарэмна».

Нэлі ЗІГУЛЯ

У ТЭМУ

— Каб змагацца з праблемай, праводзім кожны месяц дні цвярозасці, — кажа начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Шклоўскага райвыканкама Сяргей Артамонаў. — Раз у квартал на тэрыторыі аднаго з сельвыканкамаў ладзім зону цвярозасці. А яшчэ па прапанове нашага старшыні райвыканкама Аляксандра Бойкі ўсе грамадскія таварыствы прымаюць удзел у гэтай справе. Існуе графік дзяжурства, па якім усе ўстановы па чарзе наведваюць сем'і, што стаяць на прафілактычным уліку ў РАУС. Старшыня райвыканкама кажа, што калі сёння да парушальнікаў прыйдуць прадстаўнікі БРСМ, заўтра Чырвонага Крыжа, а паслязаўтра Беларускага саюза жанчын, то станоўчы вынік будзе.

«ГАБУСТАН»: МОСТ ДРУЖБЫ ПАМІЖ БЕЛАРУССЮ І АЗЕРБАЙДЖАНАМ

Сярод прадстаўнікоў іншых этнічных меншасцяў, якія жывуць у Беларусі, азербайджанцы займаюць сваю, досыць немалую прастору. Карэспандэнт «Звязды» сустрэўся з кіраўніком культурна-асветніцкага грамадскага аб'яднання «Габустан» Бахшы Ганбаравым. Ён узначальвае суполку азербайджанцаў у Беларусі больш за восем гадоў. А таварыства «Габустан», між іншым, было створана ў Мінску яшчэ ў часы СССР, напрыканцы 1989 года.

Фота Любові БЛЯРЕВАЙ.

— Бахшы, скажыце, каго аб'ядноўвае ваша грамадскае таварыства?

— Дзверы нашай арганізацыі адчынены для ўсіх азербайджанцаў Беларусі. Дарэчы, у рэспубліцы жыве недзе каля 20 тысяч азербайджанцаў. Перш-наперш — у Мінску. А яшчэ — у буйных гарадах, у абласных цэнтрах. Але ёсць і тыя, хто звязаў свой лёс з беларускай вёскай. Жывуць нашы суродзічы і ў аграгарадках, займаюцца сельскай гаспадаркай. Сярод пенсіянераў-азербайджанцаў — былыя старшыні беларускіх калгасаў. Хтосьці і зараз працуе фермерам...

— А ўвогуле як усё пачыналася?

— Ініцыятыву паяднання азербайджанцаў у Беларусі ў кастрычніку 1989 года праявілі азербайджанскія студэнты, якія сабраліся ў інтэрнаце політэхнічнага інстытута. Хацелася сябраваць, быць разам, успамінаць пра родны дом. Тады яшчэ ніхто з маладых людзей не ведаў, як складзецца яго лёс, дзе знойдзе ён свой сталы прытулак. Мы ж былі пад уплывам савецкага мыслення. Лёгка было вандраваць па бязмежнай прасторы вялікай краіны. Адукацыю можна было атрымаць у Беларусі, пасля ніхто не выключаў магчымасці апынуцца па размеркаванні на Поўначы альбо ў сябе на радзіме, у Азербайджане.

Студэнцкую супольнасць заўважылі старэйшыя. А ў Беларусі нашы землякі працавалі выкладчыкамі ў інстытутах, інжынерамі на заводах, прарабамі і начальнікамі ўчасткаў на будаўніцтве, урачамі ў бальніцах. Тады і праявілі сваю актыўнасць, арганізатарскія здольнасці Фікрэт Эйкулаеў, Закір Мамедаў, Іхцібар Мамедаў, Кахін Абілаў, Рэйман Ісмаіл-задэ, Каміль Камал.

— Камала добра ведаюць беларускія аматары выяўленчага мастацтва...

— Мы ганарымся, што азербайджанцаў у Беларусі прадстаўляе такі легендарны мастак, як Каміль Камал. Неадночы ў Мінску ладзіліся яго персанальныя выстаўкі. Карціны нашага земляка ўпрыгожваюць музеі і галерэі розных краін свету.

А колькі сярод яркіх, знакамітых спартсменаў Беларусі азербайджанцаў! Адзін з іх — Камандар Маджыдаў — узначальваў «Габустан» у 1994—1998 гг. Камандар — чэмпіён Алімпійскіх гульняў, двухкратны чэмпіён свету, трохкратны чэмпіён Еўропы па грэка-рымскай барацьбе. Калі сям гадоў на чале «Габустана» быў заслужаны майстар спорту Рэспублікі Беларусь Націк Багіраў. Ён з'яўляўся капітанам зборных Беларусі па дзюдо і самба. Націк Багіраў — чатырохкратны чэмпіён свету, пяцікратны чэмпіён Еўропы, уладальнік многіх іншых спартыўных узнагарод. Высокіх спартыўных вышынь дасягнулі Забіт Самедаў, Аслан Агаеў, Эльман Вердзіеў, Гюлон Салаеў і іншыя.

Не магу не згадаць выкладчыка БНТУ кандыдата тэхнічных навук Алескера Явар-аглу Ісмаілава. Добра вядомы ў будаўнічай галіне Беларусі Гармаз Мурадзін Садыеў, які доўгі час узначальваў буйныя будаўнічыя арганізацыі ў Гомелі і Брэсце. Эканамічныя ўзаемадносіны нашых краін вывучае кандыдат эканамічных навук Фарман Юсубаў. Суддзя міжнароднага арбітражнага суда Гюль-ага Салаеў — кандыдат юрыдычных навук, вядомы ў Мінску адвакат. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі, прафесар Рауф Садыхаў з'яўляецца загадчыкам кафедры ў БДУІР.

— Бахшы, а як вы патрапілі ў Беларусь, як даўно ваш лёс звязаны з нашай краінай?

— Я ў Беларусі з 1984 года. Адсюль і на службу ў войска патрапіў. Пасля закончыў Мінскі архітэктурна-будаўнічы тэхнікум. У 1991 годзе паступіў на юрыдычны факультэт Белдзяржуніверсітэта. Затым яшчэ закончыў Акадэмію кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь. Займаюся рэстаранным бізнесам. Як адзнака маёй работы — прызнанне лепшым прадпрымальнікам і ў Мінску, і ў Беларусі.

— Усё ж такі ў грамадстве існуе меркаванне, што азербайджанцы ў асноўным гандлююць на рынку...

— Выказванні часам здараюцца і больш вострыя... Але давайце паразважаем. І тыя азербайджанцы, што гандлююць на рынку, — працадаўцы, яны арганізоўваюць рабочыя месцы. А яшчэ плацяць арэнду, даюць заробак як мінімум 3 і болей чалавекам. Што ў гэтым дрэннага? Між іншым, такі весь факт. У Мінску і Мінскай вобласці — каля 7 тысяч азербайджанцаў. З іх не больш за 700 працуе на рынку. І гэта ў асноўным — тыя людзі, якія атрымалі від на жыхарства. Мае землякі вязуць актыўна свае гародніну, садавіну. Навот бульбу вязуць, як ні дзіўна. Справа ў тым, што ў нас бульба выспявае ўжо ў канцы красавіка. І ў канцы красавіка—маі можна гандляваць. А ў Беларусі яшчэ толькі ідуць пасадкі. А гранаты, сокі, кампоты, джэмы — здаецца, што самыя лепшыя менавіта з Азербайджана. Але ж гандлёвым буферам з'яўляецца Расія. Каля 60 працэнтаў таго, што вывозіцца, застаецца на перавалачных базах у Дагестане. Прывоз у Беларусь патрабуе, зразумела, дадатковых затрат. Таму мы і плануем зараз адкрыць гандлёвы дом Азербайджана ў Беларусі. Спадзяюся, што гэта пашырыць гандлёвыя зносіны паміж нашымі краінамі.

Яшчэ і такая статыстыка: больш за палову маіх суайчыннікаў, якія займаюцца гандлем, утрымліваюць гандлёвыя пункты, прадпрыемствы са штатным раскладам работнікаў у 40 і болей чалавек. Каля дваццаці азербайджанцаў — гаспадары рэстаранаў, кавярняў. Дарэчы, у гэтай справе мы вельмі ўважлівыя да развіцця нацыянальнай азербайджанскай кухні. І мяркуючы па колькасці наведвальнікаў, лічу, што мінчанам, беларусам гэта падабаецца. А развіваць нацыянальную кухню іншай краіны — клопат не з лёгкіх. Таму прыцягваем да гэтай справы выключна азербайджанцаў, кагосьці адпраўляем на вучобу ў Баку. Каб гатаваць сапраўды азербайджанскія стравы, трэба нарадзіцца ў Азербайджане. Патрэбна ведаць асабліваю нацыянальную філасофію. Той жа плоў, напрыклад... У ім усё залежыць ад многіх кампанентаў, ведання ўсіх вартасцяў інгрэдыентаў, разуменне прапорцый... Хіба што ёсць адно выключэнне — беларус Сяргей Брусочкін, які ўсё ж ававодаў майстэрствам азербайджанскай кулінарыі.

Каб гатаваць сапраўды азербайджанскія стравы, трэба нарадзіцца ў Азербайджане. Патрэбна ведаць асабліваю нацыянальную філасофію. Хіба што ёсць адно выключэнне — беларус Сяргей Брусочкін.

— Калі ўжо размова зайшла пра ўдзел азербайджанцаў у прадпрымальніцтве, то, відавочна, ёсць і больш выразныя прыклады, а не толькі ўдзел вашых суайчыннікаў у гандлі, сферы паслуг?

— Каля дваццаці структур заявілі аб сабе ў галіне лагістыкі, у будаўніцтве гандлёвых цэнтраў. Азербайджанцы будуюць таксама і жыллё. Гэтаму спрыяе і тое, што шмат хто з маіх землякоў атрымаў будаўнічую адукацыю ў розныя гады менавіта ў політэхнічным інстытуце. Удзельнічаем і ў падрыхтоўцы гасцінічнага комплексу да чэмпіянату свету па хакеі ў Мінску.

Але вось што, на мой погляд, вельмі важны характар мае. Сярод азербайджанцаў, хто сёння працуе на беларускай зямлі, у асноўным людзі актыўнага ўзросту: недзе каля 75 працэнтаў маіх землякоў — у гадах ад 18 да 50... Пагадзіцеся, гэта вельмі важна для краіны, дзе хапае пенсіянераў, перад якой стаіць непростыя дэмаграфічныя задачы. Яшчэ адна статыстычная дэталь. Са 100 азербайджанцаў 50 і болей — людзі з вышэйшай адукацыяй.

— Ведаю, што цяпер шмат хто з Азербайджана прыязджае на вучобу ў беларускія ВНУ...

— Больш за 300 студэнтаў з Азербайджана вучацца сёння ў Беларусі. Толькі ў Інстытуце МНС — каля 200 нашых землякоў.

— Грамадская арганізацыя — гэта паяднанне землякоў, фестывалі культур, жаданне далучыць да ведання пра Азербайджан, яго гісторыю як мага больш шырокую грамаду...

— І гэта з'яўляецца нашым пераканаем. Па-першае, мы вельмі ўважлівыя да азербайджанска-беларускіх гістарычных, культурных, літаратурных стасункаў. Невыпадковым з'яўляецца той факт, што актывіст «Габустана» Балдагаш Ганбараў абараніў дысертацыю на званне кандыдата гістарычных навук. А тэма — рэтраспектыва стасункаў паміж нашымі народамі. Вось цяпер рыхтуемся да 70-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, а затым — і да 70-годдзя Вялікай Перамогі. Дарэчы, намаганнямі азербайджанскай грамадскасці ў Вілейцы быў усталяваны помнік двойчы Герою Савецкага Саюза, генерал-маёру танкавых войск Азі Асланаву. Аўтарам помніка з'яўляецца Каміль Камал. У Магілёве ўсталяваны і бюст вызваліцелю горада герою Савецкага Саюза Аслану Вязіраву. Многія азербайджанцы змагаліся з нямецкімі фашыстамі ў партызанскіх атрадах Беларусі. Мы імкнёмся, каб азербайджанцы разам адзначалі рэлігійныя і нацыянальныя святы. Сумесна з пасольствам ініцыіруем сустрэчы дзеячаў культуры і мастацтва Азербайджана з беларускімі гледачамі і слухачамі. Гэта датычыцца розных відаў мастацтва. Ведаеце, калі ўжо лёс склаўся так, што мы жывём у Беларусі, то і іначай наша жыццё, як прыналежным Беларусі і Азербайджану, і ўявіць нельга.

Гутарыў Кастусь ЛАДУЦЬКА.

НАВІНЫ ПАДЗЕІ ФАКТЫ

XX СТАГОДДЗЕ ВА ЎСПАМІНАХ ВІДАВОЧЦАЎ

Электронны музей веснай гісторыі з'явіцца сёлета ў Гродне ў рамках міжнароднага праекта па праграме трансгранічнага супрацоўніцтва «Латвія—Літва—Беларусь».

Музейная экспазіцыя будзе прысвечана падзеям XX стагоддзя на памежных тэрыторыях Беларусі і Латвіі — Гродзеншчыны, Віцебшчыны і Латгаліі. Будуць прадстаўлены відэаінтэрв'ю, аўдыязапісы, фатаграфіі відавочцаў гэтых падзей, тэкставыя матэрыялы на рускай, беларускай, латышскай і англійскай мовах. На Гродзеншчыне зборам гэтых экспанатаў займаюцца студэнты і выкладчыкі факультэта гісторыі, камунікацыі і турызму ГрДУ імя Янкі Купалы. У рамках праекта будзе таксама выдадзены зборнік навуковых артыкулаў, прысвечаны даследаванню некропаляў на тэрыторыі Беларусі і Латвіі.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ЗА БРАКАНЬЕРСТВА «ЗАПЛАЦІЎ» АЎТАМАБІЛЕМ

Работнікі ўпраўлення аператыўнага рэагавання Дзяржаўнай інспекцыі, Бярозаўскай міжрайінспекцыі і ўпраўлення ўласнай бяспекі МУС пры правядзенні сумесных аператыўных мерапрыемстваў у прыбярэжнай паласе адводнага канала Бярозаўскай ГРЭС спынілі для праверкі легкавы аўтамабіль пад кіраваннем жыхара Белаазёрска.

У салоне і ў багажніку машыны была знойдзена свежавылаўленая азёрна-рачная рыба ў сетках...

Кіроўца прызнаўся, што незаконна здабыў рыбу на возеры Белае разам з хаўруснікам, які пакінуў месца «рыбалкі» на маторнай лодцы. Заведзена крымінальная справа. Незаконны вылаў пацягнуў нанясенне шкоды прыродзе ў асабліва буйным памеры — 225 базавых велічынь. У парушальніка канфіскаваны восем стаўных сетак агульнай даўжынёй 560 метраў і 862 асобіны розных відаў рыбы, а таксама легкавы аўтамабіль. Месцазнаходжанне другога парушальніка ўстанаўліваецца.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ТАКСІСТ, ВЫ ЦВЯРОЗЫ?

Каля дваццаці вадзіцеляў таксі летась папаліся ў нецвярозым стане за рулём супрацоўнікам ДАІ Віцебшчыны.

Паводле інфармацыі ўпраўлення ДАІ УУС Віцебскага аблвыканкама, сярод такіх таксістаў былі і вадзіцелі маршрутных таксі. Адзін з іх, які працаваў у Віцебску, перад паездкай, можна сказаць, добра адсвяткаваў Дзень аўтамабіліста. Адпраўйся на аўто па маршруце без абавязковага перадрэйсавага медыцынскага агляду, пуцявога ліста... Нецвярозы кіроўца ўчыніў дарожна-транспартнае здарэнне.

Размовы падчас паездкі па мабільным тэлефоне, большая, чым дазваляецца ў канкрэтна ўзятым аўто, колькасць пасажыраў — тыповыя парушэнні кіроўцаў маршрутак. Каб дадаткова дысцыплінаваць вадзіцеляў «грамадскіх таксі», супрацоўнікі ДАІ ў цывільным ажыццяўляюць спецыяльныя кантрольныя рэйды. Яны едуць у маршрутках у якасці пасажыраў і падчас паездкі фіксуюць усе парушэнні. Як канстатуюць у вышэйзгаданым упраўленні, такія прафілактычныя акцыі вельмі эфектыўныя. У прыватнасці, вінаватыя вадзіцелі потым расказваюць калегам па мабільніку аб «небяспечных пасажырах». І, несумненна, падчас наступнай паездкі «падстрахуюцца», бо невядома, хто са звычайных пасажыраў можа аказацца «кантралёрам».

Толькі ў абласным цэнтры каля 200 маршрутак. Прыемна, што парк гэтых таксі маладзее. У прыватнасці, у Віцебску перавозяць пасажыраў каля трох дзясяткаў новых маршрутак, якія параўнальна нядаўна пачалі абслугоўваць пасажыраў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПАД КОЛАМІ ГРУЗАВІКА...

Жудаснае дарожна-транспартнае здарэнне адбылося ў Гродне 9 студзеня ў другой палове дня. Пад коламі «КамАЗа» апынулася 13-гадовая школьніца, паведамляе абласная Дзяржаўтаінспекцыя.

Хлопчык і дзяўчынка вярталіся дадому з Цэнтра пазашкольнай работы і развіталіся на скрыжаванні вуліц Соламавай і Савецкіх пагранічнікаў паблізу пешаходнага перахода каля бальніцы хуткай дапамогі. Хлопчык пайшоў на аўтобусны прыпынак, а дзяўчынка пачала пераходзіць дарогу ў бок вуліцы Соламавай. І тут на скрыжаванні з'явіўся «КамАЗ» з прычэпам. Папярэдне можна казаць, што на дадатковай секцыі святлафора гарэла зялёная стрэлка. Як паведамілі відавочцы, дзяўчынка пераходзіла вуліцу на мігаючае зялёнае святло. Кіроўца грузавіка не пераканаўся ў адсутнасці людзей на пераходзе і, не знізіўшы хуткасці, прадоўжыў паварот. Відавочцы сцвярджаюць, што, убачыўшы аўтамабіль, дзяўчынка паскорыла рух, але дайсці да раздзяляльнай зоны не паспела. Спачатку яе ўдарыла левым бокам бампера, а затым 15-тонная машына пераехала дзіця трыма коламі з левага боку. Урачы зрабілі ўсё магчымае для выратавання жыцця дзяўчынкі, але яна памерла ў рэанімацыі.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ПІРАТЭХНІК АПЁК ВОЧЫ

Невясёлы Новы год атрымаўся ў сямікласніка з Магілёва, які вымушаны быў правесці яго на бальнічным ложку. Падчас свайго знаходжання ў бабулі ў Шклове падлетак зрабіў піратэхнічную прыладу з серы, якую «здабыў» з запалак. Як паведамілі ў абласным упраўленні МНС, пры спробе правесці небяспечную цацку ў дзеянне школьнік атрымаў тэрмічны апёк вачэй. Спачатку хлопчык быў шпіталізаваны ў цэнтральную раённую бальніцу, а потым адпраўлены ў Магілёўскую гарадскую бальніцу хуткай медыцынскай дапамогі.

Як паведамілі ўрачы ўстановы, хлопчыку яшчэ пашанцавала, зрок яму вернуць, але канікулы, хутчэй за ўсё, прыйдзецца правесці ў бальніцы.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ЖВАВАСЦЬ ДА ТУРМЫ ДАВЯДЗЕ

Супрацоўнікі Гомельскай абласной ДАІ нарэшце затрымалі 21-гадовага гамяльчаніна, які 23 разы прыцягваўся да адміністрацыйнай адказнасці, прычым 13 разоў — за кіраванне транспартным сродкам, не маючы на гэта права.

Два разы на працягу аднаго года малады чалавек быў затрыманы за кіраванне ў стане алкагольнага ап'янення. Летась грамадзянін быў за гэта завочна асуджаны да 1 года і 3 месяцаў пазбаўлення волі, пасля чаго парушальнік і яго аўтамабіль былі абвешчаны ў вышук. Зараз ён на «Ford Escort» рухаўся па вуліцы Хмяльніцкага ў Гомелі з відавочным перавышэннем хуткасці і на патрабаванні супрацоўнікаў ДАІ не адрэагаваў. Праследаванне прынесла вынікі: машына спынілася, а кіроўца спрабаваў уцячы. Пры затрыманні і дастаўленні ў аддзяленне міліцыі парушальнік не пакідаў спроб вызваліцца літаральна на ганку Чыгуначнага АУС, аднак зноў быў затрыманы. Як паведамілі ў абласной ДАІ, у дачыненні да затрыманага складзена адразу некалькі адміністрацыйных пратаколаў. Парушальніка чакае сур'ёзнае пакаранне.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ПАСЛЯНАВАГОДНІ АБСТРЭЛ...

У Мінскай вобласці затрымалі мужчыну, які параніў з паляўнічай стрэльбы двух суседзяў. Пра гэта «Звяздзе» паведаміла афіцыйная прадстаўніца ўпраўлення Следчага камітэта па Мінскай вобласці Таццяна БЕЛАНОГ.

У аператыўна-дзяжурную службу УУС Мінаблвыканкама паведамілі аб тым, што ў вёсцы Шэметава Дзяржынскага раёна мужчына адкрыў агонь з паляўнічай стрэльбы па суседзях. На месца здарэння неадкладна выбыла следча-аператыўная група.

— Увечары на другі дзень пасля Новага года 65-гадовы жыхар вёскі Шэметава быў нападытку, — расказала Таццяна Беланог. — Пасля сloжнай перапалкі з суседзямі ён схапіў паляўнічую стрэльбу і пачаў страляць. Калі суседзі, у тым ліку малалетняе дзіця, змаглі схавацца ў доме і прыпаркаваных аўтамабілях, мужчына, які раней ужо быў судзімы за катаванне, хуліганства і нанясенне пабояў, зрабіў некалькі стрэлаў па вокнах суседскага дома, а таксама па іх ішамарках. На жаль, пазбегнуць агнястрэльных раненняў гаспадарам суседняга дома, 55-гадоваму мужчыну і 56-гадовай жанчыне — не ўдалося.

Пасля абстрэлу агрэсіўны сусед замкнуўся ва ўласным доме. Калі пад'ехалі супрацоўнікі міліцыі і заблакавалі падыходы да яго жылля, стралок стаў пагражаць ім забойствам, а таксама самагубствам. Пасля перамоў і штурму мужчыну затрымалі.

Цяпер затрыманы знаходзіцца ў ізалятары часовага ўтрымання. У дачыненні да яго заведзена крымінальная справа за замах на забойства больш як дзвюх асоб, здзейсненае агульнанебяспечным спосабам. Следчыя канфіскавалі прыладу злачынства — незарэгістраваную стрэльбу «ІЖ-17» 16-га калібру.

Надзея ДРЫЛА.

ВЁСКІ БОЛЬШ НЯМА

Згарэў апошні жылы дом у вёсцы Антоненкі Гарадоцкага раёна.

— У гэтым населеным пункце жылых дамоў няма. Калі выратавальнікі, якія выклікаў сведка пажару, прыбылі да месца здарэння, то ўбачылі толькі тленне рэшткаў драўлянага жылога дома і гаспадарчай пабудовы. Гаспадар памёр пяць гадоў таму, а ў доме самавольна пражываў пенсіянер, 1952 года нараджэння. Выратавальнікі на папялішчы знайшлі труп гэтага мужчыны, — паведаміла Марына Фандо, прэс-сакратар Віцебскага абласнога ўпраўлення па надзвычайных сітуацыях. Прычына пажару высвятляецца.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Пытальнік

КУДЫ ПАДЗЕЛАСЯ «НАСТАЛЬГІЯ»?

Шаноўная рэдакцыя газеты «Звязда»! Я ваша даўняя падпісчыца — амаль з 1991 года! І таму звяртаюся да вас па дапамогу або па тлумачэнне. Я падключыла тэлебачанне «ZALA» ў лістападзе мінулага года ў спадзяванні глядзець каналы «Настальгія» і «Культура». Асабліва імпануе мне і маім аднагодкам канал «Настальгія». Але ж, на вялікі жаль, ні я, ні хто іншы з маіх сяброў гэты канал не знайшлі. Маладзейшыя гледачы кажуць, што ён «плаваючы». Хтосьці сцвярджае, што яго ўвогуле знялі. Калі гэта так, дык навошта сістэматычна друкаваць праграму перадач гэтага канала? Для старэйшага пакалення «Настальгія» — любімы канал, бо серыялы і баевікі — не наш «рэпертуар». Хто дапаможа? Хто падкажа? Можа, ваша газета адгукнецца на нашу просьбу?

Аліна Канстанцінаўна ГАРБАНЧУК, пасёлак Жарнасекі Полацкага раёна.

Пытанні чытачкі мы пераадрасавалі прэс-службе РУП «Белтэлекам». І вельмі хутка атрымалі на іх адказы наступнага зместу.

— Канал «Настальгія» дэманстраваўся па інтэрактыўным тэлебачанні «ZALA» ў базавым пакеце ў тэставым рэжыме два месяцы — да 1 верасня мінулага года. Пра гэта напісана на нашым сайце, — патлумачылі рэдакцыі. — Адначасова, такім чынам, могуць дэманстравацца свае праграмы ў тэставым рэжыме, напрыклад, пяць каналаў. Гэта робіцца для таго, каб даведацца, чаму канкрэтна аддае перавагу глядацкая аўдыторыя. У залежнасці ад набранай папулярнасці (гэта адсочваецца аўтаматычна) потым прымаецца рашэнне: пакінуць той ці іншы канал у базавым пакеце ці перавесці яго ў дадатковы пакет. Тэставы паказ каналаў прызначаны найперш для папаўнення дадатковых пакетаў, бо базавы ў асноўным сфарміраваны. Але робіцца гэта ў тым ліку і проста для змянення напаўнення пакетаў каналамі — каб павысіць цікавасць глядацкай аўдыторыі да тэлепрадукту ўвогуле.

ГРОДЗЕНСКАЯ «ГАЛАКТЫКА»: ПАСЛУГІ НА ЛЮБЫ ГУСТ

На месцы даўгабуду, які застаўся ў Гродне яшчэ з савецкіх часоў, за сродкі абласнога бюджэту ўзведзены ўнікальны аб'ект — шматпрофільны культурна-забаўляльны цэнтр.

Залы для заняткаў фітнесам і на трэнажорах, боўлінг, салоны прыгажосці, рэстаранна-дыскатэчны комплекс, двухузроўневы рэстаран з панарамным відам на горад — гэта яшчэ не ўсё. У далейшым спектр паслуг мяркуецца пашыраць згодна з пажаданнямі моладзі. Дарэчы, менавіта з маладых работнікаў пераважна сфарміраваны штат цэнтра, які будзе эксплуатаваць дзяржаўным гандлёва-ўнітарным прадпрыемствам «Купалінка». У адзін комплекс з гэтым цэнтрам неўзабаве ўвойдзе і будынак размешчанага побач кінатэатра, дзе пасля завяршэння рэканструкцыі будзе не толькі кіназала, але і... баксёрскі рынг.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Працяг тэмы

КАРМУШКІ ДЛЯ ПТУШАК, «МАКУЛАТУРНЫ» РЭКОРД І СУПЕРТОРБАЧКА,

або Чаму дарослыя могуць навучыцца ў сваіх... дзяцей і ўнукаў?

З прыкладна 4 мільёнаў тон камунальных адходаў, што ўтвараюцца за год у Беларусі, ільвіную частку па-ранейшаму закопваюць на палігонах і толькі менш за 20% нейкім чынам ідзе на «сяброўскія» для прыроды кірунку — на перапрацоўку. Па гэтым паказчыку мы ў 3-4 разы саступаем краінам Еўрасаюза. Але ўжо ведаем еўрапейскі вопыт. І не проста ведаем, а самі ажыццяўляем сучасныя падыходы да работы з адходамі. Гэта можна ўбачыць у Мастах дзякуючы праекту ЕС/ПРААН «Садзейнічанне развіццю ўсеабдымнай структуры міжнароднага супрацоўніцтва ў галіне аховы навакольнага асяроддзя ў Рэспубліцы Беларусь».

Навучэнцы «зялёнай школы».

Агульны бюджэт праекта перавышае 5 мільёнаў еўра, у тым ліку каля 2,3 мільёна еўра — на закупку абсталявання і тэхнікі для Кобрынскага і Мастоўскага прадпрыемстваў жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Тэхналагічных «фішак» па раздзельным зборы і сартаванні смецця шмат. Напрыклад, у Мастах атрымалі шырокі набор тэхнікі па абыходжанні з адходамі, еўракантэйнеры розных відаў, біякампосцеры для прыватных падворкаў. А нядаўна завершана мадэрнізацыя на самым сучасным узроўні мясцовай станцыі сартавання адходаў.

Вось лічбы для параўнання: калі за 2007 год у Мастах сабралі 107 тон другасных матэрыяльных рэсурсаў (6 кг на чалавека), то сёлета за 11 месяцаў — ужо 311,7 тоны (амаль 20 кг на жыхара). А з пуском кардынальна абноўленай станцыі сартавання адходаў будзе 400, а то і больш, перакананы **дырэктар Мастоўскага прадпрыемства ЖКГ Сяргей ФРАЛОЎ.**

Зрэшты, нават самая перадавая тэхніка не дасць эфекту, калі ў правільным стаўленні да адходаў не будуць зацікаўлены людзі. Таму звернем увагу на знакавую падзею, што адбылася ў сярэдняй школе № 5 г. Масты. Гэтай і яшчэ 33 навучальным установам Мастоўскага, Кобрынскага, Мёрскага і Шаркаўшчынскага раёнаў упершыню ў нашай краіне прысвоены статус «Зялёная школа». Што гэта азначае?

Праграма «Зялёныя школы», кажа **кіраўнік праекта Вольга ЧАБРОЎСКАЯ,** працуе па пяці кірунках: біяразнастайнасць на пришкольнай тэрыторыі, энергетыка, вада, адходы і экалагічныя акцыі. Навучальнай установе, якая выканае заданні праграмы, выдаецца сертыфікат «Зялёная школа». Ён дзейнічае на працягу двух гадоў, пасля чаго патрабуе пацвярджэння.

У Мастоўскай СШ № 5, каб заслужыць статус «зялёнай», настаўнікі і вучні працавалі па ўсіх кірунках праграмы. Напрыклад, праблемныя для прыроды пластыкавыя бутэлькі прыстасавалі пад кармушкі для птушак, якія зімуюць. Насупраць кабінета біяналогіі зрабілі клумбу, якая зацікавіла мноства насякомых-апыляльнікаў. Прапанавалі меры па эканоміі ў школьным будынку электраэнергіі, цяпла і вады. Навучыліся правільна раздзяляць смецце і падрыхтавалі інфармацыйныя лістоўкі па гэтай тэме, якія будуць карысныя не толькі дзецям, але і дарослым. Наладзілі кантакт з пунктамі здачы другаснай сыравіны і сёлета сабралі ўжо 8960 кілаграмаў макулатуры, больш чым удвая перавысіўшы мінулагодні паказчык, а таксама вялікую колькасць адпрацаваных батарэек. Атрымалі і выкарыстаці на пришкольным участку ўгнаенне з кампостнай кучы, а на яе месцы — ужо новая.

У Струбніцкім вучэбна-педагагічным комплексе дзіцячы садок — сярэдняя школа (Мастоўскі раён) заклалі дэндрапарк ландшафтных культур, пасадзілі пладовы сад, адкрылі для сябе шмат відаў птушак, якія зімуюць у гэтай мясцовасці, і паклапаціліся аб іх падкормцы. А школьнікі з Кобрына правялі акцыю па замене палімерных пакетаў на палатняныя торбы. Запрацавала майстэрня «Суперторбачка», дзе ў ход пайшлі абрэзкі тканіны ці старыя джынсы. Потым адбылся модны паказ гэтых вырабаў з фотасесіяй, пасля чаго дзеці ўручылі суперторбачкі сваім мамам.

Пры гэтым вельмі важна, што праграма «Зялёныя школы» не абмяжоўваецца ў рамках «пілотных» рэгіёнаў. Па дамоўленасці з Міністэрствам адукацыі яна ўключана ў сістэму факультатыўных заняткаў па ўсёй тэрыторыі Беларусі, а значыць, сетка «зялёных школ» можа набыць рэспубліканскі маштаб. Для гэтага ўжо ёсць і дапаможнік па ажыццяўленні праграмы, і вопыт першапраходцаў.

— Гэта будзе карысна не толькі для школьнікаў, але і для дарослых, якія будуць вучыцца ў сваіх дзяцей і ўнукаў «зялёнаму» мысленню, — лічыць **першы намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Беларусі Віталь КУЛІК.**

Барыс ПРАКОПЧЫК

Станцыя сартавання адходаў.

■ Асцярожней трэба!

ДЗЕ ПАСЛАЦЬ САЛОМКУ?

Да 60 працэнтаў усіх траўмаў у нашай краіне адносіцца да ліку бытавых, каля 20 працэнтаў — вулічныя. Самымі распаўсюджанымі з'яўляюцца раны, пераломы і вывіхі.

— Штогод у краіне атрымліваюць траўмы каля 120 тысяч дзяцей, — адзначае **загадчыца аддзялення медыцынскай рэабілітацыі 23-й дзіцячай гарадской паліклінікі г. Мінска Ганна КУЛЯБА.** — Дзеці нярэдка цяжка траўмуюцца і нават гінуць у выніку атрыманай траўмы. 50 працэнтаў траўмаў прыпадае на ўзрост 8–14 гадоў, 25 працэнтаў — на 4–7 гадоў. Пры гэтым у 55 працэнтах выпадкаў дзеці траўмуюцца, гуляючы ў дварах, у 43 працэнтах — дома. Дарослыя павінны так арганізаваць догляд дзіцяці, каб выключыць магчымасці атрымання траўмаў…

Дзеці груднога ўзросту поўнасцю знаходзяцца пад назіраннем дарослых, а таму віноўнікамі нешчаслівага здарэння з такім дзіцем з'яўляюцца выключна апошнія.

У раннім дашкольным узросце дзіця мае патрэбу ў назіранні не толькі ў хатніх умовах, але і ў абстаноўцы дзіцячай дашкольнай установы. Значыць, адпаведныя растлумачэнні павінны давацца як персаналу, так і самім дзецям.

Падчас догляду дзяцей трэба памятаць пра высокую пагрозу апёкаў, абарону балконаў, лоджый, вокнаў спецыяльнымі сеткамі, пра небяспеку магчымых траўмаў у двары, на лесвічнай клетцы, падчас падзення і аўтамабільных здарэнняў. У школьным узросце варта тлумачыць дзецям пра небяспеку выбухованебяспечных рэчываў, транспартны траўматызм, вытрымліванне мер бяспекі падчас урокаў фізкультуры.

Святлана БАРЫСЕНКА

Гадзіны траўмы

У краіне захоўваюцца высокія паказчыкі дарожна-транспартнага траўматызму. Гэта досыць цяжкія траўмы, з працяглым лячэннем у стацыянары і высокай лятальнасцю. Паводле шматгадовых назіранняў, найбольшая колькасць ДТЗ з цяжкімі траўмамі і лятальным зыходам прыпадае на чацвер-пятніцу, найменшая — на нядзелю-панядзелак. Пікам аварыйнасці лічыцца час з 15 да 21 гадзіны, час года — кастрычнік — снежань.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

■ Лад жыцця

Дыябет у дзяцей

Цукровы дыябет у дзяцей выяўляецца ў розным узросце, аднак найчасцей — у дашкольным і школьным (ад 5 да 13 гадоў). Захворванне рэгіструецца аднолькава часта як у хлопчыкаў, так і ў дзяўчынак. Вялікае значэнне мае спадчынная схільнасць, аднак спрыяюць таксама перакормліванне, лішак вугляводаў і тлушчу ў харчаванні, фізічныя і псіхалагічныя траўмы — траўмы галавы, жывата, моцныя перажыванні, спалох, інфекцыйныя хваробы (эпідэмічны паратыт, адзёр, ветраная воспа, шкарлятына, грып, хвароба Боткіна).

— Захворванне абумоўлена павышанай сакрэцыяй гармонаў — антаганістаў інсуліну, — тлумачыць **валеолаг 23-й гарадской дзіцячай паліклінікі г. Мінска Алена ГАРНІЦКАЯ.** — Пры адсутнасці інсуліну тканкі не засвойваюць глюкозу, парушаюцца акісляльна-аднаўленчыя працэсы. Пры назапашванні недаакісленых прадуктаў развіваецца дыябетычная кома. У дзіцячым узросце з-за інтэнсіўных працэсаў росту і вялікага расходу энергіі патрэба ў інсуліне больш высокая, што хутчэй прыводзіць да знясілення непаўнацэннага інсулярнага апарату і развіццю дыябету…

Цукровы дыябет у дзяцей можа развівацца паступова, аднак прыкладна ў кожнага трэцяга пачатак бурны — дзеці трапляюць у стацыянар у пачатку комы. Найбольш раннім сімптомам цукровага дыябету з'яўляецца ўзмоцненая смага, пры якой выпіваецца 1500–3000 мл вадкасці за суткі. Гэты стан звязаны з абязводжваннем арганізма, павышэннем канцэнтрацыі хларыду натрыю, мачавіны, глюкозы ў крыві. Адпаведна павялічваецца колькасць мачы, якая выдзяляецца — да 3 л у суткі. Плямкі хворых немаўлят становяцца пры высыханні цвёрдымі, нібы накрухмаленымі. Хворыя дзеці маюць павышаны апетыт: абменныя парушэнні змяняюць састаў крыві, уздзеянне «галоднай» крыві на харчовы цэнтр выклікае адчуванне голаду. Пры павышаным апетыце і празмерным ужыванні ежы дзіця худзее. Скура становіцца сухой. Магчыма развіццё стаматыту, парадантозу з расхістваннем зубоў. Павялічваецца печань. Могуць назірацца аслабленне памяці, зніжэнне паспяховасці, стамляльнасць. Зніжаецца супраціўляльнасць інфекцыям, лёгка далучаецца фурункулёз, магчыма развіццё і туберкулёзу. Пры даследаванні крыві раніцай нашча вызначаецца гіперглікемія (павышаная колькасць цукру) — 11,1–16,5 ммоль/л. Для цукровага дыябету характэрна наяўнасць цукру ў мачы. Павялічваецца і колькасць халестэрыну ў крыві — вышэй за 5,2 ммоль/л. Магчыма развіццё такіх ускладненняў, як цыроз печані, полінеўрыт, катаракта, рэцыніт, дыстрафія касцявой тканкі.

Своечасовае і сістэматычнае лячэнне дазваляе захоўваць жыццё на працягу многіх гадоў. Дзіця працягвае вучыцца ў звычайнай школе, змяншаюцца толькі фізічныя нагрузкі.

Святлана БАРЫСЕНКА

Што рабіць, каб не дапусціць?

Адзін з самых эфектыўных спосабаў — прафілактыка атлусцення. Адсюль парады па харчаванні — уключэнне ў рацыён цэльназерневых прадуктаў (хлеб грубага памолу, крупы), якія, у адрозненне ад рафінаваных, не павышаюць узровень цукру ў крыві; выдаленне з рацыёну прадуктаў з транстлушчамі, маргарынам. Па фізічнай нагрузцы — абавязковыя практыкаванні, плаванне, актыўныя гульні.

■ Дзённік настаўніка

УСЕ ДЗЕЦІ РОЗНЫЯ,
або Ці трэба ацэньваць урок фізкультуры?

Усе дзеці розныя. Па знешнім выглядзе, па характары і тэмпераменце, па разумовых і фізічных здольнасцях.

Вось аб гэтым, апошнім, я і хацеў бы крыху паразважаць...

На жаль, не ўсім аднолькава дадзена ад прыроды. І калі адзін вучань лёгка можа падцягнуцца альбо выканаць пад'ём тулава менавіта столькі разоў, колькі і патрабуецца для атрымання «дзясяткі», то другі — толькі на слабую «троечку» зможа гэта зрабіць. Не таму, што лянуецца, проста фізічна не ў стане...

І ў выніку атрымлівае адпаведныя балы...

Уяўляеце, які гэта стрэс для дзіцяці, тым больш, калі па ўсіх астатніх прадметах ён круглы выдатнік. І суцяшэнні кшталту, што, маўляў, нічога страшнага, усё роўна гэтая адзнака на сярэдні бал атэстата ніяк не паўплывае, тут толькі часткова могуць дапамагчы. Ды й то не кожнаму...

Але ж як настаўнік можа паставіць такому вучню высокую адзнаку, калі існуюць нарматывы? А там усё дакладна распісана: у якім узросце і за які вынік выстаўляецца вучню той ці іншы атэстацыйны бал.

Там не ўлічана толькі тое, што ўсе дзеці розныя...

І нават тое не ўлічваецца, наколькі гэты вучань палепшыў паказчыкі свайго фізічнага стану на працягу навучальнага года. Напрыклад, адзін вучань (фізічна развіты ад прыроды) і пачаў, і скончыў навучальны год з аднымі і тымі ж вынікамі (па бегу, скачках у даўжыню, па падцягванні). Гэта значыць, за цэлы год — аніякага прагрэсу!

Але ўсё роўна атрымае «дзясятку», бо з лёгкасцю ўкладваецца ў нарматывы.

А ў другога напрыканцы навучальнага года значны прагрэс! Скокнуў у даўжыню на дзесяць сантыметраў далей, чым было ў верасні. Падцягнуўся аж на два разы больш, прабег пэўную дыстанцыю крыху хутчэй...

І якая ж узнагарода вучню за тое, што цэлы год ён паступова паляпшаў уласныя рэкорды, упарта дзеля гэтага трэніруючыся?

Ды амаль аніякай!

Замест «тройкі», магчыма, паставяць яму «чацвёрку», бо па нарматывах так выходзіць...

Наогул, а ці патрэбны адзнакі на ўроках фізкультуры? А калі патрэбны, то за што іх выстаўляць?

За вынікі? За стараннe?

Дарэчы, прынцыповыя настаўнікі нават за адсутнасць у вучня спартыўнай формы на ўроках фізкультуры могуць уляпіць яму «адзінку» (на вучнёўскім жаргоне — «кол»), і аргументуюць патрэбнасць адзнак нават тым, што інакш некаторых вучняў не прымусіш спартыўную форму апранаць...

Так што адзнакі на ўроках фізкультуры, хутчэй за ўсё, патрэбны. А вось што датычыцца нарматываў...

Вядома ж, настаўніку фізкультуры патрэбны моцныя, фізічна развітыя вучні. Каб прыклад паказвалі астатнім, каб адстойвалі гонар школы на разнастайных раённых (і не толькі) спаборніцтвах. І чым больш прызавых месцаў на гэтых спаборніцтвах атрымлівае школа — тым вышэй ацэньваецца праца настаўніка фізкультуры.

І гэта цалкам справядліва.

Ды і многія вядомыя спартсмены пачыналі свой шлях да алімпійскіх вяршынь менавіта са школы. З урокаў фізкультуры, са спартыўных гурткоў. І, апавядаючы журналістам аб трэнерах, першым сваім трэнерам нязменна называлі школьнага настаўніка фізкультуры. Гэта ён своечасова заўважыў перспектыўнага вучня, гэта пад яго чулым кіраўніцтвам будучы алімпійскі чэмпіён зрабіў свае самыя першыя крокі ў вялікі спорт.

Вось толькі ці будуць з такой жа цеплынёй успамінаць сваіх настаўнікаў фізкультуры будучыя дактары фізіка-матэматычных навук, будучыя вялікія музыканты і мастакі, будучыя ўрачы і педагогі? Упэўнены, што для некаторых з іх менавіта школьныя ўрокі фізкультуры застануцца адным з самых змрочных успамінаў дзяцінства.

Самыя нізкія паказчыкі (а значыць, і адзнакі) у класе, пастаянныя насмешкі і кпіны з боку аднакласнікаў і нават настаўнікаў... а тут яшчэ дома патрабуюць, каб аніводнага нізкага бала ў дзённіку! Слёзы, істэрыка, катэгарычная адмова з боку вучня наведваць ненавісныя ўрокі... і, у рэшце рэшт, бацькі ўсімі праўдамі і няпраўдамі здабываюць свайму чаду даведку аб вызваленні ад урокаў фізкультуры...

Але ж гэта не лепшы варыянт. Бо менавіта такім слабым дзецям фізкультура патрэбна нават больш, чым усім астатнім! Толькі вось патрэбна яна ім, у першую чаргу, для элементарнага аздараўлення і правільнага фізічнага развіцця, а не для дасягнення непамерна высокіх для сябе спартыўных вынікаў. Для гэтага, дарэчы, у школах гурткі і секцыі існуюць.

Праўда, у апошні час можна бачыць перамены да лепшага. З'явіліся так званыя альтэрнатыўныя нарматывы: хадзьба замест бегу, кіданне мяча замест скачкоў у даўжыню (магчыма, я штосьці блытаю, няхай прабачаць мне настаўнікі фізкультуры!).

Але ж хоць яны і альтэрнатыўныя, ды ўсё ж таксама нарматывы! Бо не проста так трэба той мячык шпульнуць, а на пэўную адлегласць. І хто далей яго закіне, таму і адзнака вышэйшая...

А яшчэ за тэарэтычныя веды на ўроках фізкультуры адзнаку атрымаць можна. І тут ужо не фізічныя дадзеныя вучню дапамагаюць, а, у першую чаргу, разумовыя. Плюс — стараннасць, уседлівасць, унутраная дысцыпліна і карысная звычка рыхтаваць дома ўсе хатнія заданні, прычым па любых прадметах...

І ўсё ж тэорыя тэорыяй, а нарматывы нарматывамі. І калі за тэорыю балы будуць высокія, а вось за выкананне нарматываў, на жаль, значна ніжэйшыя, агульная гадавая адзнака высокай, хутчэй за ўсё, не будзе.

Мне ж здаецца, што калі вучань заўсёды прыходзіць на ўрокі фізкультуры ў форме, дысцыплінавана там сябе паводзіць і старанна выконвае ўсё тое, што паказвае настаўнік — ён ужо заслугоўвае высокай адзнакі, незалежна ад таго, якія нарматыўныя вынікі паказвае.

Такое вось маё, магчыма, і «дылетанцкае» меркаванне.

Генадзь АЎЛАСЕНКА

■ Пытальнік

ДА СЯРЭДЗІНЫ ЛЕТА ПРАВАДНОЕ РАДЫЁ Ў РАЁНЕ АДКЛЮЧАЦЬ ЦАЛКАМ

Звяртаемся да вас, каб удакладніць, чаму нам з 20 снежня мінулага года адключылі радыё? У раёне сказалі, што гэта планавае мерапрыемства і праводзіцца яно на рэспубліканскім узроўні. Мы хочам ведаць, ці так гэта. Палова жыхароў пасёлка не купіць гэтыя прыёмнікі і будзе адрэзана ад свету. Мы прасілі не адключаць нам радыё — няхай нават павялічаць абанплату. Чамусьці на ўсё цэны павялічваюцца, а плата за радыё складае за месяц менш за дзве тысячы рублёў. Вось чаму не хапае грошай на рамонт радыёліній. Як інакш патлумачыць прычыну адключэння?

Жыхары вёскі Нача Ляхавіцкага раёна.

Калі коратка, каб не паўтарацца (бо на гэтую тэму наша газета ўжо неаднойчы пісала), дык прычына адключэння праваднога радыё — у састарэласці тэхналогіі. І адключэнне сапраўды пакрысе будзе весціся па ўсёй краіне.

— І ў нашым раёне праводзяцца такія работы. Нача — не першы населены пункт, дзе праваднoe радыё ўжо адключана, — распавёў нам у тэлефоннай гутарцы начальнік Ляхавіцкага раённага вузла электрасувязі Анатоль Лукашэвіч. — Але перад тым, як пайсці на такі крок, за месяц да адключэння, нашы работнікі брыгадамі па 6-8 чалавек выязджалі ў кожную вёску і абышлі практычна кожны дом, каб папярэдзіць пра тое. Хіба толькі каго выпадкова не заспелі. Ведаю, што некаторыя жыхары выказваюць сваю нязгоду, яны і да мяне звярталіся, але трэба разумець адно: ідзе паступовы пераход ад праваднога радыё да УКВ. Па нашым раёне гэтыя работы, калі ўсё пойдзе, як намечана, плануецца завяршыць недзе да 1 ліпеня гэтага года.

Як паведаміў далей Анатоль Тадэвушавіч, насельніцтву прапануюцца УКВ-прыёмнікі айчыннай вытворчасці коштам па 165 тысяч рублёў. Прычым, як варыянт, іх можна набыць нават у растэрміноўку. Дарэчы, у сувязі з тым, што ў вёсцы Нача праваднoe радыё ўжо адключана, абанплата за яго не бярэцца. Не будзе яе і ў далейшым.

■ Бяспека

ЗІМЫ НЯМА, А НА ЛЁД ЦЯГНЕ

На возера ў адным з мікрараёнаў Гомеля пайшоў выгульваць свайго сабаку 20-гадовы жыхар абласнога цэнтра.

Паўтарасантыметровы лёд не вытрымаў, і малады чалавек апынуўся ў вадзе, за 25 метраў ад берага, дзе глыбіня вадаёма — каля 3 метраў. На яго шчасце, выратавальнікаў выклікаў выпадковы сведка. Пры дапамозе дошкі супрацоўнікі МНС выцягнулі пацярпелага і перадалі яго брыгадзе хуткай медыцынскай дапамогі з дыягназам «пераахаладжэнне».

Аналагічнае здарэнне — але ж з двума аматарамі зімовай рыбалкі — адбылося ў затоцы ракі Сож. Па інфармацыі прэс-службы ўпраўлення МНС, маладзейшы з рыбакоў выкараскаўся сам, а 58-гадовага выцягнуў вадалаз. Мужчыну даставілі ў бальніцу хуткай медыцынскай дапамогі.

Ірына АСТАШКЕВІЧ

СУПРАЦЬ ІНСПЕКТАРАЎ НА ТОНКІМ ЛЁДЗЕ...

На возеры Ломыш у межах Палескага дзяржаўнага радыяцыйна-экалагічнага запаведніка работнікі Мазырскай міжрайінспекцыі затрымалі жыхара Нароўлі, які незаконна здабыў трыма сеткамі 74 асобіны розных відаў рыбы.

Пры затрыманні парушальнік не падпарадкаваўся, неаднойчы спрабаваў збегчы, штурхаў на тонкім лёдзе супрацоўнікаў інспекцыі, падвяргаючы іх небяспецы. Дзяржінспектарам давялося прымяніць фізічную сілу. За незаконную лоўлю рыбы, якая пацягнула нанясенне шкоды прыроднага асяроддзю ў асабліва буйным памеры (217 базавых велічынь), заведзена крымінальная справа. Парушальніка змясцілі ў ізалятар часовага ўтрымання. Давядзецца яму адказваць і за непадпарадкаванне службовай асобе.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Усходні гараскоп

САКРЭТ ПОСПЕХУ АД СІНЯГА ДРАЎЛЯНАГА КАНЯ: АДКІНУЦЬ ЭГАІЗМ І ПЕРАГЛЕДЗЕЦЬ СТАСУНКІ З ЛЮДЗЬМІ

Паводле ўсходняй традыцыі, Новы год надыходзіць не 1 студзеня, а на другі маладзік пасля даты зімовага сонцастаяння — гэта прыкладна паміж 20 студзеня і 20 лютага. Сёлета Год Сіняга (Зялёнага) Драўлянага Каня зменіць год Чорнай Змяі 31 студзеня і працягнецца да 18 лютага 2015 года.

Што ж прынясе гаспадар года іншым сваім суседзям па ўсходнім календары? Паводле слоў астролага, нумаролага Аліны ВОЛКАВАЙ, усім без выключэння знакам у год Каня варта рухацца да пастаўленых мэт цярпліва і настойліва, а за справы брацца з усёй душой. «Працалюбства, вынослівасць, імпэт, шчырасць, трываласць і творчы пачатак — вось асноўныя характарыстыкі 2014 года паводле ўсходняй традыцыі. Даварайце сваёй інтуіцыі, але ўсё ж прытрымлівайцеся загадзя пракладзеных маршрутаў і вельмі прыдзірліва выбірайце сродкі і метады, якія збіраецеся выкарыстоўваць. Найбольш жа поспех чакае тых, у каго атрымаецца, як у самога Каня, зладжана дзейнічаць з усім калектывам і пры гэтым захоўваць сваю індывідуальнасць».

ПАЦУКАМ *(1924, 1936, 1948, 1960, 1972, 1984, 1996, 2008)* у гэтым годзе давядзецца рухацца і працаваць «з усіх лап», а часам нават за дваіх. Нішто не дастанецца ім проста так, без усякіх высілкаў. Шмат каму ўдасца «рэанімаваць» і працягнуць адкладзеныя раней справы, якія падаваліся перспектыўнымі, пачаць уласны бізнес, атрымаць дадатковую адукацыю. Неаднаразова Пацукі могуць выступіць завадатарамі нейкіх маштабных мерапрыемстваў, сацыяльных, дабрачынных праграм, якія ў будучым прынясуць плён. Варта толькі не забывацца час ад часу дазваляць сабе «пяціхвілінку ляноты» ў коле блізкіх людзей: яны не толькі дазволяць вам адпачыць і аднавіць сілы, але таксама скарэктуюць вашы ідэі пры дапамозе здаровай крытыкі.

БЫКУ *(1925, 1937, 1949, 1961, 1973, 1985, 1997, 2009)* гаспадар года сімпатызуе як роўнаму, таму дасць магчымасць урэгуляваць многія пытанні, якія даўно выклікаюць непакой. У 2014 годзе будуць атрымлівацца тыя справы, якія запатрабуюць партнёрскіх адносін. Атрымаецца ўсталяваць новыя кантакты і ўмацаваць старыя сувязі. Тое ж датычыцца асабістага жыцця: вы, як ніколі, можаце давяраць партнёру, а калі другой «палавінкі» ў вас яшчэ няма, то шанцы яе сустрэць у першай палове года вельмі вялікія. Маючы за спінай надзейны тыл і поўную сямейную гармонію, Бык без перасцярог зможа кінуцца ў бой за свае інтарэсы ў працы, фінансах, грамадскім жыцці.

ТЫГРАМ *(1926, 1938, 1950, 1962, 1974, 1986, 1998, 2010)* спатрэбяцца ўсе наяўныя рэсурсы напору і адвагі. Ужо ў самым пачатку года давядзецца праявіць свае лідарскія якасці, каб пазбавіцца самому і вызваліць блізкіх ад усіх тых непатрэбных рэчаў, стасункаў і акалічнасцяў, якія ляжаць мёртвым грузам і перашкаджаюць развівацца, рухацца наперад. Але не блытайце настойлівасць з агрэсіўнасцю: другая не толькі не прынясе поспеху, а справакуе шэраг канфліктаў, уладжваць якія давядзецца да лета, а то і даўжэй. Вам спатрэбяцца тактоўнасць і ўменне весці перамовы — так-так, давядзецца ісці на кампраміс, каб рэалізаваць намечаныя планы.

ТРУСУ *(1927, 1939, 1951, 1963, 1975, 1987, 1999, 2011)* Конь прынясе абнаўленне ва ўсіх жыццёвых сферах. Новыя магчымасці з'явяцца з розных бакоў, пераважна ў выніку ўмацавання сацыяльных сувязяў — самыя, здавалася б, выпадковыя сустрэчы і мімалётныя знаёмствы могуць аказацца вельмі важнымі. Таму ўважліва пастаўцеся да кожнага новага чалавека ў вашым жыцці. Не дазваляйце сумневам і ўспамінам мінулага ахапіць вас і збіць са шляху. Больш давярайце сённяшняму, чым учарашняму, каб не ўпусціць нейкі важны шанц. Некаторыя Трусы пад наплывам пачуццяў будуць дабівацца ўзаемнасці ад чалавека, што да іх абыякавы. Тут усё залежыць ад вас: калі не апусціце рукі і не пабаіцеся выглядаць смешным, сітуацыю можна будзе перамяніць сабе на карысць і дасягнуць таго, да чаго вы імкняцеся.

ДРАКОНУ *(1928, 1940, 1952, 1964, 1976, 1988, 2000, 2012)* варта памятаць адно: што б ні адбывалася, зоркі на яго баку. Смелых любіць удача — гэта пра вас. Галоўным дарам нябёсаў стане адчуванне глыбокай унутранай свабоды, і праявіцца гэта ва ўсіх жыццёвых сферах. Вы здолееце прыняць важнае рашэнне, якое дазволіць лёгка перамясціцца на новы ўзровень прафесійнай запатрабаванасці. Дракон таксама зможа рэалізаваць нейкі праект, звязаны з мінулым вопытам. На працягу трох першых месяцаў 2014 года гэтая праца будзе патрабаваць неверагоднага напружання сіл і нерваў, затое прывядзе да буйной перамогі.

ЗМЯЯ *(1929, 1941, 1953, 1965, 1977, 1989, 2001, 2013)* у першыя месяцы года можа дазволіць сабе разнявольіцца і назіраць за падзеямі збоку — настолькі лёгка ў яе будзе ўсё атрымлівацца. Рэалізоўваць свае жаданні ўдасца, не ўступаючы ў супярэчнасць з тэндэнцыямі года. У Змей знойдзецца для гэтага дастаткова саюзнікаў і партнёраў, з якімі будзе дасягнута поўнае паразуменне. У другой палове года верагодныя буйныя перамены: магчымы пераезд ці набыццё нерухомасці, змяненне сямейнага статусу або хуткі рух па кар'ернай лесвіцы. Здабыты вопыт дапаможа зразумець, як дасягнуць сваёй мэты з найбольшай эфектыўнасцю і найменшым выдаткам сіл і часу.

Уласна **КОНЯМ** *(1930, 1942, 1954, 1966, 1978, 1990, 2002, 2014)* давядзецца пражыць год «у рэжыме паскоранай перамоткі», задзейнічаўшы свае скрытыя магчымасці і ўнутраныя рэзервы. Выдатны час для здзяйснення запаветных мар і кардынальных перастановак. Наогул, пераўтварэнні закрануць усе жыццёвыя сферы Каня, а любая яго асабістая ініцыятыва атрымае падтрымку нябёсаў. Адносіны з важнымі для вас людзьмі зменяцца, стануць больш адкрытымі. Пры гэтым вы зможаце дзейнічаць мякка, не аказваючы на партнёраў празмернага ціску. Менавіта ў гэты час для Коняў будуць адчынены ўсе дзверы і не давядзецца прастойваць на старце ў чаканні патрэбных людзей, дакументаў ды іншых сродкаў, неабходных для рэалізацыі задуманага.

Што да **КАЗЫ** *(1931, 1943, 1955, 1967, 1979, 1991, 2003)*, ёй удасца, нарэшце, вызваліцца ад ціску абставін, зразумець сваю самакаштоўнасць і не зрывацца з месца вокамгненна, як толькі некаму ад яе нешта спатрэбіцца. Адбудзецца гэта, да слова, вельмі своечасова, бо жыццёвыя сілы Казы ў пачатку года будуць практычна вычарпаны той барацьбой, якую яна вяла ўвесь папярэдні перыяд. 2014 год стане часам аднаўлення фізічнай і душэўнай энергіі, дазволіць адчуць лёгкасць быцця. Нават калі застануцца нейкія перажыванні, што цяперашні спакой ненадоўга, і бег па коле вось-вось пачнецца наноў, Каза атрымае адразу некалькі знакаў, якія пацвярджаюць яе поўную абароненасць на гэтым этапе. Самыя значныя і прыемныя падзеі 2014 адбудуцца ў міжасобасных стасунках: вы можаце пасябраваць з кім-небудзь на ўсё жыццё ці закахацца безаглядна (і, што немалаважна, узаемна).

МАЛПАМ *(1920, 1932, 1944, 1956, 1968, 1980, 1992, 2004)* давядзецца пераглядзець свае погляды ва ўсім, што датычыцца жыццёвых памкненняў і самадысцыпліны. Падзеі першых трох месяцаў года прадэманструюць, што прыйшоў час звярнуць пільную ўвагу на ўзаемаадносіны з іншымі людзьмі. Хутчэй за ўсё, галоўным прыярытэтам стане сям'я і ўсё, што звязана з роднаснымі сувязямі. Малпа на час забудзецца на свой эгаізм і возьме актыўны ўдзел у вырашэнні праблем блізкіх людзей. Гэта дапаможа многае зразумець аб сабе самой, а разам з тым, выправіць уласныя мінулыя памылкі, прычым зрабіць гэта непрыкметна і дзейсна. Некаторыя з вас прымуць рашэнне разарваць ранейшыя стасункі, нават калі яны доўжыліся працяглы час і абраслі моцнымі фінансавымі, духоўнымі і іншымі прывязкамі. Не шкадуйце аб тым, што перажыло свой час, але пастарайцеся зрабіць разрыў як мага менш балючым і як мага больш цывілізаваным.

ПЕВЕНЬ *(1921, 1933, 1945, 1957, 1969, 1981, 1993, 2005)* у гэтым годзе адчуе паскарэнне жыццёвых рытмаў і неабходнасць паскорыцца самому, каб паспець здзейсніць усё задуманае. Але вы памятаеце прыказкі наконт спешкі? Вось і не нарабіце памылак, бо негатоўнасць справіцца з абставінамі ўжо ў лютым можа прынесці значныя праблемы. Наогул, мноства негатыўных момантаў будзе звязана з нецярпімасцю і схільнасцю да бравады большасці Пеўняў, з-за чаго ў многіх справах давядзецца выконваць працу над памылкамі ці наогул перарабляць іх наноў. Толькі пасля гэтага з'явіцца адчуванне свабоды і магчымасць пачаць новы жыццёвы цыкл з улікам набытага вопыту. Словам, год прынясе вам тое, што вы самі сабе наклічаце, таму сачыце за ўласнымі словамі і ўчынкамі вельмі строга і прыдзірліва.

САБАКУ *(1922, 1934, 1946, 1958, 1970, 1982, 1994, 2006)* перапаўняе энергія, якая з некаторых прадстаўнікоў знака проста б'е фантанам. Уласна, яе невычэрпны запас і дазволіць дасягнуць большасці пастаўленых задач, тым больш што, у адрозненне ад мінулага года, 2014-ы абяцае быць дастаткова спрыяльным і беспраблемным. Праўда, перад тым, як кінуцца з усім імпэтам да новай справы, варта ўсё ж на хвілінку спыніцца і цвяроза ацаніць маштаб работы, магчымыя падводныя камяні і свае здольнасці — верагодна, давядзецца звярнуцца па дапамогу да кіраўніцтва, больш вопытных калег, сяброў ці блізкіх. Але гэта і добра, бо вашы стасункі з надзейнымі, вартымі даверу і павагі людзьмі ўмацуюцца, а тыя, на каго не варта разлічваць, яскрава праявяць сябе яшчэ ў самым пачатку, што дазволіць перарваць з імі стасункі лёгка для абодвух бакоў.

СВІННІ *(1923, 1935, 1947, 1959, 1971, 1983, 1995, 2007)* давядзецца шмат працаваць над сабой, каб не нарабіць памылак на роўным месцы. Многім з вас стане проста сумна, і ў гэтым стане адны пачнуць з усіх сіл «ажыўляць» стасункі з даўнім партнёрам, другія — актыўна шукаць новых знаёмстваў, што будуць не заўжды прыемнымі і карыснымі. Насамрэч трэба найперш уважліва ўгледзецца ў сваё адлюстраванне: адказ на пытанне, чаму ўсё складваецца так, а не інакш, і што варта змяніць, хаваецца менавіта там. Скарэктаваўшы ўласныя паводзіны, праявіўшы настойлівасць і паслядоўнасць ва ўсіх сваіх учынках, Свіння ажно да лістапада 2014 года зможа жыць, адчуваючы напоўненасць і асэнсаванасць кожнага дня, тым больш што блізкае кола людзей будзе вам у гэтым усяляк дапамагаць.

«Конь не любіць эгаістаў, гатовых ісці па галовах, і вельмі цэніць прыстойных, сумленных людзей, якія ў час прыходзяць на дапамогу не толькі блізкім, але і выпадковым сустрэчным, — нагадвае Аліна Волкава. — Улічвайце гэта, будуючы свае планы на год, і тады ён абавязкова будзе для вас паспяховым!».

Вікторыя ЗАХАРАВА.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

на встроенные помещения административного назначения в составе объекта «Многоквартирный жилой дом № 3 по генплану со встроенными помещениями административного назначения по ул. Острошицкой»

Коммунальное унитарное предприятие «Управление капитального строительства администрации Первомайского района г. Минска» информирует физических и юридических лиц о создании объекта долевого строительства

Информация о застройщике:

Коммунальное унитарное предприятие «Управление капитального строительства администрации Первомайского района г. Минска»

Зарегистрировано решением Минского городского исполнительного комитета от 15 октября 2004 г. № 2122 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 190572712.

Адрес: 220012 г. Минск, пер. Калининградский, 17, тел. /факс 2873736. Режим работы: понедельник – четверг с 8.45 до 18.00, пятница с 8.45 до 16.45, обед с 13.00 до 14.00.

Объекты долевого строительства: магазин промтоваров, аптека, административно-офисные помещения в составе объекта «Многоквартирный жилой дом № 3 по генплану со встроенными помещениями административного назначения по ул. Острошицкой».

Жилой дом на 144 квартиры из 2-х 19-этажных секций (18 жилых этажей + цокольный этаж). Конструктивная схема жилого дома – монолитный каркас с наружными стенами из блоков ячеистого бетона.

Краткая характеристика встроенных помещений: все встроенные помещения запроектированы в цокольном этаже. Встроенные помещения имеют самостоятельные входы и изолированы от входа в жилую часть.

Для заключения договоров долевого строительства предоставляются:

- магазин промтоваров общей площадью 162,3 м².

Стоимость 1 кв.м общей площади – 2 105 $. Оплата производится в белорусских рублях по курсу Национального банка на день платежа.

- аптека общей площадью 203,0 м².

Стоимость 1 кв.м 2 216 $. Оплата производится в белорусских рублях по курсу Национального банка на день платежа.

- административно-офисные помещения общей площадью 163,0 м².

Стоимость 1 кв.м 2 130 $. Оплата производится в белорусских рублях по курсу Национального банка на день платежа.

Начало строительства многоквартирного жилого дома – ноябрь 2013 г., окончание – 1-й кв. 2015 года.

Возможна свободная внутренняя планировка, помещения запроектированы с независимым функционированием как жилой так и не жилой сопредельной территорией. На фасадной части здания возможно размещение рекламной вывески. Планируется комплексное благоустройство территории с рациональной пешеходной связью и транспортной обеспеченностью. Застройщиком получены:

- решение на строительство Минского городского исполнительного комитета «Об изъятии, предоставлении земельного участка и разрешении строительства» от 2 мая 2013 г. №1165;

- свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации создания земельных участков и возникновения права временного пользования на них № 500/1323-2546. Свидетельство составлено 2 июля 2013 г.;

- заключение РУП «Главгосстройэкспертиза» № 1266-15/12 от 28.01.2013;

- разрешение инспекции Департамента контроля и надзора за строительством по г. Минску от 16.12.2013 года № 2-206Ж-054/13.

Заявления для заключения договоров создания объектов долевого строительства будут приниматься через семь дней после выхода проектной декларации по адресу: пер. Калининградский, 17.

Условия ознакомления застройщиком дольщиков с объектом долевого строительства и ходом работ по его строительству по адресу: пер. Калининградский, 17, по согласованию с Застройщиком.

ОАО «ГОМЕЛЬХЛЕБОПРОДУКТ»

извещает своих акционеров о проведении внеочередного общего собрания акционеров ОАО «Гомельхлебопродукт» 21 января 2014 года.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. О даче согласия на увеличение доли Республики Беларусь в уставном фонде открытого акционерного общества «Гомельхлебопродукт».

Собрание состоится по адресу: г. Гомель, ул. Мазурова, 48, актовый зал ОАО «Гомельхлебопродукт». Начало в 14.00.

С проектом решения собрания акционеры могут ознакомиться по адресу: г. Гомель, ул. Мазурова, 48, тел. (8 0232) 72 59 40.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

УНН 400010980 **Наблюдательный совет ОАО «Гомельхлебопродукт».**

Наш культурны асяродак

Жырандоля

Выпуск № 1 (218)

■ Выставы

СУМАВАЦЬ ПА НОВЫМ ГОДЗЕ

Да 2 лютага ў сталічнай галерэі сучаснага мастацтва «Ў» будуць сумаваць па Новым годзе. Сумаванне адбудзецца ў рамках выставы інсталяцый мастака Юрыя Шуста «Рэквіем па Новым годзе». На выставе можна будзе пераасэнсаваць розныя звыклыя атрыбуты свята Новага года, якое з язычніцтва перайшло ў хрысціянства, а сёння, наогул, мае дадатковыя прыкметы IT- і Hi-tech-рэчаіснасці. Так, напрыклад, ёлку мастак прадстаўляе ў вобразе ёршыка, такім чынам цалкам разбураючы ўсе існуючыя стэрэатыпы пра навагоднія ёлкі. Справа ў тым, што і навагоднія ёлкі, і ёршыкі, і нават некаторыя пахавальныя атрыбуты ствараюцца з аднаго і таго ж матэрыялу. Мастак Юрый Шуст узяў на сябе смеласць паставіць усе гэтыя рэчы, якія маюць розны рытуальны сэнс, у адзін шэраг. Ну, і, зразумела, прымусіць нас у чарговы раз задумацца пра адноснасць усяго існага, параўнальнасць непараўнальнага ды іншыя ўзаемавыключальныя паняцці суровай сучаснасці.

Насамрэч упершыню выстава «Рэквіем па Новым годзе», толькі пад назвай Repetition/«Паўтор», прайшла ў кастрычніку 2012 года ў бельгійскім горадзе Гент у памяшканні, якое цяпер не выкарыстоўваецца. Гэта адзін з самых старых атэляў Еўропы — St. Joris, гісторыя якога пачалася ў XIV стагоддзі. А ў прастору галерэі «Ў» інсталяцыі Юрыя Шуста ўпісаліся зусім не горш. «Рэквіем па Новым годзе» — даніна адышоўшаму году і вітанне новага. І нездарма мастак звярнуўся менавіта да гэтага віду тугі. Здаецца, беларусы, будучы нацыяй абсалютна талерантнай, ускладаюць на гэтае свята шмат надзей: а раптам само ўсё нейк вырашыцца, «рассмокчацца», стане на свае месцы — шчыра, па справядлівасці, па заслугах і патрэбах. Ды потым не, аказваецца, што Новы год сам па сабе можа быць толькі штуршком для пераасэнсавання, а ніяк не вырашэннем праблем...

У апісанні выставы безапеляцыйна сцвярджаецца: «Свята Новага года — месца склейкі экзістэнцыяльнай пятлі, якое існуе на сутыку былога і будучага і азначана стрэлам феерверку, што спараджае новае жыццё калектыўнага цела. Новы год з'яўляецца найбольш значным рытуалам, сумесным перажываннем у сучаснай праваслаўна-атэістычнай Беларусі. Свята, якое прыйшло з язычніцкага мінулага, трансфармавалася хрысціянствам і мадэрнізавалася савецкай сістэмай. Свята, якое сумяшчае ў сабе грамадскае і персанальнае, здымае нарастаючае напружанне ў соцыуме і праграмуе яго будучыню. Падзея, што адсылае да трансцэндэнтнага і набывае ўнікальнае значэнне ў сённяшніх беларускіх умовах як трыумф парадку і дысцыпліны».

Новы год сам па сабе можа быць толькі штуршком для пераасэнсавання, а ніяк не вырашэннем праблем...

Здаецца, якраз пераасэнсаваць, ці такі ў нас парадак і ці неабходная такая жорсткая дысцыпліна, і заклікае нас мастак Юрый Шуст. Магчыма, яму збоку сталі больш відавочнымі некаторыя рысы беларусаў, якія мы самі ўжо развучыліся ў сабе заўважаць. Юрый хоць і нарадзіўся ў Маладзечне, але вучыўся і вось ужо колькі гадоў жыве ў Бруселі, сталіцы Бельгіі. У яго на Беларусь адтуль свой адметны погляд. Але гэта ўжо зусім іншая гісторыя...

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ

■ Закуліссе

НІБЫТА ГАДЗІННІКАВЫ МЕХАНІЗМ

Як рыхтуюцца да спектакляў у Нацыянальным акадэмічным тэатры імя Янкі Купалы

Гучыць трэці званок — знак таго, што спектакль пачынаецца. Зараз выйдуць акцёры, гледачы будуць сачыць за іх жэстамі і мімікай. Пройдзе час — загучаць апладысменты... Гэта і ёсць тэатральны свет? Вядома, не толькі! Колькі ўсяго цікавага ў тэатры схавана ад вачэй гледача. Менавіта «закуліссе» дазваляе ўбачыць тэатр пад іншым вуглом. Што і захацелася зрабіць — праз падрыхтоўку да аднаго спектакля.

...Набліжаюся да тэатра. На гэты раз заходжу ўнутр праз службовы ўваход. Да пачатку спектакля «Сымон-музыка» застаецца гадзіна. Іду па звілістых калідорах. Першыя дзверы вядуць у касцюмерную. Тут амаль усю прастору займаюць касцюмы. У галаву адразу прыйшлі словы пра тое, што тэатр пачынаецца з вешалкі. І не паспрачаешся!

Калі спектакль пачынаецца ў 19:00, то ў 16:00 касцюмеры ўжо працуюць з касцюмамі: іх прасуюць, разносяць па грымёрках ці выносяць бліжэй да сцэны, за кулісамі. Калі казаць менавіта пра спектакль «Сымон-музыка», то тут рыхтаваць адзенне да паказу даводзіцца не вельмі доўга. Справа ў тым, што ў часы, у якія развіваюцца падзеі спектакля, яе шылі з лёну, а кажухі выраблялі з натуральнай поўсці. Іх не прасавалі. У некаторых спектаклях бывае дастаткова апрануць акцёра толькі напачатку. У гэтым жа ў акцёраў шмат вобразаў, і касцюмеры дапамагаюць іх ствараць на працягу ўсёй пастаноўкі. Усё павінна быць прадумана: кожная дробязь, дэталь, гузік.

Наступны пакой — рэквізітарская. У памяшканні ляжыць шкура мядзведзя на падлозе, драўляныя кубкі стаяць каля хрустальных фужэраў, у вочы кідаюцца ліхтар і свечкі. Рэквізітам называюць як сапраўдныя, так і бутафорскія прадметы, якія выкарыстоўваюцца ў спектаклі. Мастакі і пастаноўшчыкі абдумваюць усе дэталі, каб стварыць адпаведны вобраз часу. Бутафорыю купляюць ці спецыяльна вырабляюць. Напрыклад, у спектаклі «Сымон-музыка» задзейнічаны драўляныя крыжы, колы, лодка, незвычайнай формы фартэпіяна і сейф, музычныя прылады, крылы. За дзве гадзіны да пачатку дзейства ўсё разносяць па месцах. Менавіта ў гэтым памяшканні мне распавялі рэцэпт «тэатральнай самагонкі»: акцёры насамрэч п'юць на сцэне ваду, афарбаваную малаком, ці напітак «Швепс».

У пакоі грымёраў — люстэркі, парыкі, касметыка. Мастакі па грыме распавялі, што іх праца таксама звычайна пачынаецца за дзве гадзіны да спектакля. На працягу пастаноўкі сюды па чарзе прыходзяць акцёры — у залежнасці ад часу іх выхаду на сцэну. Напрыклад, у спектаклі «Сымон-музыка» грым спачатку накладваюць вяскоўцам, потым галоўнаму персанажу Сымону, затым — бацьку і г.д. Сёння працуюць два прафесіяналы, для якіх у гэтым спектаклі асаблівых цяжкасцяў няма: трэба хіба што наклеіць вусы, бародку.

Да свайго выхаду акцёры рыхтуюцца ў невялікім памяшканні за сцэнай, якое завуць арт-фае: вісяць касцюмы, ёсць шырма, за якой можна пераапрануцца, стаяць крэслы. Тут увесь час знаходзіцца хтосьці з акцёраў, паўтарае свае рэплікі, уваходзіць у вобраз. У спектаклі «Сымон-музыка» галоўны герой — не проста натхнёны рамантык, ён улюбёны ў паэзію жыцця, музыку і музу, «дзівак», які задае пытанні і не чакае на іх адказаў. Ён ведае ўсе таямніцы свету і пакутуе пад іх цяжарам. Усе вобразы ў спектаклі яркія і глыбокія, таму і патрабуюць ад акцёраў стараннай працы над сабой.

Мае роздумы перапыняе гукарэжысёр: «Перад пачаткам спектакля адключыце, калі ласка, свае мабільныя тэлефоны...». Так наладжваюць гук. Бліжэй да сцэны заўважаю жанчыну з рацыяй у руцэ. Гэта Нэлі Самонава — памочнік рэжысёра. Пра сваю працу ў пастаноўцы яна кажа так:

— У мае абавязкі ўваходзіць праверка ўсіх дэкарацый, агульны кантроль за прыходам артыстаў на сцэну, падача сігналу асвятляльнікам, манціроўшчыкам на змену дэкарацый, якія могуць пачынаць ставіць ужо раніцай. Праз навушнікі і мікрафон звязваюся з гукарэжысёрамі, якім даю сігнал, каб яны выключылі святло. Гэтак жа аб'яўляем закулісную частку — напрыклад, калі трэба рыхтавацца да антракту. Дарэчы, суфлёраў у спектаклі «Сымон-музыка» няма. Перад яго пачаткам акцёры сядзяць у грымёрных ці арт-фае. Дзякуючы трансляцыі гуку яны ўсё чуюць і самі ведаюць, куды і калі ім выходзіць, але на ўсялякі выпадак я іх папярэджваю. Ёсць непрадбачаныя здарэнні, калі акцёры могуць перахваляваца на прэм'еры ці калі спектакль доўга не ішоў. Напрыклад, прэм'ера «Сымона-музыкі» адбылася яшчэ ў 2005-м, але яго не ставілі каля двух гадоў. Цяпер абнавілі, змяніўся і склад акцёраў: новыя твары і новая падача вобразаў. Рэпетыцыя прайшла днём, яе правёў рэжысёр. А мы выконваем арганізацыйную працу. Ператвараем «хаос закулісся» ў той стан, у якім спектакль выходзіць да гледачоў.

19:00. У зале людзі занялі свае месцы. Для іх уся гэтая вялікая праца за сцэнай застанецца непрыкметнай. У тэатры ўсё зладжана, як у гадзіннікавым механізме. Бо тэатр — гэта больш, чым проста сцэна!

Алена ЛЯЎШЭНЯ.
Фота аўтара.

У ЧАКАННІ «ПАНА»

Думкі Адама Міцкевіча загучаць з Купалаўскай сцэны

Паэму «Пан Тадэвуш» вырашыў увасобіць на тэатральных падмостках галоўны рэжысёр і мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Янкі Купалы Мікалай Пінігін. Спектакль, які даўно чакалі: Купалаўскі тэатр пасля рэканструкцыі павінен быў парадаваць гледачоў новай маштабнай і сур'ёзнай пастаноўкай на нацыянальную тэму.

Словы Міцкевіча ў Купалаўскім тэатры загучаць па-беларуску: пераклад з польскай мовы зроблены Язэпам Семяжонам. Мікалай Пінігін лічыць, што «Пан Тадэвуш» — менавіта той твор, які зверне гледачоў да айчыннай гісторыі, тым больш, што падзеі паэмы адбываюцца на Наваградчыне. Але сваю краіну Міцкевіч называе Літвой. Чаму? Трэба тлумачыць сучасным грамадзянам Беларусі, і гэтую задачу таксама паставіў перад сабой рэжысёр. Яму дапамагаў у гэтым Сяргей Кавалёў, які зрабіў інсцэніроўку паэмы для тэатра. Стварыць вобраз часу на сцэне прыцягнуты мастак-пастаноўшчык Зіновій Марголін і мастак па касцюмах Алена Ігруша. Музыку да спектакля стварыў Андрэй Зубрыч.

Гэты паэтычны твор Міцкевіча ўпершыню ўвасабляецца на драматычнай сцэне ў Беларусі. Таму прэм'ера, прызначаная на сярэдзіну студзеня, чакаецца з заміраннем сэрца.

Ларыса ЦІМОШЫК.

■ Сцежкамі мастака

ЦІМОХАВА ЦІШЫНЯ

У Выдавецкім доме «Звязда» выйшаў альбом рэпрадукцый мастака Сержука Цімохава. Творца пайшоў з жыцця пасля цяжкай хваробы 9 кастрычніка 2012 года... Але калі разглядаеш карціны Цімохава, гартаеш альбом з яго творамі, знаходзіш у тэлефонным нататніку яго нумар (па якім цяпер можна патэлефанаваць хіба што тузе ды смутку, напэўна...), разумееш, што кожны чалавек непазбежна нешта пакідае на гэтай зямлі пасля сябе. Сяржук Цімохаў пакінуў цэлы свет.

З нізкі «Ню».

Персанальны свет кожнага чалавека, як правіла, вельмі спрэчны для вонкавага асяроддзя. Проста таму, што ён — іншы. Таму што кожны ўнутры сябе носіць свой свет. Таксама адрозны. І як тут знайсці паразуменне?.. Гэта сапраўды амаль немагчыма. Часам толькі мова мастацтва яднае, дапамагае. Але нават яна можа быць недасканалай...

Сяржук Цімохаў з тых прадстаўнікоў беларускага мастацтва, якіх натхнілі 1970 — 1980-я гг. У гэтыя «постадлігаўскія» часы было нейкае асаблівае стаўленне да ўсяго беларускага, усе беларускамоўныя ведалі адно аднаго, усе прагнулі нешта змяніць, усе адчувалі нястачу нацыянальнага і гэты прагал трэба было нечым запоўніць. Запаўнялі хто чым мог. Сяржук Цімохаў запаўняў сваёй роднай беларускай мовай, натуральным, вясковым адчуваннем беларускасці.

Мастак нарадзіўся ў 1960 годзе ў вёсцы Кротаў Калінкавіцкага раёна Гомельскай вобласці. Ён часта прыгадваў, як цяжка яму было перавучыцца размаўляць па-руску, калі паступіў у Мінскае мастацкае вучылішча. Голад па нацыянальным, па беларушчыне Сяржук Цімохаў таксама запаўняў гісторыяй. На яго карцінах «Золак Купальскае ночы», «Гуканне вясны», «Стод», «Рытуальнае шэсце», «Спас», «Каляды», «Грунвальд», «Світанак», «Цень Вялеса» — успаміны пра пракаветнае. Ва ўсіх гэтых карцінах ёсць нешта аўтэнтычнае, каранёвае. Бацькоўская хата, асобы беларускай даўніны, без якіх не захавалася б нават тое, што засталося нам сёння ад беларушчыны, старадаўнія абрады, звычкі нашых дзядоў, вобраз жанчыны... Па настроі, па нейкай экзістэнцыяльнай тузе, якая сёння ўжо амаль зусім выйшла з моды і перастала ўспрымацца як нешта глыбокае, некаторыя карціны Цімохава нагадваюць «Гумно» Барыса Заборава. Дарэчы, цікава, што сам мастак таксама гэта адзначаў. З агаворкай, што пабачыў карціну Заборава ўпершыню даволі позна. І хаця Забораў наогул з'еxаў з краіны, а Цімохаў толькі пераехаў з вёскі ў горад, было ў іх, відаць, нешта агульнае — нейкая настальгія, прадчуванне незваротнасці, невяртання ў родныя мясціны, дзе адчуваеш сябе найбольш утульна і абаронена.

Карціны Сержука Цімохава такія мінімалістычныя, што часам здаецца, што расказаць пра іх ён мог значна больш, чым намаляваць. Яго філасофскі падмурак, мыслярства былі працягам візуальнай творчасці. Ён мог доўга распавядаць пра архетып яйка ў сваіх карцінах, пра вобраз стодаў альбо пра тое, чаму на яго карцінах шмат жанчын і птушак. А насамрэч — чаму? Звярніцеся да альбома, пераасэнсуйце!

Альбом складаецца з трох асноўных раздзелаў — «Графіка», «Жывапіс», «З нізкі «Ню» — і дае ўяўленне пра асноўныя кірункі творчасці мастака-манументаліста. Укладаннем альбома займалася ўдава мастака, кніжны графік Маргарыта Цімохава. Дызайн альбома рабіла дачка Вольга Арцюхова. Наогул, сям'я Цімохавых вельмі творчая. 15-гадовы сын мастакоў Глеб цяпер вучыцца ў гімназіі-каледжы мастацтва ў Мінску. Спалучаць творчасць з сямейным жыццём не было складана. Чаму — распавядае Рыта Міхайлаўна:

Сяржук Цімохаў з тых прадстаўнікоў беларускага мастацтва, якіх натхнілі 1970 — 1980-я гг. У гэтыя «постадлігаўскія» часы ўсе беларускамоўныя ведалі адно аднаго, усе прагнулі нешта змяніць...

— Мы ўсе працуем у розных кірунках мастацтва. Муж займаўся манументальным мастацтвам, я — кніжнай графікай, дачка — дызайнам і фотамастацтвам, а сын, наогул, нядаўна заявіў, што хоча быць мадэльерам, дызайнерам адзення. Таму мы ніколі не перасякаліся ў творчасці і не спаборнічалі паміж сабой.

Калі гаварыць пра тое, што натхняла Сержука Цімохава, то нельга не прыгадаць, напрыклад, і Беларускую спеўна-драматычную майстроўню, якая існавала ў Мінску з 1979-га па 1984 год. Тады ён быў студэнтам Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута. Тады ж назіраўся і ўздым нацыянальнага руху, пра які ўзгадвалася вышэй. Майстроўня стварала пэўны асяродак, фарміравала новае пакаленне, выкрышталізоўвала яго каштоўнасці. Наноў адкрываліся імёны класікаў — такіх, як Уладзімір Караткевіч; віталіся маладыя эксперыментатары — такія, як паэт Алесь Разанаў і кампазітар Ларыса Сімаковіч. Сябры Майстроўні не забываліся пра беларускія абрады, хадзілі калядаваць, гукаць вясну, праводзілі абрады Купалля і «Пахаванне стралы». Тады яшчэ здаралася, што за ўдзел у такіх акцыях маглі з інстытута выключыць, таму справа гэтая была досыць рызыкоўная, ідэйная. А беларускамоўных мастакоў можна было пералічыць па пальцах. І Сяржук Цімохаў быў сярод іх. На адраджэнскай хвалі 1990-х мастака запрасілі ў суполку «Пагоня» пры Саюзе беларускіх мастакоў. Але пазней мастак быў вымушаны з яе выйсці. Бо ў апошнія гады жыцця Цімохаў быў яшчэ і пры пасадзе, як той казаў, і яго маглі абвінаваціць у лабіраванні інтарэсаў суполкі. Сяржук Цімохаў працаваў намеснікам старшыні Саюза мастакоў па выставачнай дзейнасці. І шмат у яго пыталіся пра тое, ці цяжка яму было спалучаць творчасць з функцыянерствам. Здаецца, на цяжкі лёс мастак ніколі не скардзіўся, але адзначаў, што часу на творчасць, вядома, стала менш, быццам бы зацішша нейкае наступіла. Сярод добрых сяброў мастака быў, дарэчы, і новы старшыня Саюза беларускіх мастакоў Рыгор Сітніца. У альбоме рэпрадукцый Цімохава змешчаны таксама верш Рыгора Сямёнавіча ў памяць пра сябра. Сапраўды, што наканавана людзям, якія застаюцца тут, на зямлі, — хіба што прыслухоўвацца да цішыні, якую пакінуў пасля сябе той, хто сышоў. Ціхі, павольны і добразычлівы свет Сержука Цімохава супакойвае. Ёсць у ім нешта стваральна-станоўчае, без чаго немагчыма ўявіць мастацтва.

Фотаздымак Сержука Цімохава з альбома рэпрадукцый.

Завяршае альбом раздзел пад назвай «З нізкі «Ню». Гэта манументальныя графічныя творы, аб'яднаныя адной канцэпцыяй. На кожнай карціне мы бачым аголеную жанчыну — вытанчаную і таямнічую. Менавіта гэтая нізка мастака сталася найбольш вядомай за свой вытанчаны лірызм і паэтычнасць. Сам Сяржук Цімохаў тлумачыў гэтую нізку роздумамі аб прыродзе язычніцтва — рэлігіі простых вясковых людзей. Усё, што тычылася прыроды наогул і прыроды чалавека і яго адчуванняў заўжды цікавіла мастака. За сваю шчырасць, талент і адданасць «родным матывам» Сяржук Цімохаў быў прызнаным і запатрабаваным як на радзіме, так і за мяжой — на жаль, даволі рэдкі выпадак для Беларусі. Мастак меў вялікую колькасць персанальных замежных выстаў, шмат яго твораў захоўваецца ў іншых краінах.

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ

■ Запрашальнік

ПАД ГУКІ ПАЛАНЭЗА

Баль як згадка пра былое і цікавінка сучаснасці

Новы год па старым стылі прапануюць сустрэць у Вялікім тэатры. Пяты год дзякуючы гэтай тэатральнай ініцыятыве Мінск мае свае бальныя традыцыі, адноўленыя сёння.

З мінуўшчыны вяртаюцца танцы, у якіх пары праходзяць уздоўж доўгага фае тэатра — дамы ў доўгіх святочных сукенках і кавалеры ва ўрачыстых строях. З сучаснасці — самі ўдзельнікі, якія да балю спецыяльна рыхтуюцца: наведваюць урокі танцаў і падбіраюць строі. За адну ноч можна наведаць адразу некалькі баляў: княжы (у беларускай традыцыі), рускі і венскі. За гады правядзення баляў у оперным тэатры іх аматары ўжо ведаюць, у чым адрозненні кожнага. Танцмайстрам сёлета прызначана Наталля Фурман, якая будзе задаваць тон шматлікім парам.

Але Новы год па старым стылі ў Нацыянальным тэатры оперы і балета — гэта яшчэ магчымасць атрымаць адчуванне свята сустрэч з творчасцю і творцамі: у гэты вечар у тэатры працуюць салоны, музычныя гасцёўні, праводзяцца конкурсы. Але самае галоўнае адбываецца ўсё ж такі на вялікай сцэне — святочны гала-канцэрт з удзелам салістаў оперы і балета. Галіна Галкоўская, якая з'яўляецца рэжысёрам-пастаноўшчыкам пятага па ліку балю ў оперным тэатры, абяцае, што ён пройдзе з асаблівым размахам і з сюрпрызамі. Які ж Новы год без нечаканых падарункаў?

Ларыса ЦІМОШЫК

«ЗІМА-2014. АНЁЛЫ»

У Віцебскім абласным краязнаўчым музеі адкрыліся выставы дзіцячага малюнка, папяровай пластыкі «Зіма-2014. Анёлы» і самаробнай цацкі.

Экспанаты з выставы.

Аўтары экспанатаў першай з выстаў — вучні дзіцячай мастацкай школы г. Віцебска. Творчыя работы перадаюць дзіцячыя ўяўленні аб навагоднім чараўніцтве, усяляюць надзею на ажыццяўленне мары чалавека, які верыць у цуд. Здаецца, што анёлы ахоўваюць нас ад мітусні і смутку, абсыпаюць зорачкамі шчасця і радасці.

А смачныя ўпрыгажэнні зрабілі выхаванцы віцебскага Палаца дзяцей і моладзі, гарадскога цэнтра дадатковай адукацыі, Палаца творчасці. На ёлцы — больш як 60 цацак: саламяныя конікі і зоркі, сняжынкі з бісеру, казачныя домікі і снегавікі, кацяняты і вожык, розныя кветкі, і зноў жа... анёлы.

Экспанаты можна ўбачыць у будынку ратушы (гэта сімвал старажытнага Віцебска) да старога Новага года, прычым бясплатна.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»

31 января 2014 г. проводит повторный открытый аукцион № 02-А-14 на право заключения договоров аренды земельных участков в г.Минске

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). **Предмет аукциона:** право заключения договора аренды земельного участка. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

На торги выставляется право аренды сроком на 99 лет 20 земельных участков для строительства и обслуживания одноквартирных, блокированных жилых домов в г.Минске:

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Площадь, га	Начальная цена предмета аукциона (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона (бел. руб.)
1	2	3	4	5	6	7
1	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 15 по ПДП д. Зацень)	500000000007006626	0,0827	533 974 720	60 000 000	7 161 720
2	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 16 по ПДП д. Зацень)	500000000007006627	0,0827	533 974 720	60 000 000	7 161 720
3	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 17 по ПДП д. Зацень)	500000000007006628	0,0827	533 974 720	60 000 000	7 161 720
4	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 18 по ПДП д. Зацень)	500000000007006629	0,0827	533 974 720	60 000 000	7 161 720
5	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 19 по ПДП д. Зацень)	500000000007006630	0,0827	533 974 720	60 000 000	7 161 720
6	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 20 по ПДП д. Зацень)	500000000007006631	0,0820	529 454 720	60 000 000	7 161 720
7	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 22 по ПДП д. Зацень)	500000000007006646	0,0832	537 202 000	60 000 000	7 161 720
8	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 23 по ПДП д. Зацень)	500000000007006632	0,0832	537 202 000	60 000 000	7 161 720
9	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 24 по ПДП д. Зацень)	500000000007006633	0,0832	537 202 000	60 000 000	7 161 720
10	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 27 по ПДП д. Зацень)	500000000007006634	0,0808	521 707 440	60 000 000	7 161 720
11	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 28 по ПДП д. Зацень)	500000000007006645	0,0809	522 349 280	60 000 000	7 161 720
12	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 29 по ПДП д. Зацень)	500000000007006644	0,0808	521 707 440	60 000 000	7 161 720
13	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 30 по ПДП д. Зацень)	500000000007006635	0,0809	522 349 280	60 000 000	7 161 720
14	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 31 по ПДП д. Зацень)	500000000007006636	0,0809	522 349 280	60 000 000	7 161 720
15	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 32 по ПДП д. Зацень)	500000000007006637	0,0809	522 349 280	60 000 000	7 161 720
16	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 33 по ПДП д. Зацень)	500000000007006638	0,0976	630 178 400	70 000 000	7 161 720
17	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 35 по ПДП д. Зацень)	500000000007006639	0,0987	637 283 840	70 000 000	7 161 720
18	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 36 по ПДП д. Зацень)	500000000007006640	0,0980	632 763 840	70 000 000	7 161 720
19	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 37 по ПДП д. Зацень)	500000000007006641	0,0973	628 243 840	70 000 000	7 161 720
20	ул. Проектируемая № 1 – пер. Ермака – ул. Зацень (№ 38 по ПДП д. Зацень)	500000000007006642	0,0978	631 471 120	70 000 000	7 161 720

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках содержатся в составе землеустроительной документации.

Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями.

Аукцион состоится 31 января 2014 г. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона:

внесение платы за земельные участки;

возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения;

обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после подписания договора аренды земельного участка;

получение победителями аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома;

занятие земельных участков (осуществление строительно-монтажных работ) осуществить гражданину – не позднее одного года, юридическому лицу, индивидуальному предпринимателю – не позднее 6 месяцев со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство одноквартирного, блокированного жилого дома.

Для участия в аукционе необходимо:

внести задаток (задатки) не позднее 27 января 2014 г. в вышеуказанном (графа 6 таблицы) размере (в случае участия в торгах в отношении нескольких земельных участков – задаток вносится для каждого из предметов аукциона), перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 795, УНП 100690830, назначение платежа 04002, получатель – главное финансовое управление Мингорисполкома (задатки вносятся в белорусских рублях в суммах, согласно настоящему извещению);

представить в УП «Минский городской центр недвижимости» – организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе;

документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков), с отметкой банка;

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно представляется:

гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6, с 16 января 2014 г. по 27 января 2014 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45).

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся, до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка обязан:

- внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения);

- возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона;

- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. **Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре.**

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Минский горисполком на основании решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона и протокола о результатах аукциона либо протокола о признании аукциона несостоявшимся, заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор аренды земельного участка сроком на 99 лет.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона Минский горисполком предоставляет рассрочку внесения платы за предмет аукциона. Указанное заявление подается победителем аукциона в Минский горисполком не позднее одного рабочего дня после утверждения протокола о результатах аукциона.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона (юридическое лицо, индивидуальный предприниматель в предусмотренных законодательством случаях в течение 6 месяцев, а гражданин в течение 1 года со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство объекта) должен приступить к занятию земельного участка (начать строительство – осуществление строительно-монтажных работ в соответствии с утвержденной проектной документацией) в соответствии с целью и условиями его предоставления. В случае невыполнения данного требования право пользования (аренды) земельного участка прекращается в установленном порядке.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной документацией по соответствующим земельным участкам (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории). Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (17) 226 16 72, официальный сайт организатора аукциона: www.mgcn.by.

В суд Волковысского района Гродненской области поступило заявление об объявлении умершим **Дрозда Виктора Анатольевича,** 23 мая 1966 года рождения, уроженца и жителя г. Волковыска, ул. Песчаная, д. 16, Гродненской области, который в апреле 2007 года выбыл на заработки в Российскую Федерацию и с мая 2007 года до настоящего времени его местонахождение неизвестно, с просьбой ко всем гражданам и юридическим лицам, располагающим сведениями о местонахождении **Дрозда Виктора Анатольевича,** сообщить суду в течение двух месяцев с момента публикации.

Уважаемые акционеры открытого акционерного общества «Дорожно-строительный трест № 1, г. Витебск»

24 января 2014 года в 14.00
состоится совместное внеочередное общее собрание акционеров открытого акционерного общества «Дорожно-строительный трест № 1, г. Витебск» и учредителя РКУПСХП «Островно».

Собрание пройдет по адресу:
г. Витебск, ул. Суворова, 16, актовый зал.

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

1. Об утверждении передаточного акта при присоединении имущества РКУПСХП «Островно» к ОАО «ДСТ-1, г. Витебск».
2. Об увеличении уставного фонда ОАО «ДСТ-1, г. Витебск» путем дополнительного выпуска акций на стоимость имущества присоединяемого предприятия.
3. Об утверждении решения о выпуске акций.
4. О внесении дополнений и изменений в устав ОАО «ДСТ-1, г. Витебск».

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Витебск, ул. Суворова, 16 (наблюдательный совет) с 17 по 23 января 2014 г. (время работы с 8.30 до 17.30), тел. 37 45 66.

Регистрация участников собрания с 13.00 до 13.45 по месту проведения собрания.

Список акционеров для участия в собрании составлен по состоянию на 16 января 2014 г.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

УНП 300000398 **Наблюдательный совет**

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА без условий по продаже недвижимого имущества

Адрес объекта и его наименование	**Лот № 1** - здание кухни-столовой общей площадью 91,0 м² с инвентарным № 631/С-61410, одноэтажное, смешанной конструкции. **Начальная цена: 76 654 524 рубля без учета НДС 20%.** **Объект расположен по адресу:** Минская обл., Вилейский р-н, Костеневичский с/с, д. Сосенка, ул. Старая, д. 44А. **Лот № 2** - здание общежития № 2 общей площадью 124,0 м² с инвентарным № 631/С-61411, одноэтажное, деревянное с пристройкой, навесом, двумя уборными. **Начальная цена: 165 048 492 рубля без учета НДС 20%.** **Объект расположен по адресу:** Минская обл., Вилейский р-н, Костеневичский с/с, д. Сосенка, ул. Старая, д. 48А. **Объекты расположены в водоохранной зоне Вилейского водохранилища.** Шаг аукциона в размере 5% от предыдущей цены. Все желающие могут ознакомиться с документацией и объектом в ОАО «Алая заря»
Порядок оплаты	Победитель аукциона возмещает организатору фактические затраты, связанные с организацией и проведением аукциона, и объявления в средствах массовой информации, которые сообщаются участникам до начала аукциона. Оплата в размере цены продажи объекта (за вычетом задатка) в течение 20 календарных дней на р/с Продавца с момента заключения договора купли-продажи, который будет заключен с Победителем в течение 10 календарных дней после проведения аукциона
Сумма задатка	10 % от начальной цены на р/с 3012190930030 в ЦБУ 932 ОАО «Белинвестбанк», г. Молодечно, код 739, УНН 600182305, ОКПО 04064333, получатель: Коммунальное строительно-инвестиционное унитарное предприятие «СтройСанТехКомплекс»
Продавец	ОАО «Алая заря» Минская обл., Вилейский р-н, Кривосельский с/с, д. Ерхи, ул. Новая, 9, тел. 8 (01771) 7 43 32, 7 43 35, 7 43 33
Организатор аукциона	Коммунальное Строительно-инвестиционное унитарное предприятие «СтройСанТехКомплекс» г. Молодечно, ул. Мира, 15, каб. 11
Документы, представляемые для участия в аукционе	Заверенную банком копию платежного документа, подтверждающего внесение задатка; юридическим лицам – копию учредительных документов и свидетельства о регистрации, индивидуальным предпринимателям – свидетельство о государственной регистрации, физическим лицам – паспорт или иной документ, удостоверяющий личность
Информация по земельным участкам	**Лот № 1** расположен на земельном участке с кадастровым номером 621383416601000180, расположенном по адресу: Минская обл., Вилейский р-н, Костеневичский с/с, д. Сосенка, площадь – 0,0671 га, назначение – земельный участок для размещения объектов общественного питания (обслуживания здания кухни-столовой); **Лот № 2** расположен на земельном участке с кадастровым номером 621383416601000182, расположенном по адресу: Минская обл., Вилейский р-н, Костеневичский с/с, д. Сосенка, площадь – 0,1071 га, назначение – земельный участок для размещения объектов неустановленного назначения (обслуживания здания общежития № 2).
Конечный срок и адрес приема заявок	28.01.2014 до 16.00, г. Молодечно, ул. Мира, 15, каб. 11, Коммунальное строительно-инвестиционное унитарное предприятие «СтройСанТехКомплекс», тел. (8 0176) 73 00 13, (факс) 75 19 20; 8 044 710 74 60
Дата, время и место проведения аукциона	03.02.2014 в 15.00, г. Молодечно, ул. Мира, 15, каб. 11, Коммунальное строительно-инвестиционное унитарное предприятие «СтройСанТехКомплекс»
Условия проведения аукциона	Продавец имеет право отказаться от проведения аукциона не позднее чем за три дня до даты его проведения

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ ОБ ОТМЕНЕ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает об отмене аукциона по продаже имущества РУПП «Гроднотекстиль», расположенного по адресу: г. Гродно, ул. Максима Горького, 121, назначенного на 24 января 2014 г. (11.00 часов). Извещение о проведении аукциона было размещено в газете «Звязда» от 19.12.2013 г.

В суд Костюковичского района Могилевской области поступило заявление **Узянбаевой Марии Прокоповны** о признании безвестно отсутствующим Узянбаева Ахмера Габитовича, 12 октября 1942 года рождения, уроженца города Баймак Баймакского района Башкирской АССР. Из города Костюковичи уехал на заработки в город Могилев-Подольск Винницкой области Украины примерно в 1983 году. Последнее известное место жительства и пребывания – 1983 год – город Костюковичи, улица Жбанкова, дом 1а, квартира 6, с тех пор сведения о нем не поступали.

Просьба ко всем гражданам и юридическим лицам, имеющим сведения о гражданине Узянбаеве А.Г., сообщить их суду Костюковичского района в течение двух месяцев со дня публикации.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика	капитальное строение инв. № 412/С-23409 (назначение – здание многофункциональное, наименование – здание сепараторного отделения), площадью 242,3 кв.м, с пристройкой
Местонахождение объекта	Гродненская область, Мостовский р-н, а.г. Лунно, ул. Гродненская, д. 8
Земельный участок	кадастровый номер 424082706601000553, площадью 0,1386 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания свинарника)
Начальная цена продажи	22 821 120 (двадцать два миллиона восемьсот двадцать одна тысяча сто двадцать) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	2 282 112 (два миллиона двести восемьдесят две тысячи сто двенадцать) белорусских рублей
Продавец	ОАО «Щучинский маслосырзавод», 231513, г. Щучин, ул. 17 Сентября, 45, тел. 8 01514 270 82
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 41 98 32, 41 98 34
Условия аукциона	Без условий
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 3012579170017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.

Аукцион состоится 21 января 2014 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209.

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами:

заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;

юридическим лицом резидентом Республики Беларусь – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;

индивидуальным предпринимателем – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;

юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются:

представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя;

физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица;

представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Извещение о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 04.06.2013 г. № 100 (27465).

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30.

Последний день приема заявлений – 15 января 2014 г. до 15.00.

Телефон для справок: 41 98 32, 41 98 34 –
Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки».

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» 18 февраля 2014 года проводит открытый аукцион на право заключения договоров аренды земельных участков в Минском районе

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). **Предмет аукциона:** право заключения договора аренды земельного участка.

Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

		Лот 1	Лот 2	Лот 3	Лот 4	Лот 5	Лот 6	Лот 7
1	Адрес земельного участка	Минский район, Крупицкий с/с, д. Дубицкая Слобода	Минский район, Острошицко-Городокский с/с, д. Галица	Минский район, Крупицкий с/с, д. Пятевщина	Минский район, Заславский г/и, г. Заславль, ул. Великая	Минский район, Заславский г/и, г. Заславль, ул. Советская	Минский район, Михановичский с/с, аг. Михановичи, ул. Привокзальная	Минский район, Михановичский с/с, аг. Михановичи, ул. Привокзальная
2	Кадастровый номер	623683903601000064	623685202101000147	623683908101000385	623650100001004680	623650100001004677	623684204601001422	623684204601001421
3	Площадь земельного участка, га	0,0386	0,1200	0,9738	0,0043	0,0040	0,0947	0,0888
4	Срок аренды (лет)	30	30	30	20	20	30	30
5	Целевое назначение	Для размещения объекта торговли товарами народного потребления	Для строительства магазина	Для строительства кафе-ресторана	Для установки и обслуживания торгового павильона	Для установки и обслуживания торгового павильона	Для строительства и обслуживания торгового объекта	Для строительства и обслуживания торгового объекта
6	Инженерная инфраструктура *	–	Электричество, водопровод	Электричество, газ, водопровод	Электричество	Электричество	Электричество, газ, водопровод	Электричество, газ, водопровод
7	Условия, предусмотренные в решении Минского райисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона и иные условия аукциона	Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 1 003 438 бел. руб.	Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 8 469 631 бел. руб.	–	–	–	Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 16 613 500 бел. руб.	Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 15 578 400 бел. руб.
8	Расходы по подготовке документации (бел. руб.)	2 156 134	2 135 869	9 138 052	5 445 954	5 445 954	9 902 451	9 231 283
9	Начальная цена права заключения договора аренды (дол. США)	725,19	4 812,98	32 577,90	814,91	487,56	7 040,51	6 601,87
10	Задаток (бел. руб.)	1 036 700	6 880 200	46 570 100	1 164 900	697 000	10 064 400	9 437 400
11	Ограничения (обременения) прав на земельный участок	–	Контролируемая зона автомобильной дороги Н-9037	Контролируемая зона автомобильной дороги Р-23	Водоохранная зона Заславского водохранилища	Водоохранная зона Заславского водохранилища	Третий пояс охранной зоны водозабора «Островы», контролируемая полоса автомобильной дороги Н-9044, охранная зона линии связи и радиофикации, охранная зона линии электропередачи	Третий пояс охранной зоны водозабора «Островы», контролируемая полоса автомобильной дороги Н-9044, охранная зона линии связи и радиофикации, охранная зона линии электропередачи

		Лот 8	Лот 9	Лот 10	Лот 11	Лот 12	Лот 13
1	Адрес земельного участка	Минский район, Щомыслицкий с/с, аг. Щомыслица	Минский район, Ждановичский с/с, аг. Ратомка	Минский район, Колодищанский с/с, район аг. Колодищи	Минский район, Щомыслицкий с/с, д. Волковичи	Минский район, Михановичский с/с район аг. Михановичи	Минский р-н, Ждановичский с/с, аг. Ждановичи
2	Кадастровый номер	623688009101000906	623681708601002884	623683400001000704	623688001101000456	623684204601001423	623681702601002289
3	Площадь земельного участка, га	0,0250	0,0552	0,2473	1,0812	1,3869	2,1122
4	Срок аренды (лет)	30	30	30	30	30	30
5	Целевое назначение	Для строительства и обслуживания магазина	Для строительства и обслуживания магазина	Для строительства и обслуживания станции технического обслуживания	Для строительства и обслуживания придорожного гостиничного комплекса	Для строительства и обслуживания административного здания и стоянки автомобильного транспорта	Для строительства и обслуживания многофункционального комплекса
6	Инженерная инфраструктура *	Электричество	Электричество, газ	Электричество	Электричество	–	Электричество, газ, водопровод
7	Условия, предусмотренные в решении Минского райисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона и иные условия аукциона	–	–	Возмещение потерь лесохозяйственного производства в размере 13 144 980 бел. руб.	–	–	–
8	Расходы по подготовке документации (бел. руб.)	7 978 140	8 862 118	8 889 927	10 315 700	6 596 515	10 388 366
9	Начальная цена права заключения договора аренды (дол. США)	3 466,98	6 409,95	11 589,71	96 708,15	31 627,15	555 736,12
10	Задаток (бел. руб.)	4 956 000	9 163 024	16 567 490	138 244 300	45 211 011	794 424 784
11	Ограничения (обременения) прав на земельный участок	Перспективная черта развития г. Минска	Водоохранная зона Заславского водохранилища, зона отдыха «Минское море», охранная зона линии ЛЭП, напряжением до 1000В, охранная зона газопровода высокого давления	–	Водоохранная зона водохранилища Птичь, контролируемая полоса автомобильной дороги Р-1, зона отдыха «Птичь», охранная зона ЛЭП напряжением свыше 1000В	Третий пояс зоны санитарной охраны водозабора «Островы»	Перспективная черта развития г. Минска, контролируемая полоса автомобильной дороги Н-8993, водоохранная зона Заславского водохранилища, охранная зона ЛЭП напряжением свыше 1000В

***В разделе «инженерная инфраструктура» указаны коммуникации, к которым возможно подключение в указанном населенном пункте.**

Аукцион состоится 18 февраля 2014 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324, по 12 февраля 2014 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 17.00.

Условия проведения аукциона размещены на официальном сайте организатора торгов: www.rlt.by.

Контактный телефон: + 375 (17) 224 61 34.

Задатки перечисляются не позднее 12 февраля 2014 г. на р/с № 3012108260016; в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015 государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

■ Жывыя вытокі

КАЛЯДНАЯ «ЯРЫЦА»

Дзякуючы сямейнаму народнаму калектыву «Ярыца» ў вёсцы Рэкта Жлобінскага раёна адраджаюцца колішнія традыцыі і абрады. Не сталі выключэннем і сёлетнія Каляды. Старэйшая ў калектыве — Ганна Іванаўна Серафімовіч, а яе ўнук Ярамір — самы маленькі ўдзельнік. Кіруе калектывам дачка Ганны Іванаўны, Святлана. Калядныя касцюмы створаны рукамі саміх удзельнікаў у мясцовым Доме рамёстваў «Гасцёўня», дырэктарам якога з'яўляецца Тарас Панчэня.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара

Рубрыку вядзе Дунька ШЫП.

Вясёлы слоўнік

Трытон — грузавік.
Факсіміле — факс да мілай.
Фальцэт — фальшывы цэтлік.
Фіксаваць — ставіць зубы.
Флагман — сцяг Манголіі.
Хлюпік — нос.
Цемрашал — цёмны шалік.
Цэнтрал — тралейбус да цэнтра.
Чумак — мак з Чукоткі.
Шчадрэц — муж у зарплату.
Электрод — дынастыя фізікаў.
Ядловец — змеялоў.
Ядраны — пабіты.

Алена ЛІХАДЗІЕЎСКАЯ,
м. Краснае, Маладзечанскі раён.

ДРОБНЫЯ ПАМЫЛКІ

Аб'едзены перапынак *(абедзенны перапынак).*
Гарачыя справы *(гарачыя стравы).*
Кухонныя прынады *(кухонныя прылады).*
Багатая паўлітра *(багатая палітра).*
Пешы погляд *(першы погляд).*
Драпанае паліто *(драпавае паліто).*
Аўтамабільная трасца *(аўтамабільная траса).*
Завод «Дзівапраектар» *(завод «Дыяпраектар»).*
Страшны лейтэнант *(старшы лейтэнант).*
Фінгал матча *(фінал матча).*
Патуральная ежа *(натуральная ежа).*
План-перакоп *(план-перахоп).*
Трагічны вырадак *(трагічны выпадак).*
Мастацкая саманадзейнасць *(мастацкая самадзейнасць).*
Аўчынная вытворчасць *(айчынная вытворчасць).*
Прачыстка карэктара *(прачыстка калектара).*

Соф'я КУСЯНКОВА,
в. Лучын, Рагачоўскі раён.

ГУМАРЭСКА

ГОД КАНЯ

Іван Пятровіч сваю жонку баяўся заўсёды. Але ў апошнія гады, калі яна захапілася акультнай літаратурай, рознымі гараскопамі і прымхамі, яму стала яшчэ цяжэй. Прынамсі, летась жонка загадала яму знайсці змяю, бо калі яна, маўляў, у навагоднюю ноч, пабудзе ў хаце, ім пашанцуе!.. Ва ўсіх сферах жыцця.

Выручыў тады школьны сябар, які працуе вартаўніком у заапарку. Ён дамовіўся з даглядчыкам звяроў і за пляшку даў Івану Пятровічу змяю — на цэлыя суткі.

У год Сабакі было лягчэй. Сваячка жыве ў вёсцы. Страшнавата ёй там адной, бо могуць жа наведацца не толькі чатырохногія ваўкі, але і двухногія. Вось яна і трымае ажно двух двортэр'ераў.

Аднаго пазычыла, аж да Вадохрышча.

Жонка цвіла ад радасці, бо і на новы год, і на стары была з сабакам. А значыць — чакай удач!..

Сёлета яна зноў чытала гараскопы, а Іван Пятровіч зноў ламаў галаву — думаў, дзе ўзяць каня. З гора зайшоў у «Мінутку», стаў у чаргу за хлопцамі з чырвона-сінімі насамі, глянуў у акно і...

У дзіцячы садок на знаёмым кані везлі прадукты!

Іван Пятровіч куляй падляцеў да фурмана — запыніў, запрасіў у буфет, замовіў яшчэ па сто...

На шчасце новы знаёмец яго зразумеў — паабяцаў у ноч на 31-га даць каня, аж да раніцы. Адно засумняваўся: кватэра на другім паверсе.

— Я завяду яго! — рашуча пераконваў Іван Пятровіч. — Вазьму вядро з аўсом — ён пойдзе!

І вось наступіў апошні вечар года. Іван Пятровіч зайшоў у двор садка, узяў за аброць каня, рушыў у бок дома.

...Ярка свяціліся вокны яго кватэры. Мільгалі галовы дзяцей. Жонка, відаць, была ў «трансе»: лямант чуваць аж на вуліцы. «Нічога, зараз сціхне», — сказаў каню Іван Пятровіч. І павёў яго ў пад'езд — на другі паверх, у сваю аднапакаёвую «хрушчоўку».

Міхась СЛІВА,
г. Рагачоў.

ДУМКІ ЎГОЛАС

✓ Новы год лепш сустракаць без старых даўгоў.

✓ Стары дурань адрозніваецца ад маладога толькі ўзростам.

✓ Для таго, каб выбіцца ў людзі, адных баксёрскіх пальчатак мала.

✓ Нішто так не збядняе жыццё, як жаданне разбагацець.

✓ Сумленне можа гаварыць у кожнага, але не ўсе яго здольны пачуць.

✓ Не выходзь з сябе. Заблудзішся!

✓ Узрост — гэта тое, што заўсёды з намі.

✓ Сказаць сваё слова можна і маўчаннем.

Б. КАВАЛЕРЧЫК,
г. Гомель.

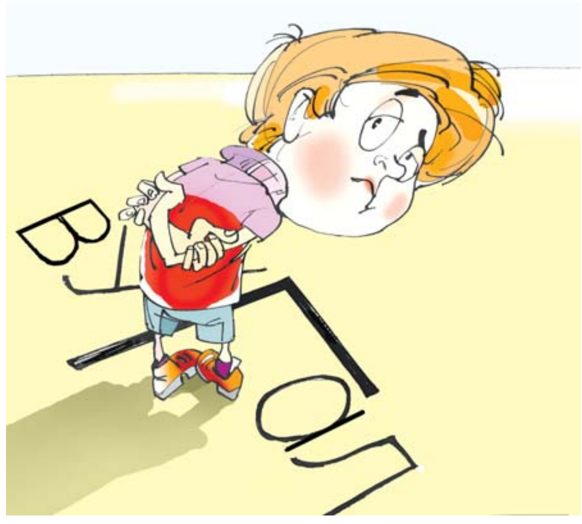

Мал. Алега КАРПОВІЧА.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. Спатрэбяцца вытрымка і самавалоданне. Не адмаўляйцеся ад дапамогі сяброў, але не разлічвайце цалкам на яе. Не прымайце непрактычныя рашэнні пры выяўленні нават самых нязначных прыкмет авантурызму: усё нерацыянальнае асуджана на правал. У канцы тыдня можа ўзнікнуць патрэба ў актыўных дзеяннях і зменах, але рабіць усё трэба вельмі акуратна.

ЦЯЛЕЦ. Ва ўсе справы давядзецца ўкласці максімум сіл і энергіі. Аднак не варта чакаць таго ж ад усіх навакольных. Паспрабуйце не ўмешвацца ў ход падзей, якія не датычацца непасрэдна вас: цяпер разуменне і цярпенне — рэальны ключ да поспеху. Паспрабуйце перайсці ад задум да дзеянняў — гэта адразу зменіць сітуацыю на вашу карысць. Зможаце ажыццявіць ідэі, якія выношвалі ўжо даўно..

БЛІЗНЯТЫ. У гэты перыяд вы лёгкія на ўздым, рашучыя, энергічныя, што з'яўляецца залогам поспеху. Самы час заняцца ажыццяўленнем задуманага. Гэта значна палепшыць ваш настрой, а шанцы на поспех узрастуць. Выкарыстоўвайце правераныя метады для дасягнення мэт.

РАК. Настае спрыяльны перыяд для пераасэнсавання сваіх паводзін і дасягненняў. Новы погляд на рэчы дазволіць сфармуляваць новыя ідэі. У вашых сілах змяніць у лепшы бок адносіны з блізкімі. З начальствам лепш не ўступаць у спрэчкі: яны не прынясуць нічога канструктыўнага.

ЛЕЎ. Тыдзень можа аказацца вельмі паспяховым, калі не будзеце настойліва рвацца ў першыя рады. Адчуеце небывалы ўздым сіл, павялічыцца працаздольнасць і цягавітасць — паспрабуйце максімальна выкарыстаць гэты час. Стройце і ажыццяўляйце свае планы. Усё атрымаецца, але толькі з адной умовай: яны павінны быць рэалістычнымі.

ДЗЕВА. Тыдзень можа многаму навучыць. Давядзецца перасіліць сябе і вызваліцца ад шэрагу комплексаў, якія значна ўскладнялі ваша жыццё. Ва ўсіх справах неабходна захоўваць парадак. На службе чакаюць вялікія поспехі, калі не будзеце разменьвацца на дробязі. Тыдзень удалы для здабыцця дадатковай крыніцы прыбытку. Уменне адстойваць свой пункт гледжання — не галоўная ўмова захавання міру ў сям'і.

ШАЛІ. Пры жаданні можаце пачаць новы этап свайго развіцця, таму смела бярыцесе за новыя справы. Ініцыятыва можа набыць цалкам матэрыяльныя абрысы. Не хвалюйцеся: поспех цяпер на вашым баку. На гарызонце можа з'явіцца чалавек, з якім вы не жадалі б сустракацца яшчэ раз, але менавіта ад яго прыйдзе дапамога, у якой вы так маеце патрэбу. Давядзецца прыняць.

СКАРПІЁН. Тыдзень прынясе небывалы прыліў энергіі, асабліва тым, хто і так не любіць сядзець на месцы. На працы верагодныя змены да лепшага, з'явяцца новыя магчымасці для прафесійнага росту і значнага ўмацавання матэрыяльнага дабрабыту. Паспрабуйце, каб ваша энергічнасць не ператварылася ў сляпую самаўпэўненасць. Прыпадабняцца танку ў рашэнні пытанняў, якія патрабуюць тонкай дыпламатыі, усё ж не варта. У другой палове тыдня вялікую радасць прынясуць прыемныя сустрэчы.

СТРАЛЕЦ. Паспрабуйце не губляць самавалодання. Не варта адкрываць сваіх планаў нават блізкім сябрам. Не адкладайце на потым тое, што можна зрабіць цяпер. У другой палове тыдня наступіць спрыяльны момант для новых пачынанняў — не выпусціце такі шанц. Памятайце, што з любога глупства вы здольны зрабіць «цукерку». А калі вас наведае натхненне ці азарэнне, то вы зможаце дасягнуць практычна любой мэты. Галоўнае — правільна яе сфармуляваць.

КАЗЯРОГ. Вашы мэты і задумы ў найбліжэйшыя дні павінны быць утоены ад навакольных, тады ўсё складзецца найлепшым чынам. Арганізаванасць, удумлівасць і абачлівасць — гэтыя якасці вам будуць проста неабходны для рашэння надзённых праблем. У сярэдзіне тыдня трэба быць гатовымі да разумных кампрамісаў. У другой палове тыдня ўдала атрымаецца сумясціць працу з адпачынкам.

ВАДАЛЕЙ. Асабліва ўдачлівыя будуць тыя, хто праявіць напружанасць у пошуку новых сфер для прымянення сваіх талентаў. Усё абавязкова атрымаецца, вы на правільным шляху. Але пакуль у вас з'явіцца вельмі шмат працы, а з ёй — і шкадаванні пра тое, што вы ўзвалілі на сябе ўсё гэта. У другой палове тыдня спатрэбіцца дапамога навакольных у вырашэнні фінансавай праблемы. Можаце атрымаць адказы на шматлікія пытанні, і прафесійныя справы да канца тыдня пойдуць на лад.

РЫБЫ. Варта заняцца карэкціроўкай свайго характару. Плануйце важныя сустрэчы і перамовы на сярэдзіну тыдня. Чым актыўней вы будзеце дзейнічаць, тым большага поспеху дасягнеце. Калі ў чымсьці будзеце сумнявацца, не саромейцеся задаць пытанне. Часткай працы смела падзяліцеся з калегамі, яны не пакрыўдзяцца. Можаце быць залішне ўпартымі ў непрынцыповых пытаннях. Паспрабуйце пазбягаць катэгарычнасці ў меркаваннях.

Даты | Падзеі | Людзі

1866 год — у гэты дзень Ільля Чайкоўскі спрабаваў у лісце пераканаць свайго сына Пятра кінуць заняткі музыкай і прыступіць да вывучэння права. «Пахвальны твой запал да музыкі,— пісаў бацька будучаму вялікаму кампазітару,— але, сябра мой, гэта слізкі шлях, узнагароджанне за геніяльную працу бывае вельмі рэдкім. Паглядзі ты на беднага музыканта Сярова: працуючы з такім запалам, ён толькі нажыў сабе сярэбраныя валасы, але не серабро. Над «Юдзіф» ён працаваў 14 гадоў, ды столькі ж над «Рагнедай», а што зарабіў? «Славу», коштам у 1500 рублёў у год, пакуль жывы, ледзьледзь на хлеб надзённы… Глінка памёр бедняком, ды і іншыя нашы таленты нядорага ацэнены. Хто ведае твае музычныя здольнасці, той і так цябе ацэніць, плюнь ты на іх — і зноў займіся службай. Я ўсё ж такі раіў бы табе прытрымлівацца юстыцыі». Пётр Ільіч не прыслухаўся да бацькоўскай парады, інакш мы ніколі не пачулі б ні яго «Яўгена Анегіна», ні «Шчаўкунка», ні «Лебядзінага возера», ні 1-га фартэпіяннага канцэрта, ні іншых твораў музычнага генія. Балазе, у Чайкоўскага знайшоўся і багаты заступнік — Надзея фон Мек. Загадкавая фігура ў рускім мастацтве. Не муза, не палюбоўніца, не жонка, не выканаўца і не заказчык. Ценявы спонсар, сказалі б цяпер…

1888 год — амерыканец Люіс Агусцін Ле Прынс атрымаў патэнт на «апарат, які ўзнаўляе жывыя вобразы»,— першы фотапраектар. Праз два гады ён настолькі ўдасканаліў сваё вынаходніцтва, што быў гатовы пачаць гандаль ім. 16 верасня 1890 года Ле Прынс сеў са сваім апаратам у цягнік Дыжон-Парыж, аднак да месца прызначэння не прыбыў. Не былі знойдзены ні цела, ні рэчы. Паліцыя доўга займалася расследаваннем, але таямніца гэтая так і засталася нераскрытай.

1937 год — нарадзіўся (вёска Порса Вілейскага раёна) Віктар Кліменцьевіч Кухто, беларускі вучоны ў галіне біяхіміі, доктар медыцынскіх навук (1976), прафесар (1979), заслужаны дзеяч навукі Беларусі (1999). Аўтар прац па пытаннях тэарэтычнай і практычнай біяхіміі.

Было сказана

Кузьма ЧОРНЫ,
пісьменнік, публіцыст:

«Не майце дрымоты пры полымі».

АД МАРОЗА ДА НЕПТУНА?

Адным з самых першых надзвычайных здарэнняў 2014 года на Віцебшчыне стала правальванне пад лёд небаракі, які лавіў рыбу.

— 1 студзеня а першай гадзіне дня ў пасёлку Бягомль Докшыцкага раёна на вадаёме на адлегласці прыкладна 15 метраў ад берага праваліўся пад лёд мужчына. Пра чалавека, які тоне, у службу выратавання паведаміла мясцовая жыхарка. Усяго праз пару хвілін выратавальнікі прыбылі на месца здарэння,— паведаміла **Марына ФАНДО, прэс-сакратар Віцебскага абласнога ўпраўлення па надзвычайных сітуацыях.**

Мясцовага жыхара выратавалі. Рыбак быў цвярозым. З дыягназам «агульнае пераахаладжэнне арганізма» ён быў перададзены брыгадзе хуткай медыцынскай дапамогі. Але ад шпіталізацыі аматар рыбнай лоўлі адмовіўся.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ

Бульба, запечаная з фаршам

Спатрэбіцца: *сыр паўцвёрды, маянэз, цыбуля рэпчатая (буйная) — 1 шт., бульба (буйная) — 5 шт., алей (для змазвання формы) — 2 ст.л., фарш мясны — 0,5 кг, перац чорны, соль, спецыі да мяса.*

Бульбу чысцім і наразаем кружочкамі таўшчынёй да 0,5 см. Адпраўляем бульбу ў рондаль і дадаём маянэз і соль. Змешваем! Змазваем форму алеем і выкладваем палову бульбы. Фарш солім, перчым, дадаём спецыі да мяса і выкладваем на бульбу. Пасля трэба выкласці на фарш нарэзаную кольцамі рэпчатую цыбулю. Зверху — астатнюю бульбу. Пасыпаем дзёртым сырам. Наліваем па краі 50 г вады. Адпраўляем нашу бульбу ў разагрэтую да 220 градусаў духоўку на 40 хвілін!

Курыныя рулецікі

Спатрэбіцца: *курыца — 1 кг, сыр галандскі — 100 г, бліны — 7 шт., маянэз — 2 ст.л., соль, перац чорны.*

Філе курыцы адбіць, пасаліць, паперчыць. Сыр надзіраем на буйной тарцы. Цяпер чарга бліноў. Падыдзе любы рэцэпт. Надзёрты сыр выкладваем па адным краі і згортваем блін у тонкі рулет. Затым блінны рулет укладваем на мяса і згортваем мясны рулет. Бліны павінны быць невялікія, каб бакі не выходзілі за мяса, інакш блін перасушыцца. Згорнутыя рулеты ўкладваем на змазаную алеем бляху швом уніз і змазваем маянэзам. Выпякаем у разагрэтай да 200°C духоўцы каля 40 хвілін. Пасля выпякання можна патрымаць хвілін 10, накрыўшы ручніком. Можна падаваць у гарачым і халодным выглядзе, з гарнірам і як самастойную страву.

КУЛІНАРНЫЯ ХІТРЫКІ

Калі вы гатуеце пірог ці піражкі з салёнымі начынкамі або фаршыраваную гародніну, то правільна саліць начынку ці фарш удвая больш, чым калі б вы рабілі, напрыклад, фарш для катлет. Пры гатаванні частка солі ўбярэцца ў прэснае цеста ці гародніну, якую вы збіраецеся фаршыраваць, частка растворыцца ў вадзе, у якой вы будзеце тушыць гародніну, і страва атрымаецца ў меру салёнай.

УМЕЛЫЯ РУЧКІ

Аранжавыя ружы, або Новае жыццё харчовых адходаў

Гэта адна з ідэй зрабіць з таго, што вы прывыклі выкідаць, нешта незвычайна прыгожае. Гэта будзе духмяная сумесь кветкавых пялёсткаў і сухіх лупін ад апельсінаў. Зніміце з апельсіна лупіну, пачынаючы чысціць яго нажом па спіралі зверху. Згарніце лупіны ў форме ружы. Прыгатуйце некалькі такіх «кветак» і пакладзіце іх на кардон, каб высушыць. Лупіна будзе сушыцца на батарэі прыблізна два дні. Яна павінна стаць цвёрдай.

Такія ж «кветкі» можна зрабіць з яблычных лупін.

Нарэжце мандарыны кольцамі і таксама высушыце на батарэі. Яны дапоўняць сухую кампазіцыю. Складзіце ўсе высушаныя лупіны разам. Дадайце некалькі лісточкаў і іншых дэталяў на свой густ.

Вось так выглядае фінальная кампазіцыя.

ГАСПАДАР У ДОМЕ

Як змазаць замок звычайным алоўкам?

Парашковы графіт з'яўляецца цудоўным сродкам для змазкі замкоў. Калі пад рукой няма пінцэта ці балончыка для прамога ўпырску, то можна абысціся звычайным алоўкам.

Завастрыце аловак, каб яго стрыжань выглядваў на 1–2 см. Прасоўваем графітавы стрыжань алоўка ў замочную адтуліну. Надломліваем яго, каб графіт застаўся ў адтуліне. Паступальнымі рухамі ключа разамніце графіт да парашковага стану ў адтуліне. Калі механізм усё яшчэ заядае, то паўтарыце гэтыя дзеянні некалькі разоў.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	9.24	17.12	7.48
Віцебск	9.20	16.55	7.35
Магілёў	9.14	17.02	7.48
Гомель	9.02	17.06	8.04
Гродна	9.38	17.29	7.51
Брэст	9.30	17.37	8.07

Месяц

Першая квадра 8 студзеня. Месяц у сузор'і Блізнят.

Імяніны

Пр. *Ганны, Варвары, Наталлі, Івана, Марка.*
К. *Марты, Мацільды, Аляксандра, Гілярыя, Фелікса.*

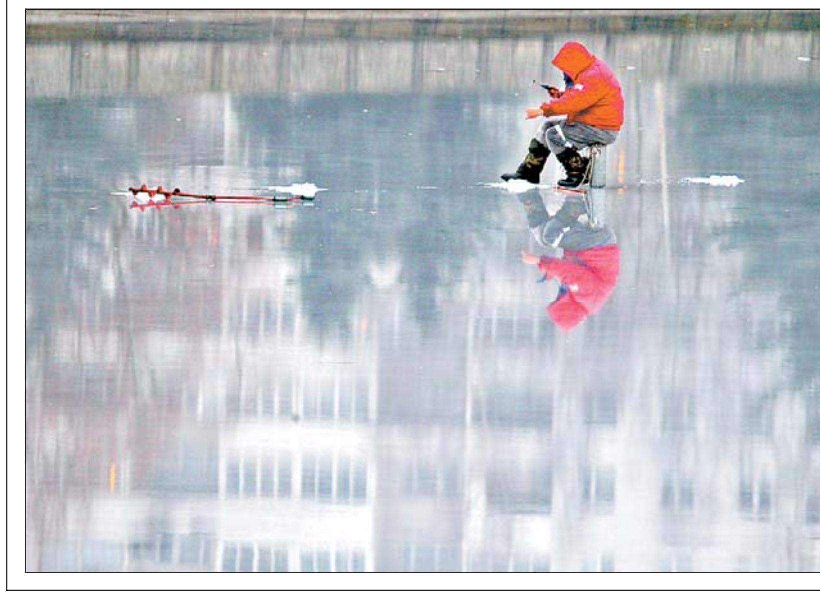

Фота БЕЛТА.

ЗАЎТРА

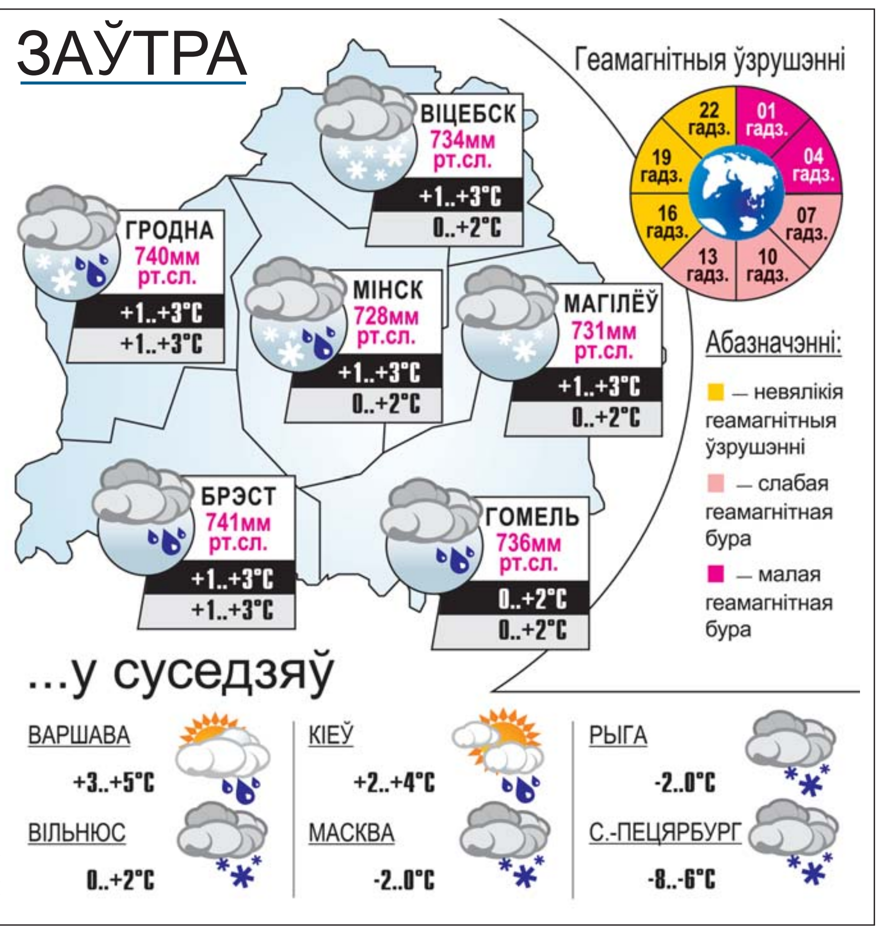

УСМІХНЕМСЯ

Гэтай зімой на гарналыжным комплексе «Сілічы» даюць зніжку 50% таму, хто прыедзе са сваім снегам.

Мужчыну злавілі за незаконную высечку лесу і прысудзілі да пяці гадоў законнай высечкі лесу.

— Што б вы хацелі памяняць у жыцці?
— Печань.

Запіс у школьным дзённіку: «Карміце дзіця лепш! Жуе расліны ў кабінетах!».

caricatura.ru

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), В. КЛЮЧНІК (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, С. ПРОТАС (першы намеснік дырэктара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by,
(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Передрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.
220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.
Тыраж 22.705. Індэкс 63850. Зак. № 133.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 10 студзеня 2014 года.